

**Κωδικοποιημένο κείμενο του Κανονισμού Διαδικασίας του
Δικαστηρίου της 25ης Σεπτεμβρίου 2012***

Περιεχόμενα

	Σελίδα
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	10
Άρθρο 1 Ορισμοί	10
Άρθρο 2 Αντικείμενο του παρόντος κανονισμού.....	10
ΤΙΤΛΟΣ 1 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΣ	11
Άρθρο 3 Έναρξη της θητείας των δικαστών και των γενικών εισαγγελέων	11
Άρθρο 4 Ορκωμοσία.....	11
Άρθρο 5 Επίσημη δέσμευση	11
Άρθρο 6 Απαλλαγή δικαστή ή γενικού εισαγγελέα από τα καθήκοντά του.....	11
Άρθρο 7 Σειρά αρχαιότητας.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ, ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ	12
Άρθρο 8 Εκλογή του προέδρου και του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου	12
Άρθρο 9 Καθήκοντα του προέδρου του Δικαστηρίου	12
Άρθρο 10 Καθήκοντα του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου	12
Άρθρο 11 Συγκρότηση τμημάτων.....	13
Άρθρο 12 Εκλογή των προέδρων τμήματος.....	13
Άρθρο 13 Κόλυμα του προέδρου και του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου.....	13
Άρθρο 14 Εκλογή του πρώτου γενικού εισαγγελέα.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΓΕΝΙΚΟΥΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΣ	14
Άρθρο 15 Ορισμός εισηγητή δικαστή.....	14
Άρθρο 16 Ορισμός γενικού εισαγγελέα.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΒΟΗΘΟΙ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ	14
Άρθρο 17 Βοηθοί εισηγητές	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	15
Άρθρο 18 Διορισμός του γραμματέα	15

* Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου, της 25ης Σεπτεμβρίου 2012 (ΕΕ L 265 της 29.09.2012 και διορθωτικό ΕΕ L 41 της 12.02.2014, σ. 22), όπως τροποποιήθηκε στις 18 Ιουνίου 2013 (ΕΕ L 173 της 26.06.2013, σ. 65), στις 19 Ιουλίου 2016 (ΕΕ L 217 της 12.8.2016, σ. 69), στις 9 Απριλίου 2019 (ΕΕ L 111 της 25.04.2019, σ. 73) και στις 26 Νοεμβρίου 2019 (ΕΕ L 316 της 06.12.2019, σ. 103).

Άρθρο 19	Βοηθός γραμματέας	15
Άρθρο 20	Καθήκοντα του γραμματέα	15
Άρθρο 21	Τήρηση του πρωτοκόλλου	16
Άρθρο 22	Πρόσβαση στο πρωτόκολλο, στις αποφάσεις και τις διατάξεις.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ		17
Άρθρο 23	Τόπος των συνεδριάσεων του Δικαστηρίου	17
Άρθρο 24	Οργάνωση του δικαστικού έτους	17
Άρθρο 25	Γενική συνέλευση	17
Άρθρο 26	Τήρηση πρακτικών.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ.....		17
Τμήμα 1. Συγκρότηση των δικαστικών σχηματισμών		17
Άρθρο 27	Συγκρότηση του τμήματος μείζονος συνθέσεως.....	17
Άρθρο 28	Συγκρότηση των πενταμελών και τριμελών τμημάτων	18
Άρθρο 29	Συγκρότηση των τμημάτων σε περίπτωση συνάφειας ή αποχής από την εκδίκαση.....	19
Άρθρο 30	Κώλυμα προέδρου τμήματος.....	19
Άρθρο 31	Κώλυμα μέλους του δικαστικού σχηματισμού.....	19
Τμήμα 2. Διασκέψεις.....		20
Άρθρο 32	Κανόνες διέποντες τις διασκέψεις.....	20
Άρθρο 33	Αριθμός των μετεχόντων στις διασκέψεις δικαστών.....	20
Άρθρο 34	Απαρτία του τμήματος μείζονος συνθέσεως	20
Άρθρο 35	Απαρτία των πενταμελών και τριμελών τμημάτων	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ		21
Άρθρο 36	Γλώσσες διαδικασίας	21
Άρθρο 37	Καθορισμός της γλώσσας διαδικασίας.....	21
Άρθρο 38	Χρήση της γλώσσας διαδικασίας	22
Άρθρο 39	Ευθύνη του γραμματέα στον γλωσσικό τομέα	23
Άρθρο 40	Γλώσσα των δημοσιεύσεων του Δικαστηρίου	23
Άρθρο 41	Αυθεντικά κείμενα	23
Άρθρο 42	Μεταφραστική υπηρεσία του Δικαστηρίου.....	23
ΤΙΤΛΟΣ 2 ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ		24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ		24
Άρθρο 43	Προνόμια, ασυλίες και διευκολύνσεις.....	24
Άρθρο 44	Ιδιότητα των εκπροσώπων των διαδίκων	24
Άρθρο 45	Άρση της ασυλίας	24

Άρθρο 46	Αποκλεισμός από τη διαδικασία	25
Άρθρο 47	Κατηγοητές και διάδικοι της κύριας δίκης.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ	25
Άρθρο 48	Τρόποι επιδόσεως.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ	26
Άρθρο 49	Υπολογισμός των προθεσμιών	26
Άρθρο 50	Προσφυγή κατά πράξεως οργάνου.....	27
Άρθρο 51	Παρέκταση λόγω αποστάσεως	27
Άρθρο 52	Καθορισμός και παράταση των προθεσμιών.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	ΕΚΔΙΚΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	27
Άρθρο 53	Τρόποι εκδικάσεως των υποθέσεων	27
Άρθρο 54	Συνεκδίκαση.....	27
Άρθρο 55	Αναστολή της διαδικασίας	28
Άρθρο 56	Αναβολή της εκδικάσεως υποθέσεως.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	ΕΓΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	28
Άρθρο 57	Κατάθεση των διαδικαστικών εγγράφων	28
Άρθρο 58	Έκταση των διαδικαστικών εγγράφων	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ	30
Άρθρο 59	Προκαταρκτική έκθεση.....	30
Άρθρο 60	Παραπομπή στους δικαστικούς σχηματισμούς	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	ΜΕΤΡΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ	31
Τμήμα 1.	Μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας.....	31
Άρθρο 61	Μέτρα οργάνωσης λαμβανόμενα από το Δικαστήριο	31
Άρθρο 62	Μέτρα οργάνωσης λαμβανόμενα από τον εισηγητή δικαστή ή τον γενικό εισαγγελέα.....	31
Τμήμα 2.	Αποδεικτικά μέσα.....	31
Άρθρο 63	Απόφαση περί διεξαγωγής αποδείξεων	31
Άρθρο 64	Καθορισμός των αποδεικτικών μέσων	31
Άρθρο 65	Συμμετοχή στη διεξαγωγή των αποδείξεων	32
Άρθρο 66	Απόδειξη με μάρτυρες.....	32
Άρθρο 67	Εξέταση των μαρτύρων.....	32
Άρθρο 68	Όρκος των μαρτύρων	32
Άρθρο 69	Χρηματικές κυρώσεις.....	33
Άρθρο 70	Πραγματογνωμοσύνη	33
Άρθρο 71	Όρκος του πραγματογνώμονα	33

Άρθρο 72	Εξαίρεση μάρτυρα ή πραγματογνώμονα.....	33
Άρθρο 73	Έξοδα των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων	34
Άρθρο 74	Πρακτικά των συνεδριάσεων διεξαγωγής αποδείξεων.....	34
Άρθρο 75	Έναρξη της προφορικής διαδικασίας μετά τη διεξαγωγή αποδείξεων	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ		34
Άρθρο 76	Επ' ακροατηρίου συζήτηση	34
Άρθρο 77	Κοινή επ' ακροατηρίου συζήτηση	35
Άρθρο 78	Διεύθυνση των συζητήσεων	35
Άρθρο 79	Συζήτηση κλεισμένων των θυρών	35
Άρθρο 80	Ερωτήσεις	35
Άρθρο 81	Λήξη της επ' ακροατηρίου συζήτησεως	35
Άρθρο 82	Ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα	35
Άρθρο 83	Διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας ή επανάληψή της	36
Άρθρο 84	Πρακτικά των συνεδριάσεων	36
Άρθρο 85	Χηρική εγγραφή της επ' ακροατηρίου συζήτησεως	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ		36
Άρθρο 86	Ημερομηνία δημοσίευσσεως της αποφάσεως	36
Άρθρο 87	Περιεχόμενο της αποφάσεως	36
Άρθρο 88	Δημοσίευση και επίδοση της αποφάσεως	37
Άρθρο 89	Περιεχόμενο της διατάξεως.....	37
Άρθρο 90	Υπογραφή και επίδοση της διατάξεως	38
Άρθρο 91	Ισχύς των αποφάσεων και διατάξεων.....	38
Άρθρο 92	Δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	38
ΤΙΤΛΟΣ 3 ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ		38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....		38
Άρθρο 93	Πεδίο εφαρμογής.....	38
Άρθρο 94	Περιεχόμενο της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως	38
Άρθρο 95	Ανωνυμία	39
Άρθρο 96	Συμμετοχή στη διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως.....	39
Άρθρο 97	Διάδικοι της κύριας δίκης	39
Άρθρο 98	Μετάφραση και επίδοση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.....	40
Άρθρο 99	Απάντηση με αιτιολογημένη διάταξη.....	40
Άρθρο 100	Διατήρηση της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να αποφανθεί επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.....	41

Άρθρο 101	Αίτηση παροχής διευκρινίσεων.....	41
Άρθρο 102	Έξοδα της διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως.....	41
Άρθρο 103	Διόρθωση των αποφάσεων και διατάξεων.....	41
Άρθρο 104	Ερμηνεία των προδικαστικών αποφάσεων και διατάξεων.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΤΑΧΕΙΑ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....		42
Άρθρο 105	Ταχεία διαδικασία.....	42
Άρθρο 106	Διαβίβαση των διαδικαστικών εγγράφων.....	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....		42
Άρθρο 107	Πεδίο εφαρμογής της επείγουσας προδικαστικής διαδικασίας.....	42
Άρθρο 108	Απόφαση επί του επείγοντος.....	43
Άρθρο 109	Έγγραφο στάδιο της επείγουσας διαδικασίας.....	43
Άρθρο 110	Επιδόσεις και ανακοινώσεις μετά την περάτωση της έγγραφης διαδικασίας.....	44
Άρθρο 111	Παράλειψη της έγγραφης διαδικασίας.....	44
Άρθρο 112	Απόφαση επί της ουσίας.....	44
Άρθρο 113	Δικαστικός σχηματισμός.....	45
Άρθρο 114	Διαβίβαση των διαδικαστικών εγγράφων.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΡΩΓΗ.....		45
Άρθρο 115	Αίτηση δικαστικής αρωγής.....	45
Άρθρο 116	Απόφαση περί χορηγήσεως δικαστικής αρωγής.....	45
Άρθρο 117	Ποσά που καταβάλλονται στο πλαίσιο της δικαστικής αρωγής.....	46
Άρθρο 118	Ανάκληση του ευεργετήματος δικαστικής αρωγής.....	46
ΤΙΤΛΟΣ 4 ΕΥΘΕΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ.....		46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ.....		46
Άρθρο 119	Υποχρέωση εκπροσωπήσεως.....	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΕΓΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....		47
Άρθρο 120	Περιεχόμενο της προσφυγής.....	47
Άρθρο 121	Πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις.....	47
Άρθρο 122	Παραρτήματα του δικογράφου της προσφυγής.....	47
Άρθρο 123	Επίδοση του δικογράφου της προσφυγής.....	48
Άρθρο 124	Περιεχόμενο του υπομνήματος αντικρούσεως.....	48
Άρθρο 125	Διαβίβαση εγγράφων.....	48
Άρθρο 126	Υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως.....	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΞΗ.....		48
Άρθρο 127	Νέοι ισχυρισμοί.....	48
Άρθρο 128	Προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων και πρόταση αποδεικτικών μέσων.....	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ.....	49
Άρθρο 129 Αντικείμενο και συνέπειες της παρεμβάσεως	49
Άρθρο 130 Αίτηση παρεμβάσεως.....	49
Άρθρο 131 Απόφαση επί της αιτήσεως παρεμβάσεως.....	50
Άρθρο 132 Υποβολή των υπομνημάτων.....	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΤΑΧΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	51
Άρθρο 133 Απόφαση περί εφαρμογής της ταχείας διαδικασίας	51
Άρθρο 134 Έγγραφο διαδικασίας.....	51
Άρθρο 135 Προφορική διαδικασία	51
Άρθρο 136 Απόφαση επί της ουσίας	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	52
Άρθρο 137 Απόφαση για τα έξοδα	52
Άρθρο 138 Γενικοί κανόνες για την κατανομή των εξόδων	52
Άρθρο 139 Έξοδα προκαλούμενα χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως	52
Άρθρο 140 Έξοδα των παρεμβαίνόντων.....	52
Άρθρο 141 Έξοδα σε περίπτωση παραιτήσεως	53
Άρθρο 142 Έξοδα σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης.....	53
Άρθρο 143 Έξοδα διαδικασίας	53
Άρθρο 144 Έξοδα δυνάμενα να αναζητηθούν.....	53
Άρθρο 145 Αμφισβήτηση σχετικά με τα δυνάμενα να αναζητηθούν έξοδα	53
Άρθρο 146 Τρόπος πληρωμής	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΦΙΛΙΚΟΣ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ, ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ, ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΠΙΠΤΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	54
Άρθρο 147 Φιλικός διακανονισμός.....	54
Άρθρο 148 Παραίτηση.....	54
Άρθρο 149 Κατάργηση της δίκης	55
Άρθρο 150 Λόγοι απαραδέκτου δημοσίας τάξεως.....	55
Άρθρο 151 Ενστάσεις και παρεμπύπτοντα ζητήματα	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ΕΡΗΜΗΝ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	55
Άρθρο 152 Ερήμην αποφάσεις	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	56
Άρθρο 153 Αρμόδιος δικαστικός σχηματισμός	56
Άρθρο 154 Διόρθωση	56
Άρθρο 155 Παράλειψη του Δικαστηρίου να αποφανθεί.....	57

Άρθρο 156	Ανακοπή.....	57
Άρθρο 157	Τριτανακοπή	57
Άρθρο 158	Ερμηνεία	58
Άρθρο 159	Αναθεώρηση	58
Άρθρο 159α	Αιτήσεις και ένδικα μέσα προδήλως απαράδεκτα ή προδήλως αβάσιμα	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ.....		
Άρθρο 160	Αίτηση αναστολής εκτελέσεως ή λήψεως προσωρινών μέτρων	59
Άρθρο 161	Απόφαση επί της αιτήσεως	60
Άρθρο 162	Διάταξη περί αναστολής εκτελέσεως ή λήψεως άλλων προσωρινών μέτρων 60	
Άρθρο 163	Μεταβολή των περιστάσεων	60
Άρθρο 164	Νέα αίτηση.....	60
Άρθρο 165	Αίτηση δυνάμει των άρθρων 280 και 299 ΣΛΕΕ και 164 ΣΕΚΑΕ	60
Άρθρο 166	Αίτηση δυνάμει του άρθρου 81 ΣΕΚΑΕ	60
ΤΙΤΛΟΣ 5 ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ		
61		
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΤΥΠΟΣ, ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΣ		
ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ.....		
Άρθρο 167	Κατάθεση της αιτήσεως αναίρεσεως.....	61
Άρθρο 168	Περιεχόμενο της αιτήσεως αναίρεσεως.....	61
Άρθρο 169	Αιτήματα, λόγοι και επιχειρήματα της αιτήσεως αναίρεσεως.....	62
Άρθρο 170	Αιτήματα σε περίπτωση που κριθεί βάσιμη η αίτηση αναίρεσεως.....	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1Α ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ		
ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 58Α ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ		
Άρθρο 170α	Αίτηση για την έγκριση της εξετάσεως της αιτήσεως αναίρεσεως	62
Άρθρο 170β	Απόφαση επί της αιτήσεως εγκρίσεως	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΑΝΤΗΣΕΩΣ.....		
63		
Άρθρο 171	Επίδοση της αιτήσεως αναίρεσεως	63
Άρθρο 172	Διάδικοι που επιτρέπεται να καταθέσουν υπόμνημα επί της αιτήσεως αναίρεσεως.....	64
Άρθρο 173	Περιεχόμενο του υπομνήματος επί της αιτήσεως αναίρεσεως	64
Άρθρο 174	Αιτήματα του υπομνήματος επί της αιτήσεως αναίρεσεως	64
Άρθρο 175	Υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΤΥΠΟΣ, ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ		
64		
Άρθρο 176	Αντανάιρεση	64
Άρθρο 177	Περιεχόμενο του δικογράφου της ανταναιρέσεως	65

Άρθρο 178	Αιτήματα, λόγοι και επιχειρήματα της ανταναιρέσεως	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ		65
Άρθρο 179	Υπόμνημα επί της ανταναιρέσεως.....	65
Άρθρο 180	Υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως επί ανταναιρέσεως.....	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΠΙ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ Ή ΕΠΙ ΑΝΤΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΜΕ ΔΙΑΤΑΞΗ		66
Άρθρο 181	Αίτηση αναιρέσεως ή αντανάιρεση προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη.....	66
Άρθρο 182	Αίτηση αναιρέσεως ή αντανάιρεση προδήλως βάσιμη	66
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΝΑΙΡΕΣΗ		66
Άρθρο 183	Συνέπειες, όσον αφορά την αντανάιρεση, της παραιτήσεως του αναρρεσιόντος ή του προδήλως απαράδεκτου της αιτήσεως αναιρέσεως	66
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΡΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΡΕΤΙΚΗ ΔΙΚΗ		67
Άρθρο 184	Καθορισμός των εξόδων στην αναιρετική δίκη	67
Άρθρο 185	Δικαστική αρωγή.....	67
Άρθρο 186	Αίτηση δικαστικής αρωγής πριν από την άσκηση αναιρέσεως	67
Άρθρο 187	Απόφαση περί χορηγήσεως δικαστικής αρωγής.....	68
Άρθρο 188	Ποσά που καταβάλλονται στο πλαίσιο της δικαστικής αρωγής	68
Άρθρο 189	Ανάκληση του ευεργετήματος δικαστικής αρωγής	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΕΠΙ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΝ		69
Άρθρο 190	Λοιπές διατάξεις που εφαρμόζονται επί αναιρέσεων	69
Άρθρο 190α	Χειρισμός των πληροφοριών που παρασχέθηκαν ή των στοιχείων που προσκομίστηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 105 του κανονισμού διαδικασίας του	69
ΤΙΤΛΟΣ 6 ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ		70
Άρθρο 191	Τμήμα επανεξετάσεως	70
Άρθρο 192	Ενημέρωση σχετικά με τις αποφάσεις ή διατάξεις που δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο επανεξετάσεως και κοινοποίησή τους.....	70
Άρθρο 193	Επανεξέταση των εκδιδόμενων επί αναιρέσεως αποφάσεων και διατάξεων.	70
Άρθρο 194	Επανεξέταση των προδικαστικών αποφάσεων και διατάξεων	71
Άρθρο 195	Απόφαση επί της ουσίας κατόπιν αποφάσεως περί επανεξετάσεως.....	71
ΤΙΤΛΟΣ 7 ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ		72
Άρθρο 196	Έγγραφο διαδικασία.....	72
Άρθρο 197	Ορισμός του εισηγητή δικαστή και του γενικού εισαγγελέα.....	72
Άρθρο 198	Επ' ακροατηρίου συζήτηση	72
Άρθρο 199	Προθεσμία προς έκδοση της γνωμοδοτήσεως.....	73
Άρθρο 200	Δημοσίευση της γνωμοδοτήσεως	73

ΤΙΤΛΟΣ 8 ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	73
Άρθρο 201 Προσφυγές κατά των αποφάσεων της επιτροπής διαιτησίας.....	73
Άρθρο 202 Διαδικασία του άρθρου 103 ΣΕΚΑΕ	73
Άρθρο 203 Διαδικασίες των άρθρων 104 και 105 ΣΕΚΑΕ	74
Άρθρο 204 Διαδικασία του άρθρου 111, παράγραφος 3, της Συμφωνίας ΕΟΧ.....	74
Άρθρο 205 Επίλυση των διαφορών που αναφέρονται στο άρθρο 35 ΣΕΕ, όπως αυτό ίσχυε πριν από την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβόνας.....	74
Άρθρο 206 Αιτήσεις του άρθρου 269 ΣΛΕΕ	75
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	75
Άρθρο 207 Συμπληρωματικός κανονισμός.....	75
Άρθρο 208 Εκτελεστικές διατάξεις.....	75
Άρθρο 209 Κατάργηση.....	75
Άρθρο 210 Δημοσίευση και έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.....	76

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Ορισμοί

1. Στον παρόντα κανονισμό:
  - α) οι διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση προσδιορίζονται με τον αριθμό του οικείου άρθρου της εν λόγω Συνθήκης ακολουθούμενο από το ακρωνύμιο «ΣΕΕ»,
  - β) οι διατάξεις της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσδιορίζονται με τον αριθμό του οικείου άρθρου της εν λόγω Συνθήκης ακολουθούμενο από το ακρωνύμιο «ΣΛΕΕ»,
  - γ) οι διατάξεις της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας προσδιορίζονται με τον αριθμό του οικείου άρθρου της εν λόγω Συνθήκης ακολουθούμενο από το ακρωνύμιο «ΣΕΚΑΕ»,
  - δ) το πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλείται «Οργανισμός»,
  - ε) η Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο¹ καλείται «Συμφωνία ΕΟΧ»,
  - στ) ο κανονισμός 1 του Συμβουλίου, της 15ης Απριλίου 1958, περί καθορισμού του γλωσσικού καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας², καλείται «κανονισμός 1 του Συμβουλίου».
2. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού:
  - α) με τον όρο «όργανα» νοούνται τα θεσμικά όργανα της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, ΣΕΕ και τα λοιπά όργανα και οι οργανισμοί που ιδρύονται με τις Συνθήκες ή με πράξη η οποία εκδίδεται προς εκτέλεση των Συνθηκών και που μπορούν να είναι διάδικοι ενώπιον του Δικαστηρίου,
  - β) με τον όρο «Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ» νοείται η Εποπτεύουσα Αρχή που προβλέπεται από τη Συμφωνία ΕΟΧ,
  - γ) με τον όρο «οι κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερόμενοι» νοείται το σύνολο των διαδίκων, κρατών, θεσμικών οργάνων, λοιπών οργάνων και οργανισμών που έχουν δικαίωμα, δυνάμει του άρθρου αυτού, να υποβάλουν υπομνήματα ή παρατηρήσεις στο πλαίσιο προδικαστικής παραπομπής.

Άρθρο 2 Αντικείμενο του παρόντος κανονισμού

Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού θέτουν σε εφαρμογή και συμπληρώνουν, κατά το μέτρο του αναγκαίου, τις οικείες διατάξεις της ΣΕΕ, της ΣΛΕΕ και της ΣΕΚΑΕ καθώς και τον Οργανισμό.

---

¹ ΕΕ L 1 της 3.1.1994, σ. 27.

² ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 14.

ΤΙΤΛΟΣ 1

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Κεφάλαιο 1

ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΣ

Άρθρο 3 Έναρξη της θητείας των δικαστών και των γενικών εισαγγελέων

Η θητεία δικαστή ή γενικού εισαγγελέα αρχίζει από την ημερομηνία που καθορίζει η πράξη διορισμού. Αν η πράξη αυτή δεν καθορίζει την ημερομηνία έναρξης της θητείας, η θητεία αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσής της πράξης αυτής στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4 Ορκωμοσία

Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς, πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους, κατά την πρώτη δημόσια συνεδρίαση του Δικαστηρίου στην οποία παρίστανται μετά τον διορισμό τους, δίνουν τον ακόλουθο όρκο, που προβλέπεται στο άρθρο 2 του Οργανισμού:

«Ορκίζομαι να ασκώ τα καθήκοντά μου με πλήρη αμεροληψία και ευσυνειδησία και να μην παραβιάζω το απόρρητο των διασκέψεων.»

Άρθρο 5 Επίσημη δέσμευση

Ευθύς μετά την ορκωμοσία, οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς υπογράφουν δήλωση με την οποία αναλαμβάνουν επίσημα τη δέσμευση που προβλέπεται στο άρθρο 4, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού.

Άρθρο 6 Απαλλαγή δικαστή ή γενικού εισαγγελέα από τα καθήκοντά του

1. Όταν το Δικαστήριο καλείται, δυνάμει του άρθρου 6 του Οργανισμού, να κρίνει αν ένας δικαστής ή ένας γενικός εισαγγελέας δεν ανταποκρίνεται πλέον στις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή δεν εκπληρώνει πλέον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτουργημά του, ο πρόεδρος καλεί τον ενδιαφερόμενο να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.

2. Το Δικαστήριο αποφαινεται χωρίς να παρίσταται ο γραμματέας.

Άρθρο 7 Σειρά αρχαιότητας

1. Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς κατατάσσονται αδιακρίτως σύμφωνα με την αρχαιότητά τους.

2. Σε περίπτωση ίδιας αρχαιότητας, η σειρά καθορίζεται από την ηλικία.

3. Οι δικαστές και γενικοί εισαγγελείς των οποίων η θητεία ανανεώνεται διατηρούν την προηγούμενη σειρά αρχαιότητάς τους.

Κεφάλαιο 2
ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ, ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

*Άρθρο 8   Εκλογή του προέδρου και του αντιπροέδρου
του Δικαστηρίου*

1. Οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο του Δικαστηρίου, για τρία έτη ευθύς μετά τη μερική ανανέωση που προβλέπεται στο άρθρο 253, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
2. Σε περίπτωση που ο πρόεδρος του Δικαστηρίου παύσει να ασκεί τα καθήκοντά του πριν από την κανονική λήξη της θητείας του, αντικαθίσταται για το υπόλοιπο της θητείας.
3. Οι εκλογές που προβλέπει το παρόν άρθρο διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία. Εκλέγεται ο δικαστής που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των δικαστών του Δικαστηρίου. Αν κανείς από τους δικαστές δεν συγκεντρώσει την πλειοψηφία αυτή, διεξάγονται περαιτέρω ψηφοφορίες μέχρις ότου κάποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία.
4. Οι δικαστές εκλέγουν εν συνεχεία μεταξύ τους τον αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, για τρία έτη, σύμφωνα με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου. Σε περίπτωση που ο αντιπρόεδρος παύσει να ασκεί τα καθήκοντά του πριν από την κανονική λήξη της θητείας του, εφαρμόζεται η παράγραφος 2.
5. Τα ονόματα του προέδρου και του αντιπροέδρου που εκλέγονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 9   Καθήκοντα του προέδρου του Δικαστηρίου

1. Ο πρόεδρος εκπροσωπεί το Δικαστήριο.
2. Ο πρόεδρος διευθύνει τις εργασίες του Δικαστηρίου. Προεδρεύει των γενικών συνελεύσεων του Δικαστηρίου καθώς και των επ' ακροατηρίου συζητήσεων και των διασκέψεων της ολομέλειας και του τμήματος μείζονος συνθέσεως.
3. Ο πρόεδρος μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του θεσμικού οργάνου.

Άρθρο 10   Καθήκοντα του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου

1. Ο αντιπρόεδρος επικουρεί τον πρόεδρο του Δικαστηρίου στην άσκηση των καθηκόντων του και τον αναπληρώνει σε περίπτωση κωλύματός του.
2. Τον αντικαθιστά, εφόσον ο πρόεδρος το ζητήσει, στην άσκηση των κατά το άρθρο 9, παράγραφοι 1 και 3, του παρόντος κανονισμού καθηκόντων.
3. Το Δικαστήριο, με απόφαση, καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους ο αντιπρόεδρος αναπληρώνει τον πρόεδρο του Δικαστηρίου στην άσκηση των δικαιοδοτικών του καθηκόντων. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 11 Συγκρότηση τμημάτων

1. Το Δικαστήριο συγκροτεί πενταμελή και τριμελή τμήματα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Οργανισμού, και αποφασίζει για την τοποθέτηση των δικαστών σ' αυτά.
2. Το Δικαστήριο ορίζει, για περίοδο ενός έτους, τα πενταμελή τμήματα τα οποία θα εκδικάζουν τις υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 107 καθώς και στα άρθρα 193 και 194.
3. Για τις υποθέσεις που παραπέμπονται σε δικαστικό σχηματισμό σύμφωνα με το άρθρο 60, με τον όρο «Δικαστήριο», στον παρόντα κανονισμό, νοείται ο σχηματισμός αυτός.
4. Στις υποθέσεις που έχουν παραπεμφθεί ενώπιον πενταμελούς ή τριμελούς τμήματος, τις εξουσίες του προέδρου του Δικαστηρίου ασκεί ο πρόεδρος του τμήματος.
5. Η απόφαση για την τοποθέτηση των δικαστών στα τμήματα και ο καθορισμός των τμημάτων τα οποία θα εκδικάζουν τις υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 107 καθώς και στα άρθρα 193 και 194 δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 12 Εκλογή των προέδρων τμήματος

1. Ευθύς μετά την εκλογή του προέδρου και του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου, οι δικαστές εκλέγουν, για τρία έτη, τους προέδρους των πενταμελών τμημάτων.
2. Στη συνέχεια, οι δικαστές εκλέγουν, για ένα έτος, τους προέδρους των τριμελών τμημάτων.
3. Συναφώς έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 8.
4. Τα ονόματα των προέδρων τμήματος που εκλέγονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 13 Κώλυμα του προέδρου και του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου

Σε περίπτωση κωλύματος του προέδρου και του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου, καθήκοντα προέδρου ασκεί ένας από τους προέδρους πενταμελούς τμήματος ή, άλλως, ένας από τους προέδρους τριμελούς τμήματος, κατά τη σειρά που ορίζει το άρθρο 7.

Άρθρο 14 Εκλογή του πρώτου γενικού εισαγγελέα

1. Οι γενικοί εισαγγελείς εκλέγουν μεταξύ τους τον πρώτο γενικό εισαγγελέα, για τρία έτη ευθύς μετά τη μερική ανανέωση που προβλέπεται στο άρθρο 253, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
2. Σε περίπτωση που ο πρώτος γενικός εισαγγελέας παύσει να ασκεί τα καθήκοντά του πριν από την κανονική λήξη της θητείας του, αντικαθίσταται για το υπόλοιπο της θητείας.
3. Οι εκλογές που προβλέπει το παρόν άρθρο διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία. Εκλέγεται ο γενικός εισαγγελέας που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των γενικών εισαγγελέων του Δικαστηρίου. Αν κανείς

από τους γενικούς εισαγγελείς δεν συγκεντρώσει την πλειοψηφία αυτή, διεξάγονται περαιτέρω ψηφοφορίες μέχρις ότου κάποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία.

4. Το όνομα του πρώτου γενικού εισαγγελέα που εκλέγεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Κεφάλαιο 3

ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΓΕΝΙΚΟΥΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΣ

Άρθρο 15 Ορισμός εισηγητή δικαστή

1. Το συντομότερο δυνατό μετά την κατάθεση του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ορίζει εισηγητή δικαστή για την υπόθεση.
2. Στις υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 107 καθώς και στα άρθρα 193 και 194, ο εισηγητής δικαστής επιλέγεται μεταξύ των δικαστών του τμήματος το οποίο έχει οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 2, κατόπιν προτάσεως του προέδρου του τμήματος αυτού. Αν, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 109, το τμήμα αποφασίσει να μην εφαρμόσει σε μια αίτηση προδικαστικής απόφασης την επείγουσα διαδικασία, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου μπορεί να αναθέσει την υπόθεση σε εισηγητή δικαστή τοποθετημένο σε άλλο τμήμα.
3. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα σε περίπτωση κωλύματος ενός εισηγητή δικαστή.

Άρθρο 16 Ορισμός γενικού εισαγγελέα

1. Ο πρώτος γενικός εισαγγελέας κατανέμει τις υποθέσεις στους γενικούς εισαγγελείς.
2. Ο πρώτος γενικός εισαγγελέας λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα σε περίπτωση κωλύματος ενός γενικού εισαγγελέα.

Κεφάλαιο 4

ΒΟΗΘΟΙ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

Άρθρο 17 Βοηθοί εισηγητές

1. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι, για τη μελέτη και τη συμπλήρωση της δικογραφίας των ενώπιόν του υποθέσεων, χρειάζονται βοηθοί εισηγητές, προτείνει τον διορισμό τους σύμφωνα με το άρθρο 13 του Οργανισμού.
2. Οι βοηθοί εισηγητές οφείλουν ιδίως:
  - α) να επικουρούν τον πρόεδρο του Δικαστηρίου στις διαδικασίες ασφαλιστικών μέτρων,
  - β) να επικουρούν τους εισηγητές δικαστές στο έργο τους.

3. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους οι βοηθοί εισηγητές υπάγονται, κατά περίπτωση, στον πρόεδρο του Δικαστηρίου, στον πρόεδρο ενός των τμημάτων ή σε εισηγητή δικαστή.
4. Οι βοηθοί εισηγητές, πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους, δίνουν ενώπιον του Δικαστηρίου τον όρκο που προβλέπεται στο άρθρο 4 του παρόντος κανονισμού.

Κεφάλαιο 5 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Άρθρο 18 Διορισμός του γραμματέα

1. Το Δικαστήριο διορίζει τον γραμματέα.
2. Σε περίπτωση χηρείας της θέσεως του γραμματέα, δημοσιεύεται ανακοίνωση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλουν υποψηφιότητες, εντός προθεσμίας τουλάχιστον τριών εβδομάδων, οι οποίες συνοδεύονται από πλήρη στοιχεία σχετικά με την ιθαγένειά τους, τους πανεπιστημιακούς τίτλους τους, τη γλωσσομάθειά τους, τις παρούσες και προηγούμενες ασχολίες τους, καθώς και την δικαστική και διεθνή πείρα που ενδεχομένως έχουν.
3. Η ψηφοφορία, στην οποία λαμβάνουν μέρος οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς, διεξάγεται κατά τη διαδικασία της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του παρόντος κανονισμού.
4. Ο γραμματέας διορίζεται για εξαετή περίοδο. Επιτρέπεται ο αναδιορισμός του. Το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίζει τον αναδιορισμό του απερχόμενου γραμματέα χωρίς να ακολουθήσει τη διαδικασία της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.
5. Ο γραμματέας δίνει τον όρκο που προβλέπεται στο άρθρο 4 και υπογράφει τη δήλωση που προβλέπεται στο άρθρο 5.
6. Ο γραμματέας δεν μπορεί να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του παρά μόνον αν δεν ανταποκρίνεται πλέον στις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή δεν εκπληρώνει πλέον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτούργημά του. Το Δικαστήριο αποφασίζει, αφού παράσχει στον γραμματέα τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.
7. Αν ο γραμματέας παύσει να ασκεί τα καθήκοντά του πριν από τη λήξη της θητείας του, το Δικαστήριο διορίζει νέο γραμματέα για εξαετή περίοδο.
8. Το όνομα του γραμματέα που εκλέγεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 19 Βοηθός γραμματέας

Το Δικαστήριο μπορεί να διορίσει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται για τον γραμματέα, βοηθό γραμματέα επιφορτισμένο να επικουρεί τον γραμματέα και να τον αναπληρώνει σε περίπτωση κωλύματος.

Άρθρο 20 Καθήκοντα του γραμματέα

1. Ο γραμματέας έχει, υπό την εποπτεία του προέδρου του Δικαστηρίου, την ευθύνη της παραλαβής, διαβιβάσεως και φυλάξεως όλων των εγγράφων,

καθώς και των επιδόσεων που συνεπάγεται η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

2. Ο γραμματέας επικουρεί τα μέλη του Δικαστηρίου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

3. Ο γραμματέας φυλάσσει τις σφραγίδες και είναι υπεύθυνος για τα αρχεία. Επιμελείται των δημοσιεύσεων του Δικαστηρίου και, ιδίως, της Συλλογής της Νομολογίας.

4. Ο γραμματέας διευθύνει τις υπηρεσίες του θεσμικού οργάνου υπό την εποπτεία του προέδρου του Δικαστηρίου. Είναι υπεύθυνος για τη διεύθυνση του προσωπικού και για τη διοίκηση, καθώς και για την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Άρθρο 21 Τήρηση του πρωτοκόλλου

1. Στη γραμματεία τηρείται, με ευθύνη του γραμματέα, πρωτόκολλο στο οποίο εγγράφονται κατά συνέχεια και κατά τη σειρά της καταθέσεώς τους όλα τα διαδικαστικά έγγραφα καθώς και τα στοιχεία και έγγραφα που κατατίθενται για την υποστήριξή τους.

2. Σημείωση περί της εγγραφής στο πρωτόκολλο γίνεται από τον γραμματέα στα πρωτότυπα και, κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων, στα αντίγραφα που προσκομίζονται προς τούτο.

3. Οι εγγραφές στο πρωτόκολλο και οι σημειώσεις που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο συνιστούν δημόσια έγγραφα.

4. Στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* δημοσιεύεται ανακοίνωση που περιέχει την ημερομηνία εγγραφής του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης, το ονοματεπώνυμο των διαδίκων ή, κατά περίπτωση, τα αρχικά που το αντικαθιστούν, τα αιτήματα του δικογράφου, καθώς και μνεία των ισχυρισμών και των ουσιωδών επιχειρημάτων των οποίων γίνεται επίκληση.

5. Στις περιπτώσεις του τρίτου τίτλου του παρόντος κανονισμού, η ανακοίνωση που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* περιέχει την ημερομηνία καταθέσεως της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, καθώς και μνεία του αιτούντος δικαστηρίου, του ονοματεπώνυμου των διαδίκων της κύριας δίκης ή, κατά περίπτωση, των αρχικών που το αντικαθιστούν, καθώς και των ερωτημάτων που υποβάλλονται στο Δικαστήριο.

Άρθρο 22 Πρόσβαση στο πρωτόκολλο, στις αποφάσεις και τις διατάξεις

1. Οποιοσδήποτε μπορεί να συμβουλευέται το πρωτόκολλο στη γραμματεία και να λαμβάνει αντίγραφα ή αποσπάσματα σύμφωνα με τον κανονισμό τελών της γραμματείας, που θεσπίζεται από το Δικαστήριο κατόπιν προτάσεως του γραμματέα.

2. Στους διαδίκους μπορούν, σύμφωνα με τον κανονισμό τελών της γραμματείας, να χορηγούνται κεκυρωμένα αντίγραφα των διαδικαστικών εγγράφων.

3. Οποιοσδήποτε μπορεί, σύμφωνα με τον κανονισμό τελών της γραμματείας, να λαμβάνει κεκυρωμένα αντίγραφα των αποφάσεων και των διατάξεων.

Κεφάλαιο 6 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 23 Τόπος των συνεδριάσεων του Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο μπορεί, για μία ή περισσότερες συγκεκριμένες συνεδριάσεις, να επιλέξει τόπο συνεδριάσεως εκτός της έδρας του Δικαστηρίου.

Άρθρο 24 Οργάνωση του δικαστικού έτους

1. Το δικαστικό έτος αρχίζει στις 7 Οκτωβρίου εκάστου ημερολογιακού έτους και λήγει στις 6 Οκτωβρίου του επόμενου έτους.
2. Οι δικαστικές διακοπές καθορίζονται από το Δικαστήριο.
3. Κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, ο πρόεδρος μπορεί, σε επείγουσες περιπτώσεις, να συγκαλεί τους δικαστές και γενικούς εισαγγελείς.
4. Το Δικαστήριο τηρεί τις επίσημες αργίες του τόπου της έδρας του.
5. Το Δικαστήριο μπορεί για εύλογη αιτία να χορηγεί άδεια στους δικαστές και τους γενικούς εισαγγελείς.
6. Οι ημερομηνίες των δικαστικών διακοπών και ο κατάλογος των επισήμων αργιών δημοσιεύονται κάθε έτος στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 25 Γενική συνέλευση

Οι αποφάσεις επί διοικητικών θεμάτων ή ως προς τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί στις προτάσεις που διατυπώνονται στην κατά το άρθρο 59 του παρόντος κανονισμού προκαταρκτική έκθεση λαμβάνονται από τη γενική συνέλευση του Δικαστηρίου, στην οποία μετέχουν, με δικαίωμα ψήφου, όλοι οι δικαστές και γενικοί εισαγγελείς. Ο γραμματέας παρίσταται, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει άλλως.

Άρθρο 26 Τήρηση πρακτικών

Όταν το Δικαστήριο συνεδριάζει χωρίς να παρίσταται ο γραμματέας, αναθέτει στον νεότερο δικαστή, κατά την έννοια του άρθρου 7 του παρόντος κανονισμού, αν κριθεί αναγκαίο, την τήρηση πρακτικών, τα οποία υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον εν λόγω δικαστή.

Κεφάλαιο 7 ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Τμήμα 1. Συγκρότηση των δικαστικών σχηματισμών

Άρθρο 27 Συγκρότηση του τμήματος μείζονος συνθέσεως

1. Το τμήμα μείζονος συνθέσεως συγκροτείται, για κάθε υπόθεση, από τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, τρεις προέδρους πενταμελούς τμήματος, τον εισηγητή δικαστή και τον απαραίτητο αριθμό

δικαστών προς συμπλήρωση των δεκαπέντε δικαστών. Οι τελευταίοι αυτοί δικαστές και οι τρεις πρόεδροι πενταμελούς τμήματος ορίζονται βάσει των πινάκων που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου και σύμφωνα με τη σειρά που αυτοί ορίζουν. Το σημείο εκκινήσεως σε κάθε πίνακα είναι, για κάθε υπόθεση που παραπέμπεται στο τμήμα μείζονος συνθέσεως, το όνομα του δικαστή που αναγράφεται αμέσως μετά το όνομα του τελευταίου δικαστή που ορίστηκε βάσει του αντίστοιχου πίνακα για την προηγούμενη υπόθεση που παραπέμφθηκε στον εν λόγω δικαστικό σχηματισμό.

2. Μετά την εκλογή του προέδρου και του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου και, στη συνέχεια, των προέδρων των πενταμελών τμημάτων, καταρτίζονται, προς τον σκοπό της συγκροτήσεως του τμήματος μείζονος συνθέσεως, ένας πίνακας των προέδρων πενταμελούς τμήματος και ένας πίνακας των λοιπών δικαστών.

3. Στον πίνακα των προέδρων πενταμελούς τμήματος ακολουθείται η σειρά που ορίζει το άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού.

4. Στον πίνακα των άλλων δικαστών ακολουθείται, εκ περιτροπής, η σειρά που ορίζει το άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού και η αντίστροφη σειρά: ο πρώτος δικαστής στον πίνακα αυτόν είναι ο πρώτος κατά τη σειρά που ορίζει το εν λόγω άρθρο, ο δεύτερος δικαστής στον πίνακα είναι ο τελευταίος κατά τη σειρά αυτή, ο τρίτος δικαστής είναι ο δεύτερος κατά τη σειρά αυτή, ο τέταρτος δικαστής είναι ο προτελευταίος κατά τη σειρά αυτή, και ούτω καθ' εξής.

5. Οι πίνακες που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 4 δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

6. Όσον αφορά την εκδίκαση των υποθέσεων που παραπέμπονται στο τμήμα μείζονος συνθέσεως κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της αρχής του έτους της μερικής ανανεώσεως των δικαστών και της πραγματοποιήσεως της ανανεώσεως, δύο αναπληρωτές δικαστές μπορούν να ορίζονται προς συμπλήρωση του δικαστικού σχηματισμού, καθόσον χρόνο υφίσταται αβεβαιότητα ως προς την επίτευξη της απαρτίας που προβλέπεται στο άρθρο 17, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού. Ως αναπληρωτές δικαστές μετέχουν οι δύο δικαστές των οποίων το όνομα αναγράφεται στον πίνακα της παραγράφου 4 αμέσως μετά το όνομα του τελευταίου δικαστή που ορίστηκε να μετάσχει στη συγκρότηση του τμήματος μείζονος συνθέσεως για την οικεία υπόθεση.

7. Οι αναπληρωτές δικαστές αντικαθιστούν, κατά τη σειρά του πίνακα της παραγράφου 4, τους δικαστές που ενδεχομένως δεν μπορούν να μετάσχουν στη λήψη της αποφάσεως επί της υποθέσεως.

Άρθρο 28 Συγκρότηση των πενταμελών και τριμελών τμημάτων

1. Τα πενταμελή και τα τριμελή τμήματα συγκροτούνται, για κάθε υπόθεση, από τον πρόεδρο του τμήματος, τον εισηγητή δικαστή και τον απαραίτητο αριθμό δικαστών προς συμπλήρωση του αριθμού, αντιστοίχως, των πέντε και των τριών δικαστών. Οι τελευταίοι αυτοί δικαστές ορίζονται βάσει των πινάκων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 και σύμφωνα με τη σειρά που αυτοί ορίζουν. Το σημείο εκκινήσεως στους πίνακες αυτούς είναι, για κάθε υπόθεση που παραπέμπεται σε τμήμα, το όνομα του δικαστή

που αναγράφεται αμέσως μετά το όνομα του τελευταίου δικαστή που ορίστηκε βάσει του πίνακα για την εκδίκαση της προηγούμενης υποθέσεως που παραπέμφθηκε ενώπιον του οικείου τμήματος.

2. Για τη συγκρότηση των πενταμελών τμημάτων, καταρτίζονται, μετά την εκλογή των προέδρων των τμημάτων αυτών, πίνακες περιλαμβάνοντες όλους τους δικαστές που είναι τοποθετημένοι στο τμήμα, πλην του προέδρου του. Οι πίνακες καταρτίζονται κατά τον ίδιο τρόπο όπως καταρτίζεται ο πίνακας που προβλέπεται στο άρθρο 27, παράγραφος 4.

3. Για τη συγκρότηση των τριμελών τμημάτων, καταρτίζονται, μετά την εκλογή των προέδρων των τμημάτων αυτών, πίνακες περιλαμβάνοντες όλους τους δικαστές που είναι τοποθετημένοι στο τμήμα, πλην του προέδρου του. Οι πίνακες καταρτίζονται σύμφωνα με τη σειρά που ορίζει το άρθρο 7.

4. Οι πίνακες που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 29 Συγκρότηση των τμημάτων σε περίπτωση συνάφειας ή αποχής από την εκδίκαση

1. Οσάκις το Δικαστήριο κρίνει ότι πλείονες υποθέσεις πρέπει να συνεκδικασθούν από τον ίδιο δικαστικό σχηματισμό, η σύνθεση του σχηματισμού αυτού είναι εκείνη που έχει οριστεί για την υπόθεση της οποίας η προκαταρκτική έκθεση εξετάστηκε πρώτη.

2. Οσάκις τμήμα ενώπιον του οποίου έχει παραπεμφθεί μια υπόθεση ζητεί από το Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 60, παράγραφος 3, του παρόντος κανονισμού, να παραπέμψει την υπόθεση αυτή σε μεγαλύτερο δικαστικό σχηματισμό, στον σχηματισμό αυτό μετέχουν τα μέλη του τμήματος στο οποίο είχε παραπεμφθεί αρχικά η υπόθεση.

Άρθρο 30 Κώλυμα προέδρου τμήματος

1. Σε περίπτωση κωλύματος προέδρου πενταμελούς τμήματος, τα καθήκοντα προέδρου του τμήματος ασκούνται από πρόεδρο τριμελούς τμήματος, ενδεχομένως σύμφωνα με τη σειρά που ορίζει το άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού, ή, αν κανένας πρόεδρος τριμελούς τμήματος δεν μετέχει στον δικαστικό σχηματισμό, από έναν από τους υπόλοιπους δικαστές σύμφωνα με τη σειρά που ορίζει το εν λόγω άρθρο 7.

2. Σε περίπτωση κωλύματος προέδρου τριμελούς τμήματος, τα καθήκοντα προέδρου του τμήματος ασκούνται από δικαστή του σχηματισμού σύμφωνα με τη σειρά που ορίζει το άρθρο 7.

Άρθρο 31 Κώλυμα μέλους του δικαστικού σχηματισμού

1. Σε περίπτωση κωλύματος μέλους του τμήματος μείζονος συνθέσεως, το μέλος αυτό αντικαθίσταται από άλλον δικαστή κατά τη σειρά του πίνακα που προβλέπεται στο άρθρο 27, παράγραφος 4.

2. Σε περίπτωση κωλύματος μέλους πενταμελούς τμήματος, το μέλος αυτό αντικαθίσταται από δικαστή του ιδίου τμήματος, κατά τη σειρά του πίνακα που προβλέπεται στο άρθρο 28, παράγραφος 2. Αν αποδεικνύεται αδύνατη η αντικατάσταση του κωλυόμενου δικαστή από δικαστή του ιδίου τμήματος, ο πρόεδρος του τμήματος αυτού ενημερώνει σχετικά τον

πρόεδρο του Δικαστηρίου, ο οποίος μπορεί να ορίσει άλλον δικαστή για τη συμπλήρωση του τμήματος.

3. Σε περίπτωση κωλύματος μέλους τριμελούς τμήματος, το μέλος αυτό αντικαθίσταται από δικαστή του ίδιου τμήματος, κατά τη σειρά του πίνακα που προβλέπεται στο άρθρο 28, παράγραφος 3. Αν αποδεικνύεται αδύνατη η αντικατάσταση του κωλυόμενου δικαστή από δικαστή του ίδιου τμήματος, ο πρόεδρος του τμήματος αυτού ενημερώνει σχετικά τον πρόεδρο του Δικαστηρίου, ο οποίος μπορεί να ορίσει άλλον δικαστή για τη συμπλήρωση του τμήματος.

Τμήμα 2. Διασκέψεις

Άρθρο 32 Κανόνες διέποντες τις διασκέψεις

1. Οι διασκέψεις του Δικαστηρίου είναι και παραμένουν μυστικές.
2. Σε περίπτωση διεξαγωγής επ' ακροατηρίου συζήτησεως, στις διασκέψεις μετέχουν μόνον οι δικαστές που έλαβαν μέρος σε αυτή και, ενδεχομένως, ο βοηθός εισηγητής στον οποίον έχει ανατεθεί η μελέτη της υποθέσεως.
3. Κάθε δικαστής που μετέχει στη διάσκεψη εκφράζει τη γνώμη του αιτιολογώντας την.
4. Η γνώμη στην οποία καταλήγει μετά την τελική συζήτηση η πλειοψηφία των δικαστών αποτελεί την κρίση του Δικαστηρίου.

Άρθρο 33 Αριθμός των μετεχόντων στις διασκέψεις δικαστών

Αν, λόγω κωλύματος, προκύπτει άρτιος αριθμός δικαστών, απέχει των διασκέψεων ο νεότερος κατά την έννοια του άρθρου 7 του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν αυτός είναι ο εισηγητής δικαστής. Στην περίπτωση αυτή, απέχει των διασκέψεων ο αμέσως προηγούμενος κατά τη σειρά αρχαιότητας.

Άρθρο 34 Απαρτία του τμήματος μείζονος συνθέσεως

1. Αν, για υπόθεση παραπεμφθείσα στο τμήμα μείζονος συνθέσεως, δεν επιτυγχάνεται η απαρτία που προβλέπεται στο άρθρο 17, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ορίζει έναν ή περισσότερους άλλους δικαστές κατά τη σειρά του πίνακα που προβλέπεται στο άρθρο 27, παράγραφος 4, του παρόντος κανονισμού.
2. Αν η επ' ακροατηρίου συζήτηση διεξήχθη πριν από τον διορισμό αυτό, οι διάδικοι αγορεύουν και ο γενικός εισαγγελέας αναπτύσσει τις προτάσεις του εκ νέου.

Άρθρο 35 Απαρτία των πενταμελών και τριμελών τμημάτων

1. Αν, για υπόθεση παραπεμφθείσα ενώπιον πενταμελούς ή τριμελούς τμήματος, αποδεικνύεται αδύνατο να επιτευχθεί η απαρτία που προβλέπεται στο άρθρο 17, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ορίζει έναν ή περισσότερους άλλους δικαστές κατά τη σειρά

του πίνακα που προβλέπεται στο άρθρο 28, παράγραφοι 2 και 3 αντίστοιχα, του παρόντος κανονισμού. Αν η αναπλήρωση του κωλυόμενου δικαστή από δικαστή του ιδίου τμήματος δεν είναι δυνατή, ο πρόεδρος του τμήματος αυτού ενημερώνει αμέσως τον πρόεδρο του Δικαστηρίου, ο οποίος ορίζει άλλον δικαστή προς συμπλήρωση του τμήματος.

2. Το άρθρο 34, παράγραφος 2, εφαρμόζεται, κατ' αναλογία, στα πενταμελή και τριμελή τμήματα.

Κεφάλαιο 8 ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Άρθρο 36 Γλώσσες διαδικασίας

Οι γλώσσες διαδικασίας είναι η αγγλική, η βουλγαρική, η γαλλική, η γερμανική, η δανική, η ελληνική, η εσθονική, η ιρλανδική, η ισπανική, η ιταλική, η κροατική, η λεττονική, η λιθουανική, η μαλτέζικη, η ολλανδική, η ουγγρική, η πολωνική, η πορτογαλική, η ρουμανική, η σλοβακική, η σλοβενική, η σουηδική, η τσεχική και η φινλανδική.

Άρθρο 37 Καθορισμός της γλώσσας διαδικασίας

1. Επί ευθείας προσφυγής, η γλώσσα διαδικασίας επιλέγεται από τον προσφεύγοντα υπό την επιφύλαξη των κατωτέρω διατάξεων:

- α) αν ο καθού είναι κράτος μέλος, γλώσσα διαδικασίας είναι η επίσημη γλώσσα του κράτους αυτού· σε περίπτωση υπάρξεως περισσοτέρων επισήμων γλωσσών, ο προσφεύγων έχει ευχέρεια επιλογής μεταξύ αυτών·
- β) κατόπιν κοινής αιτήσεως των διαδίκων είναι δυνατόν να επιτραπεί η πλήρης ή μερική χρήση μιας άλλης από τις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 36·
- γ) κατόπιν αιτήσεως ενός διαδίκου και μετά από ακρόαση του αντιδίκου και του γενικού εισαγγελέα, είναι δυνατόν να επιτραπεί, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των περιπτώσεων α' και β', η πλήρης ή μερική χρήση ως γλώσσας διαδικασίας μιας άλλης από τις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 36· η αίτηση αυτή δεν μπορεί να υποβληθεί από θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των περιπτώσεων β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και του άρθρου 38, παράγραφοι 4 και 5, του παρόντος κανονισμού,

- α) στην περίπτωση ασκήσεως αναιρέσεως κατά αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου που προβλέπεται στα άρθρα 56 και 57 του Οργανισμού, γλώσσα διαδικασίας είναι η γλώσσα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου·
- β) οσάκις το Δικαστήριο αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 62, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού, να επανεξετάσει απόφαση ή διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου, γλώσσα διαδικασίας είναι η γλώσσα της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου που αποτελεί αντικείμενο επανεξετάσεως·
- γ) στην περίπτωση αμφισβητήσεων σχετικά με τα έξοδα που μπορούν να αναζητηθούν, ανακοπής κατά ερήμην εκδοθείσας αποφάσεως,

τριτανακοπής καθώς και αιτήσεων ερμηνείας, αναθεωρήσεως ή θεραπείας της παραλείψεως του Δικαστηρίου να αποφανθεί, γλώσσα διαδικασίας είναι η γλώσσα της αποφάσεως ή διατάξεως την οποία αφορούν αυτές οι αιτήσεις ή αμφισβητήσεις.

3. Στις προδικαστικές διαδικασίες, γλώσσα διαδικασίας είναι η γλώσσα του αιτούντος δικαιοδοτικού οργάνου. Κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αιτήσεως διαδίκου της κύριας δίκης, και μετά από ακρόαση του αντιδίκου της κύριας δίκης και του γενικού εισαγγελέα, μπορεί να επιτραπεί στην προφορική διαδικασία η χρήση μιας άλλης από τις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 36. Η άδεια χρήσεως της άλλης αυτής γλώσσας, εφόσον δοθεί, ισχύει για όλους τους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους.

4. Οι αποφάσεις σχετικά με τις προαναφερθείσες αιτήσεις λαμβάνονται καταρχήν από τον πρόεδρο. Ο πρόεδρος μπορεί ή, στην περίπτωση που προτίθεται να κάνει δεκτή την αίτηση χωρίς τη συμφωνία όλων των διαδίκων, υποχρεούται να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.

Άρθρο 38 Χρήση της γλώσσας διαδικασίας

1. Η γλώσσα διαδικασίας χρησιμοποιείται ιδίως στα υπομνήματα και τις αγορεύσεις των διαδίκων, στα προσκομιζόμενα ή επισυναπτόμενα στοιχεία και έγγραφα, καθώς και στα πρακτικά και στις αποφάσεις και διατάξεις του Δικαστηρίου.

2. Τα προσκομιζόμενα ή επισυναπτόμενα στοιχεία και έγγραφα που έχουν συνταχθεί σε άλλη γλώσσα πρέπει να συνοδεύονται από μετάφραση στη γλώσσα διαδικασίας.

3. Πάντως, σε περίπτωση μακροσκελών στοιχείων και εγγράφων, μπορούν να προσκομίζονται μεταφράσεις αποσπασμάτων. Το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε να ζητήσει, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως ενός των διαδίκων, εκτενέστερη ή πλήρη μετάφραση.

4. Κατά παρέκκλιση από τις ανωτέρω διατάξεις, στα κράτη μέλη επιτρέπεται να χρησιμοποιούν την επίσημη γλώσσα τους όταν μετέχουν σε προδικαστική διαδικασία, όταν παρεμβαίνουν σε διαφορά εκκρεμή ενώπιον του Δικαστηρίου ή όταν προσφεύγουν σ' αυτό δυνάμει του άρθρου 259 ΣΛΕΕ. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται τόσο στα έγγραφα όσο και στις προφορικές δηλώσεις. Σε κάθε περίπτωση η μετάφραση στη γλώσσα διαδικασίας γίνεται με μέριμνα του γραμματέα.

5. Στα συμβαλλόμενα στη Συμφωνία ΕΟΧ κράτη, εκτός των κρατών μελών, καθώς και στην Εποπεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ επιτρέπεται, όταν μετέχουν σε προδικαστική διαδικασία ή όταν παρεμβαίνουν σε διαφορά εκκρεμή ενώπιον του Δικαστηρίου, να χρησιμοποιούν μία από τις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 36 άλλη από τη γλώσσα διαδικασίας. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται τόσο στα έγγραφα όσο και στις προφορικές δηλώσεις. Σε κάθε περίπτωση η μετάφραση στη γλώσσα διαδικασίας γίνεται με μέριμνα του γραμματέα.

6. Στα τρίτα κράτη που μετέχουν σε διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως σύμφωνα με το άρθρο 23, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού επιτρέπεται να χρησιμοποιούν μία από τις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 36 άλλη από τη γλώσσα διαδικασίας. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται

τόσο στα έγγραφα όσο και στις προφορικές δηλώσεις. Σε κάθε περίπτωση η μετάφραση στη γλώσσα διαδικασίας γίνεται με μέριμνα του γραμματέα.

7. Εφόσον οι μάρτυρες ή πραγματογνώμονες δηλώσουν ότι δεν μπορούν να εκφραστούν επαρκώς σε μια από τις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 36, το Δικαστήριο τους επιτρέπει να διατυπώσουν τις καταθέσεις τους σε άλλη γλώσσα. Ο γραμματέας μεριμνά για τη μετάφραση στη γλώσσα διαδικασίας.

8. Ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος του Δικαστηρίου καθώς και οι πρόεδροι τμήματος για τη διεύθυνση της συζήτησεως, οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς όταν θέτουν ερωτήσεις και οι γενικοί εισαγγελείς στις προτάσεις τους μπορούν να χρησιμοποιήσουν μία από τις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 36 άλλη από τη γλώσσα διαδικασίας. Ο γραμματέας μεριμνά για τη μετάφραση στη γλώσσα διαδικασίας.

Άρθρο 39 Ευθύνη του γραμματέα στον γλωσσικό τομέα

1. Ο γραμματέας μεριμνά για τη μετάφραση, στη γλώσσα διαδικασίας και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε μια άλλη από τις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 36, των διαδικαστικών εγγράφων που κατατίθενται κατά την έγγραφη διαδικασία.

2. Ο γραμματέας μεριμνά επίσης για τη διερμηνεία των όσων αναπτύσσονται προφορικά, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, προς τη γλώσσα διαδικασίας, καθώς και προς τις λοιπές γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 36 και χρησιμοποιούνται από τους παριστάμενους στη συζήτηση αυτή διαδίκους ή κρίνονται αναγκαίες για την εύρυθμη διεξαγωγή της.

Άρθρο 40 Γλώσσα των δημοσιεύσεων του Δικαστηρίου

Οι δημοσιεύσεις του Δικαστηρίου γίνονται στις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού 1 του Συμβουλίου.

Άρθρο 41 Αυθεντικά κείμενα

Τα κείμενα που συντάσσονται στη γλώσσα διαδικασίας ή, κατά περίπτωση, σε άλλη γλώσσα δυνάμει των άρθρων 37 ή 38 του παρόντος κανονισμού είναι αυθεντικά.

Άρθρο 42 Μεταφραστική υπηρεσία του Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο συγκροτεί μεταφραστική υπηρεσία από ειδικούς που διαθέτουν κατάλληλη νομική κατάρτιση και ευρεία γνώση πλειόνων επισήμων γλωσσών της Ένωσης.

ΤΙΤΛΟΣ 2 ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Κεφάλαιο 1 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Άρθρο 43   Προνόμια, ασυλίες και διευκολύνσεις

1. Οι εκπρόσωποι, σύμβουλοι και δικηγόροι που εμφανίζονται ενώπιον του Δικαστηρίου ή ενώπιον δικαστικής αρχής που ενεργεί κατόπιν σχετικής εντολής του απολαύουν ασυλίας για όσα αναπτύσσουν προφορικά ή γραπτώς σχετικά με την υπόθεση ή τους διαδίκους.
2. Οι εκπρόσωποι, σύμβουλοι και δικηγόροι απολαύουν επίσης των εξής προνομίων και διευκολύνσεων:
  - α) τα σχετικά με τη διαδικασία έγγραφα δεν υπόκεινται σε έρευνα και κατάσχεση. Σε περίπτωση αμφισβητήσεως, τα τελωνειακά ή αστυνομικά όργανα μπορούν να σφραγίζουν τα εν λόγω έγγραφα, τα οποία διαβιβάζονται αμέσως στο Δικαστήριο για εξακρίβωση παρουσία του γραμματέα και του ενδιαφερομένου·
  - β) οι εκπρόσωποι, σύμβουλοι και δικηγόροι δεν υπόκεινται σε περιορισμούς στις μετακινήσεις τους, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 44   Ιδιότητα των εκπροσώπων των διαδίκων

1. Για να τύχουν των προνομίων, ασυλιών και διευκολύνσεων που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο, αποδεικνύουν προηγουμένως την ιδιότητά τους:
  - α) οι εκπρόσωποι, με επίσημο έγγραφο που εκδίδεται από τον εντολέα τους, ο οποίος κοινοποιεί αμέσως αντίγραφο του εγγράφου αυτού στον γραμματέα·
  - β) οι δικηγόροι, με αποδεικτικό νομιμοποίησής τους που να βεβαιώνει ότι έχουν ικανότητα παραστάσεως ενώπιον των δικαστηρίων κράτους μέλους ή άλλου κράτους συμβαλλομένου στη Συμφωνία ΕΟΧ και, όταν ο διάδικος που εκπροσωπούν είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, με εντολή του·
  - γ) οι σύμβουλοι, με εντολή του διαδίκου τον οποίο επικουρούν.
2. Εν ανάγκη, ο γραμματέας του Δικαστηρίου τους χορηγεί αποδεικτικό νομιμοποίησεως. Η ισχύς του περιορίζεται σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το οποίο μπορεί να παρατείνεται ή να συντέμνεται ανάλογα με τη διάρκεια της δίκης.

Άρθρο 45   Άρση της ασυλίας

1. Τα προνόμια, οι ασυλίες και οι διευκολύνσεις που αναφέρονται στο άρθρο 43 του παρόντος κανονισμού χορηγούνται αποκλειστικά για την απρόσκοπτη διεξαγωγή της δίκης.
2. Το Δικαστήριο μπορεί να αίρει την ασυλία, όταν εκτιμά ότι η άρση αυτή δεν παραβλάπτει την απρόσκοπτη διεξαγωγή της δίκης.

Άρθρο 46   Αποκλεισμός από τη διαδικασία

1. Το Δικαστήριο, αν κρίνει ότι η συμπεριφορά εκπροσώπου, συμβούλου ή δικηγόρου ενώπιον του Δικαστηρίου δεν συνάδει προς το κύρος του Δικαστηρίου ή προς τις απαιτήσεις της ορθής απονομής της δικαιοσύνης ή ότι ο εκπρόσωπος, ο σύμβουλος ή ο δικηγόρος κάνει χρήση των δικαιωμάτων που απορρέουν από το λειτούργημά του για σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους του έχουν παρασχεθεί, ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο. Αν το Δικαστήριο ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές στη δικαιοδοσία των οποίων εμπίπτει ο ενδιαφερόμενος, στον ενδιαφερόμενο διαβιβάζεται αντίγραφο του εγγράφου που εστάλη στις αρχές αυτές.
2. Για τους ίδιους λόγους το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον ενδιαφερόμενο και τον γενικό εισαγγελέα, να αποκλείσει, με αιτιολογημένη διάταξη, εκπρόσωπο, σύμβουλο ή δικηγόρο από τη διαδικασία. Η διάταξη αυτή είναι αμέσως εκτελεστή.
3. Σε περίπτωση αποκλεισμού εκπροσώπου, συμβούλου ή δικηγόρου, η πρόοδος της δίκης αναστέλλεται μέχρις ότου εκπνεύσει η προθεσμία που τάσσει ο πρόεδρος, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος διάδικος να διορίσει άλλον εκπρόσωπο, σύμβουλο ή δικηγόρο.
4. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε εκτέλεση του παρόντος άρθρου μπορούν να ανακληθούν.

Άρθρο 47   Καθηγητές και διάδικοι της κύριας δίκης

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται και στους καθηγητές που έχουν το δικαίωμα παραστάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Οργανισμού.
2. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται επίσης, στο πλαίσιο των προδικαστικών παραπομπών, στους διαδίκους της κύριας δίκης όταν, δυνάμει των εφαρμοστέων εθνικών δικονομικών κανόνων, αυτοί έχουν δικαίωμα παραστάσεως ενώπιον δικαστηρίου χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο, καθώς και στα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα να τους εκπροσωπήσουν δυνάμει των ιδίων κανόνων.

Κεφάλαιο 2 ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Άρθρο 48   Τρόποι επιδόσεως

1. Οι επιδόσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό γίνονται με φροντίδα του γραμματέα προς τον αντίκλητο του παραλήπτη, είτε με συστημένη ταχυδρομική αποστολή, έναντι αποδείξεως παραλαβής, αντιγράφου του προς επίδοση εγγράφου είτε με παράδοση έναντι αποδεικτικού. Τα επιδιδόμενα αντίγραφα συντάσσονται και επικυρώνονται από τον γραμματέα, εκτός αν προέρχονται από τους διαδίκους σύμφωνα με το άρθρο 57, παράγραφος 2, του παρόντος κανονισμού.
2. Οσάκις ο παραλήπτης δέχεται τη διενέργεια επιδόσεων με τηλεομοιοτυπία ή με οποιοδήποτε άλλο τεχνικό μέσο επικοινωνίας, η επίδοση κάθε διαδικαστικού εγγράφου, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων και διατάξεων του Δικαστηρίου, μπορεί να γίνει με διαβίβαση αντιγράφου του εγγράφου με το μέσο αυτό.

3. Αν, για τεχνικούς λόγους ή λόγω της φύσεως ή του όγκου του εγγράφου, η διαβίβαση αυτή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, το έγγραφο επιδίδεται, ελλείψει διορισμού αντικλήτου του παραλήπτη, στη διεύθυνση του παραλήπτη κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1. Ο παραλήπτης ειδοποιείται με τηλεομοιοτυπία ή με οποιοδήποτε άλλο τεχνικό μέσο επικοινωνίας. Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι επιδόθηκε στον παραλήπτη συστημένη ταχυδρομική επιστολή τη δέκατη ημέρα μετά την κατάθεσή της στο ταχυδρομείο του τόπου της έδρας του Δικαστηρίου, εκτός αν αποδεικνύεται με την απόδειξη παραλαβής ότι η παραλαβή έγινε σε άλλη ημερομηνία ή αν ο παραλήπτης πληροφορήσει τον γραμματέα, με τηλεομοιοτυπία ή με άλλο τεχνικό μέσο επικοινωνίας, εντός τριών εβδομάδων από της ειδοποίησής ότι η επίδοση δεν πραγματοποιήθηκε.

4. Το Δικαστήριο μπορεί, με απόφαση, να καθορίσει τους όρους υπό τους οποίους τα διαδικαστικά έγγραφα μπορούν να επιδίδονται ηλεκτρονικώς. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Κεφάλαιο 3 ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Άρθρο 49 Υπολογισμός των προθεσμιών

1. Οι δικονομικές προθεσμίες που προβλέπονται από τις Συνθήκες, τον Οργανισμό και τον παρόντα κανονισμό υπολογίζονται ως ακολούθως:

- α) όταν αφετηρία προθεσμίας προσδιοριζόμενης σε ημέρες, εβδομάδες, μήνες ή έτη αποτελεί ο χρόνος επελεύσεως ενός γεγονότος ή διενέργειας μιας πράξεως, η ημέρα κατά την οποία λαμβάνει χώρα το γεγονός ή διενεργείται η πράξη δεν υπολογίζεται στην προθεσμία·
- β) οι προθεσμίες που προσδιορίζονται σε εβδομάδες, μήνες ή έτη λήγουν με την παρέλευση της αντίστοιχης ημέρας της τελευταίας εβδομάδας ή της αντίστοιχης ημερομηνίας του τελευταίου μήνα ή του τελευταίου έτους με την ημέρα ή την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε χώρα το γεγονός ή διενεργήθηκε η πράξη που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας. Όταν, σε προθεσμία προσδιοριζόμενη σε μήνες ή έτη, δεν υπάρχει, στον τελευταίο μήνα, ημερομηνία αντίστοιχη της ημερομηνίας αφετηρίας της προθεσμίας, η προθεσμία λήγει με την παρέλευση της τελευταίας ημέρας του μήνα αυτού·
- γ) στην περίπτωση προθεσμιών που προσδιορίζονται σε μήνες και ημέρες, κατά πρώτον υπολογίζονται οι πλήρεις μήνες και κατόπιν οι ημέρες·
- δ) στις προθεσμίες συνυπολογίζονται τα Σάββατα, οι Κυριακές και οι κατά το άρθρο 24, παράγραφος 6, του παρόντος κανονισμού επίσημες αργίες·
- ε) οι προθεσμίες δεν αναστέλλονται κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών.

2. Αν η λήξη της προθεσμίας συμπίπτει με ημέρα Σάββατο, Κυριακή ή με επίσημη αργία, η προθεσμία παρατείνεται μέχρι το τέλος της επόμενης εργάσιμης ημέρας.

Άρθρο 50 Προσφυγή κατά πράξεως οργάνου

Όταν η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής κατά πράξεως οργάνου αρχίζει να τρέχει από τη δημοσίευση της πράξεως, η προθεσμία αυτή υπολογίζεται, κατά την έννοια του άρθρου 49, παράγραφος 1, στοιχείο α', από το τέλος της δεκάτης τετάρτης ημέρας από τη δημοσίευση της πράξεως στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 51 Παρέκταση λόγω αποστάσεως

Οι δικονομικές προθεσμίες παρεκτείνονται λόγω αποστάσεως κατά δέκα ημέρες κατ' αποκοπή.

Άρθρο 52 Καθορισμός και παράταση των προθεσμιών

1. Οι προθεσμίες που καθορίζονται από το Δικαστήριο δυνάμει του παρόντος κανονισμού μπορούν να παρατείνονται.
2. Ο πρόεδρος και οι πρόεδροι τμήματος μπορούν να παράσχουν εξουσιοδότηση υπογραφής στον γραμματέα για τον καθορισμό ορισμένων προθεσμιών ο οποίος εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή για τη χορήγηση παρατάσεως των εν λόγω προθεσμιών.

Κεφάλαιο 4 ΕΚΔΙΚΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Άρθρο 53 Τρόποι εκδίκασεως των υποθέσεων

1. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του Οργανισμού ή του παρόντος κανονισμού, ενώπιον του Δικαστηρίου διεξάγεται έγγραφη και προφορική διαδικασία.
2. Όταν το Δικαστήριο είναι προδήλως αναρμόδιο να επιληφθεί της υποθέσεως ή όταν μια αίτηση ή μια προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί οποτεδήποτε να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία.
3. Ο πρόεδρος μπορεί, λόγω ιδιαιτέρων περιστάσεων, να αποφασίσει την εκδίκαση μιας υποθέσεως κατά προτεραιότητα.
4. Είναι δυνατή η εκδίκαση μιας υποθέσεως με ταχεία διαδικασία υπό τους όρους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.
5. Είναι δυνατή η εξέταση αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως με επείγουσα διαδικασία υπό τους όρους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 54 Συνεκδίκαση

1. Πλείονες υποθέσεις του ίδιου είδους έχουσες το ίδιο αντικείμενο μπορούν οποτεδήποτε να ενωθούν λόγω συναφείας, προς διευκόλυνση της έγγραφης ή της προφορικής διαδικασίας ή προς έκδοση κοινής αποφάσεως που περατώνει τη δίκη.
2. Τη συνεκδίκαση αποφασίζει ο πρόεδρος, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, αν έχει ήδη γίνει η ανάθεση των

υποθέσεων, και, πλην της περιπτώσεως των προδικαστικών παραπομπών, αφού ακούσει και τους διαδίκους. Ο πρόεδρος μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα αυτό στο Δικαστήριο.

3. Ενωθείσες υποθέσεις μπορούν να χωριστούν εκ νέου κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2.

Άρθρο 55 Αναστολή της διαδικασίας

1. Η διαδικασία μπορεί να ανασταλεί:

- α) στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 54, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού, με διάταξη του Δικαστηρίου, αφού ακουστεί ο γενικός εισαγγελέας·
- β) σε κάθε άλλη περίπτωση, με απόφαση του προέδρου, αφού ακουστούν ο εισηγητής δικαστής και ο γενικός εισαγγελέας και, εκτός των περιπτώσεων προδικαστικής παραπομπής, οι διάδικοι.

2. Η επανάληψη της διαδικασίας διατάσσεται ή αποφασίζεται κατά τον ίδιο τρόπο.

3. Οι διατάξεις ή αποφάσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους επιδίδονται στους διαδίκους ή στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους.

4. Η αναστολή της διαδικασίας ισχύει από την ημερομηνία που αναφέρεται στη διάταξη ή την απόφαση περί αναστολής ή, ελλείψει σχετικής ενδείξεως, από την ημερομηνία εκδόσεως της διατάξεως ή της αποφάσεως.

5. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ουδεμία δικονομική προθεσμία εκπνέει έναντι των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένων.

6. Αν στη διάταξη ή στην απόφαση περί αναστολής δεν έχει οριστεί ημερομηνία λήξεως της αναστολής, η αναστολή λήγει την ημερομηνία που αναφέρεται στη διάταξη ή την απόφαση περί επαναλήψεως της διαδικασίας ή, ελλείψει σχετικής ενδείξεως, την ημερομηνία εκδόσεως της διατάξεως ή της αποφάσεως περί επαναλήψεως της διαδικασίας.

7. Από την ημερομηνία επαναλήψεως της διαδικασίας κατόπιν αναστολής, οι διακοπείσες δικονομικές προθεσμίες αντικαθίστανται από νέες προθεσμίες οι οποίες αρχίζουν να τρέχουν από την ημερομηνία της επαναλήψεως αυτής.

Άρθρο 56 Αναβολή της εκδικάσεως υποθέσεως

Αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή, τον γενικό εισαγγελέα και τους διαδίκους, ο πρόεδρος, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, μπορεί, λόγω ιδιαίτερων περιστάσεων, να αποφασίσει την αναβολή της εκδικάσεως μιας υποθέσεως.

Κεφάλαιο 5 ΕΓΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 57 Κατάθεση των διαδικαστικών εγγράφων

1. Το πρωτότυπο κάθε διαδικαστικού εγγράφου πρέπει να φέρει την ιδιόχειρη υπογραφή του εκπροσώπου ή του δικηγόρου του διαδίκου ή,

προκειμένου περί παρατηρήσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, την υπογραφή του διαδίκου της κύριας δίκης ή του εκπροσώπου του εφόσον τούτο επιτρέπεται από τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται επί της διαφοράς.

2. Το πρωτότυπο, συνοδευόμενο από όλα τα συνημμένα που αναφέρει, κατατίθεται με πέντε αντίγραφα για το Δικαστήριο και, προκειμένου περί διαδικασιών πλην των διαδικασιών εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, με ισάριθμα των διαδίκων αντίγραφα. Τα αντίγραφα επικυρώνονται από τον διάδικο που τα καταθέτει.

3. Τα όργανα προσκομίζουν επίσης, εντός των προθεσμιών που τάσσει το Δικαστήριο, μεταφράσεις κάθε διαδικαστικού εγγράφου στις άλλες γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού 1 του Συμβουλίου. Η προηγούμενη παράγραφος έχει εν προκειμένω εφαρμογή.

4. Στα διαδικαστικά έγγραφα επισυνάπτεται φάκελος με τα στοιχεία και έγγραφα των οποίων γίνεται επίκληση συνοδευόμενος από κατάλογο των στοιχείων και εγγράφων αυτών.

5. Αν, λόγω του όγκου ενός στοιχείου ή εγγράφου, στο διαδικαστικό έγγραφο επισυνάπτονται μόνον αποσπάσματα, κατατίθεται στη γραμματεία το στοιχείο ή έγγραφο αυτούσιο ή πλήρες αντίγραφό του.

6. Τα διαδικαστικά έγγραφα χρονολογούνται. Για τον υπολογισμό των δικονομικών προθεσμιών λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά και μόνον η ημερομηνία και ώρα καταθέσεως του πρωτοτύπου στη γραμματεία.

7. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 6, για τον έλεγχο της τηρήσεως των δικονομικών προθεσμιών λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία και ώρα κατά την οποία το αντίγραφο του υπογεγραμμένου πρωτοτύπου ενός διαδικαστικού εγγράφου, περιλαμβανομένου και του καταλόγου των στοιχείων και εγγράφων που αναφέρεται στην παράγραφο 4, περιέρχεται στη γραμματεία με τηλεομοιοτυπία ή με οποιοδήποτε άλλο τεχνικό μέσο επικοινωνίας διαθέτει το Δικαστήριο, υπό τον όρον ότι το υπογεγραμμένο πρωτότυπο του εγγράφου, συνοδευόμενο από τα συνημμένα και τα αντίγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, θα κατατεθεί στη γραμματεία το αργότερο δέκα ημέρες μετά την εν λόγω ημερομηνία. Το άρθρο 51 του παρόντος κανονισμού δεν έχει εφαρμογή στην προθεσμία αυτή.

8. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 3 έως 6, το Δικαστήριο μπορεί, με απόφαση, να ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ένα διαδικαστικό έγγραφο ηλεκτρονικώς διαβιβαζόμενο στη γραμματεία του λογίζεται ως το πρωτότυπο του εγγράφου αυτού. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 58 Έκταση των διαδικαστικών εγγράφων

Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του παρόντος κανονισμού, το Δικαστήριο μπορεί, με απόφαση, να ορίσει τη μέγιστη επιτρεπόμενη έκταση των υπομνημάτων ή παρατηρήσεων που υποβάλλονται ενώπιόν του. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Κεφάλαιο 6
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΟΥΣ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ

Άρθρο 59 Προκαταρκτική έκθεση

1. Μετά την περάτωση της έγγραφης διαδικασίας, ο πρόεδρος καθορίζει την ημερομηνία κατά την οποία ο εισηγητής δικαστής υποβάλλει στη γενική συνέλευση του Δικαστηρίου την προκαταρκτική έκθεση.
2. Στην προκαταρκτική έκθεση διατυπώνονται προτάσεις ως προς το αν η υπόθεση απαιτεί ιδιαίτερα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας, τη διεξαγωγή αποδείξεων ή, ενδεχομένως, αίτηση παροχής διευκρινίσεων προς το αιτούν δικαστήριο, καθώς και σχετικά με τον δικαστικό σχηματισμό στον οποίο πρέπει να παραπεμφθεί η υπόθεση. Στην έκθεση διατυπώνεται επίσης η πρόταση του εισηγητή δικαστή ως προς ενδεχόμενη παράλειψη των αγορεύσεων των διαδίκων καθώς και ως προς ενδεχόμενη παράλειψη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20, πέμπτο εδάφιο, του Οργανισμού.
3. Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, αποφασίζει επί των προτάσεων του εισηγητή δικαστή.

Άρθρο 60 Παραπομπή στους δικαστικούς σχηματισμούς

1. Το Δικαστήριο παραπέμπει ενώπιον των πενταμελών ή των τριμελών τμημάτων κάθε υπόθεση που έχει αχθεί ενώπιόν του, εφόσον η δυσχέρεια ή η σημασία της υποθέσεως ή ιδιαίτερες περιστάσεις δεν απαιτούν την παραπομπή της ενώπιον του τμήματος μείζονος συνθέσεως, εκτός αν την παραπομπή αυτή ζητεί, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού, κράτος μέλος ή θεσμικό όργανο της Ένωσης που είναι διάδικος στην υπόθεση.
2. Το Δικαστήριο συνεδριάζει εν ολομелεία όταν επιλαμβάνεται υποθέσεως κατ' εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 16, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού. Μπορεί να παραπέμψει μια υπόθεση στην ολομέλεια όταν, σύμφωνα με το άρθρο 16, πέμπτο εδάφιο, του Οργανισμού, εκτιμά ότι η υπόθεση είναι εξαιρετικής σημασίας.
3. Ο δικαστικός σχηματισμός ενώπιον του οποίου έχει παραπεμφθεί η υπόθεση μπορεί σε κάθε στάδιο της διαδικασίας να ζητήσει από το Δικαστήριο να παραπέμψει την υπόθεση σε μεγαλύτερο σχηματισμό.
4. Αν το Δικαστήριο αποφασίσει να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς διεξαγωγή αποδείξεων, ο πρόεδρος του δικαστικού σχηματισμού ορίζει την ημερομηνία ενάρξεώς της.

Κεφάλαιο 7
ΜΕΤΡΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ
ΜΕΣΑ

Τμήμα 1. Μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας

*Άρθρο 61 Μέτρα οργάνωσης λαμβανόμενα από το
Δικαστήριο*

1. Πλην των μέτρων που δύναται να λάβει σύμφωνα με το άρθρο 24 του Οργανισμού, το Δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από τους διαδίκους ή τους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους να απαντήσουν γραπτώς σε ορισμένες ερωτήσεις εντός της προθεσμίας που τάσσει συναφώς ή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Οι γραπτές απαντήσεις γνωστοποιούνται στους λοιπούς διαδίκους ή στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους.

2. Οσάκις διεξάγεται επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Δικαστήριο, κατά το μέτρο του δυνατού, καλεί τους μετέχοντες στη συζήτηση αυτή να επικεντρώσουν τις αγορεύσεις τους σε ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα ζητήματα.

*Άρθρο 62 Μέτρα οργάνωσης λαμβανόμενα από τον
εισηγητή δικαστή ή τον γενικό εισαγγελέα*

1. Ο εισηγητής δικαστής ή ο γενικός εισαγγελέας μπορούν να ζητήσουν από τους διαδίκους ή τους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους να υποβάλουν, εντός οριζόμενης προθεσμίας, όλα τα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά, καθώς και όλα τα κατά την κρίση τους σχετικά έγγραφα ή στοιχεία. Οι απαντήσεις και τα προσκομιζόμενα έγγραφα γνωστοποιούνται στους λοιπούς διαδίκους ή στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους.

2. Ο εισηγητής δικαστής ή ο γενικός εισαγγελέας μπορούν επίσης να αποστείλουν στους διαδίκους ή στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους ερωτήσεις στις οποίες καλούνται να απαντήσουν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

Τμήμα 2. Αποδεικτικά μέσα

Άρθρο 63 Απόφαση περί διεξαγωγής αποδείξεων

1. Το Δικαστήριο, σε γενική συνέλευση, αποφασίζει αν πρέπει να διεξαχθούν αποδείξεις.

2. Αν η υπόθεση έχει ήδη παραπεμφθεί σε δικαστικό σχηματισμό, η σχετική απόφαση λαμβάνεται από αυτόν.

Άρθρο 64 Καθορισμός των αποδεικτικών μέσων

1. Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, εκδίδει διάταξη που καθορίζει τα αποδεικτικά μέσα και τα προς απόδειξη περιστατικά.

2. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 24 και 25 του Οργανισμού, στα αποδεικτικά μέσα περιλαμβάνονται:

- α) η αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων·
  - β) η αίτηση παροχής πληροφοριών και προσκομίσεως εγγράφων·
  - γ) η εξέταση μαρτύρων·
  - δ) η πραγματογνωμοσύνη·
  - ε) η αυτοψία.
3. Ανταπόδειξη και συμπλήρωση των αποδείξεων είναι δυνατή.

Άρθρο 65 Συμμετοχή στη διεξαγωγή των αποδείξεων

1. Αν ο δικαστικός σχηματισμός δεν προβεί ο ίδιος στη διεξαγωγή των αποδείξεων, την αναθέτει στον εισηγητή δικαστή.
2. Ο γενικός εισαγγελέας μετέχει στη διεξαγωγή των αποδείξεων.
3. Οι διάδικοι μπορούν να παρίστανται κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων.

Άρθρο 66 Απόδειξη με μάρτυρες

1. Το Δικαστήριο διατάσσει, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως ενός των διαδίκων και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, την απόδειξη ορισμένων πραγματικών περιστατικών με μάρτυρες.
2. Στην αίτηση του διαδίκου για την εξέταση μάρτυρα αναφέρονται με ακρίβεια τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία πρέπει να εξεταστεί ο μάρτυρας και οι λόγοι που δικαιολογούν την εξέτασή του.
3. Το Δικαστήριο αποφασίζει με αιτιολογημένη διάταξη επί της αιτήσεως που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η διάταξη καθορίζει τα πραγματικά περιστατικά που πρέπει να αποδειχθούν και αναφέρει τους μάρτυρες που πρέπει να εξεταστούν σχετικά με κάθε ένα από τα πραγματικά περιστατικά.
4. Οι μάρτυρες κλητεύονται από το Δικαστήριο, ενδεχομένως μετά την κατάθεση της προκαταβολής που προβλέπεται στο άρθρο 73, παράγραφος 1, του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 67 Εξέταση των μαρτύρων

1. Μετά την εξακρίβωση της ταυτότητας των μαρτύρων, ο πρόεδρος τους ανακοινώνει ότι θα πρέπει να βεβαιώσουν τις καταθέσεις τους με τον τρόπο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό.
2. Οι μάρτυρες εξετάζονται από το Δικαστήριο, αφού κληθούν οι διάδικοι. Μετά την κατάθεση, ο πρόεδρος μπορεί, κατόπιν αιτήσεως διαδίκου ή αυτεπαγγέλτως, να θέσει ερωτήσεις στους μάρτυρες.
3. Την ίδια δυνατότητα έχει κάθε δικαστής και ο γενικός εισαγγελέας.
4. Ο πρόεδρος μπορεί να επιτρέψει στους εκπροσώπους των διαδίκων να θέσουν ερωτήσεις στους μάρτυρες.

Άρθρο 68 Όρκος των μαρτύρων

1. Μετά την κατάθεσή του, ο μάρτυρας δίνει τον ακόλουθο όρκο:
«Ορκίζομαι ότι είπα την αλήθεια, όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια.»

2. Το Δικαστήριο μπορεί, αφού ακούσει τους διαδίκους, να απαλλάξει τον μάρτυρα από την όρκιση.

Άρθρο 69 Χρηματικές κυρώσεις

1. Οι μάρτυρες των οποίων η κλήτευση έγινε προσηκόντως οφείλουν, ανταποκρινόμενοι στην πρόσκληση, να εμφανιστούν στο ακροατήριο.
2. Αν ένας μάρτυρας του οποίου η κλήτευση έγινε προσηκόντως δεν εμφανιστεί ενώπιον του Δικαστηρίου χωρίς εύλογη αιτία, το Δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει χρηματική κύρωση μέχρι 5 000 ευρώ και να διατάξει νέα κλήτευσή του με έξοδα του μάρτυρα.
3. Η ίδια κύρωση μπορεί να επιβληθεί σε μάρτυρα ο οποίος χωρίς εύλογη αιτία αρνείται να καταθέσει ή να ορκιστεί.

Άρθρο 70 Πραγματογνωμοσύνη

1. Το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει πραγματογνωμοσύνη. Η διάταξη που διορίζει τον πραγματογνώμονα προσδιορίζει το έργο του και του τάσσει προθεσμία για την υποβολή της εκθέσεώς του.
2. Μετά την υποβολή της εκθέσεως και την επίδοσή της στους διαδίκους, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την ακρόαση του πραγματογνώμονα αφού κληθούν οι διάδικοι. Κατόπιν αιτήσεως διαδίκου ή αυτεπαγγέλτως, ο πρόεδρος μπορεί να θέσει ερωτήσεις στον πραγματογνώμονα.
3. Την ίδια δυνατότητα έχει κάθε δικαστής και ο γενικός εισαγγελέας.
4. Ο πρόεδρος μπορεί να επιτρέψει στους εκπροσώπους των διαδίκων να θέσουν ερωτήσεις στον πραγματογνώμονα.

Άρθρο 71 Όρκος του πραγματογνώμονα

1. Μετά την υποβολή της εκθέσεως, ο πραγματογνώμονας δίνει ενώπιον του Δικαστηρίου τον ακόλουθο όρκο:
«Ορκίζομαι ότι εκπλήρωσα την αποστολή μου με ευσυνειδησία και απόλυτη αμεροληψία.»
2. Το Δικαστήριο μπορεί, αφού ακούσει τους διαδίκους, να απαλλάξει τον πραγματογνώμονα από την όρκιση.

Άρθρο 72 Εξαίρεση μάρτυρα ή πραγματογνώμονα

1. Αν ένας διάδικος ζητήσει την εξαίρεση μάρτυρα ή πραγματογνώμονα για ανικανότητα, ανεπιτηδειότητα ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, ή αν ένας μάρτυρας ή πραγματογνώμονας αρνηθεί να καταθέσει ή να ορκιστεί, το Δικαστήριο αποφασίζει σχετικά.
2. Η εξαίρεση μάρτυρα ή πραγματογνώμονα προτείνεται εντός δύο εβδομάδων από την επίδοση της διατάξεως με την οποία κλητεύεται ο μάρτυρας ή διορίζεται ο πραγματογνώμονας. Η αίτηση εξαίρεσεως περιέχει τους σχετικούς λόγους, καθώς και τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

*Άρθρο 73 Έξοδα των μαρτύρων και των
πραγματογνομόνων*

1. Το Δικαστήριο, όταν διατάσσει εξέταση μαρτύρων ή πραγματογνομοσύνη, μπορεί να ζητήσει από τους διαδίκους ή από έναν από αυτούς την κατάθεση προκαταβολής για την κάλυψη των εξόδων των μαρτύρων ή των πραγματογνομόνων.
2. Στους μάρτυρες και τους πραγματογνομόνους καταβάλλονται τα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής τους. Προκαταβολή για την κάλυψη των εξόδων αυτών μπορεί να τους χορηγηθεί από το ταμείο του Δικαστηρίου.
3. Στους μάρτυρες χορηγείται αποζημίωση για διαφυγόντα κέρδη και στους πραγματογνομόνους αμοιβή για τις υπηρεσίες τους. Τα ποσά αυτά καταβάλλονται από το ταμείο του Δικαστηρίου στους μάρτυρες και πραγματογνομόνους μετά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

*Άρθρο 74 Πρακτικά των συνεδριάσεων διεξαγωγής
αποδείξεων*

1. Ο γραμματέας τηρεί τα πρακτικά κάθε συνεδριάσεως διεξαγωγής αποδείξεων. Τα πρακτικά αυτά υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα. Τα πρακτικά αποτελούν δημόσιο έγγραφο.
2. Εφόσον πρόκειται για συνεδρίαση εξετάσεως μαρτύρων ή ακροάσεως πραγματογνομόνων, τα πρακτικά υπογράφονται από τον πρόεδρο ή τον εισηγητή δικαστή στον οποίο έχει ανατεθεί η εξέταση του μάρτυρα ή η ακρόαση του πραγματογνομόνου, καθώς και από τον γραμματέα. Πριν από τις υπογραφές αυτές, παρέχεται η δυνατότητα στον μάρτυρα ή τον πραγματογνομόνου να ελέγξει το περιεχόμενο των πρακτικών και να τα υπογράψει.
3. Τα πρακτικά επιδίδονται στους διαδίκους.

*Άρθρο 75 Έναρξη της προφορικής διαδικασίας μετά τη
διεξαγωγή αποδείξεων*

1. Ο πρόεδρος, μετά το πέρας της αποδεικτικής διαδικασίας, ορίζει ημερομηνία έναρξεως της προφορικής διαδικασίας, εκτός αν το Δικαστήριο τάξει προθεσμία στους διαδίκους για να υποβάλουν γραπτές παρατηρήσεις.
2. Αν τάχθηκε προθεσμία για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων, ο πρόεδρος ορίζει την ημερομηνία έναρξεως της προφορικής διαδικασίας μετά τη λήξη της προθεσμίας.

Κεφάλαιο 8
ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 76 Επ' ακροατηρίου συζήτηση

1. Οι τυχόν υποβαλλόμενες αιτιολογημένες αιτήσεις για διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως κατατίθενται εντός τριών εβδομάδων από την επίδοση, στους διαδίκους ή τους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους, του εγγράφου με το οποίο γνωστοποιείται η περάτωση

της έγγραφης διαδικασίας. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί από τον πρόεδρο.

2. Το Δικαστήριο, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί να αποφασίσει να μη διεξαχθεί επ' ακροατηρίου συζήτηση, αν φρονεί, βάσει των υπομνημάτων ή παρατηρήσεων που κατατέθηκαν κατά την έγγραφη διαδικασία, ότι έχει επαρκώς διαφωτιστεί ώστε να αποφανθεί επί της υποθέσεως.

3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο δυνατότητα δεν ισχύει όταν η διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως έχει ζητηθεί, με αιτιολογημένη αίτηση, από κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερόμενο ο οποίος δεν μετέσχε στην έγγραφη διαδικασία.

Άρθρο 77 Κοινή επ' ακροατηρίου συζήτηση

Εφόσον οι ομοιότητες μεταξύ διαφόρων υποθέσεων του ίδιου είδους το επιτρέπουν, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει την οργάνωση κοινής επ' ακροατηρίου συζητήσεως για τις υποθέσεις αυτές.

Άρθρο 78 Διεύθυνση των συζητήσεων

Ο πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη των συζητήσεων, τις διευθύνει και φροντίζει για την ευταξία στο ακροατήριο.

Άρθρο 79 Συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών

1. Για σοβαρούς λόγους απόμειους, ιδίως, της ασφάλειας των κρατών μελών και της προστασίας ανηλίκων, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη διεξαγωγή της συζητήσεως κεκλεισμένων των θυρών.

2. Η απόφαση για διεξαγωγή της συζητήσεως κεκλεισμένων των θυρών συνεπάγεται απαγόρευση της δημοσιεύσεως των συζητήσεων.

Άρθρο 80 Ερωτήσεις

Τα μέλη του δικαστικού σχηματισμού καθώς και ο γενικός εισαγγελέας μπορούν κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως να θέτουν ερωτήσεις στους εκπροσώπους, συμβούλους ή δικηγόρους των διαδίκων και, υπό τις περιστάσεις του άρθρου 47, παράγραφος 2, του παρόντος κανονισμού, στους διαδίκους της κύριας δίκης ή στους εκπροσώπους τους.

Άρθρο 81 Λήξη της επ' ακροατηρίου συζητήσεως

Μετά την αγόρευση των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένων, ο πρόεδρος κηρύσσει τη λήξη της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

Άρθρο 82 Ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα

1. Εφόσον διεξάγεται επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο γενικός εισαγγελέας αναπτύσσει τις προτάσεις του μετά τη λήξη της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

2. Ο πρόεδρος κηρύσσει τη λήξη της προφορικής διαδικασίας μετά την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα.

Άρθρο 83 Διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας ή επανάληψή της

Το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να διατάξει τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας ή την επανάληψή της, ιδίως αν κρίνει ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς, ή όταν ένας διάδικος, μετά τη λήξη της διαδικασίας αυτής, επικαλείται νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεως του Δικαστηρίου, ή ακόμα όταν, προς επίλυση της διαφοράς, το Δικαστήριο χρειάζεται να στηριχθεί σε επιχείρημα επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένων.

Άρθρο 84 Πρακτικά των συνεδριάσεων

1 Ο γραμματέας τηρεί τα πρακτικά κάθε συνεδριάσεως. Τα πρακτικά αυτά υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα. Τα πρακτικά αποτελούν δημόσιο έγγραφο.

2. Οι διάδικοι και οι κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερόμενοι μπορούν να λαμβάνουν γνώση στη γραμματεία όλων των πρακτικών και να παίρνουν αντίγραφα.

Άρθρο 85 Ηχητική εγγραφή της επ' ακροατηρίου συζητήσεως

Ο πρόεδρος μπορεί, κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αιτήσεως, να επιτρέψει σε διάδικο ή σε κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερόμενο ο οποίος μετέσχε στην έγγραφη ή την προφορική διαδικασία να ακούσει, σε χώρο του Δικαστηρίου, την ηχητική εγγραφή της επ' ακροατηρίου συζητήσεως στη γλώσσα που χρησιμοποίησε ο ομιλητής κατά τη συζήτηση αυτή.

Κεφάλαιο 9
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 86 Ημερομηνία δημοσιεύσεως της αποφάσεως

Οι διάδικοι ή οι κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται για την ημερομηνία δημοσιεύσεως της αποφάσεως.

Άρθρο 87 Περιεχόμενο της αποφάσεως

Η απόφαση περιέχει:

- α) μνεία ότι εκδίδεται από το Δικαστήριο,
- β) μνεία του δικαστικού σχηματισμού,
- γ) την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της,
- δ) τα ονόματα του προέδρου και των δικαστών που μετέσχαν στη διάσκεψη, με μνεία του εισηγητή δικαστή,

- ε) το όνομα του γενικού εισαγγελέα,
- στ) το όνομα του γραμματέα,
- ζ) τον προσδιορισμό των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένων που μετέσχαν στη δίκη,
- η) τα ονόματα των εκπροσώπων τους,
- θ) προκειμένου περί ευθειών προσφυγών και αναιρέσεων, τα αιτήματα των διαδίκων,
- ι) εφόσον συντρέχει περίπτωση, την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως,
- ια) μνεία ότι το Δικαστήριο άκουσε τον γενικό εισαγγελέα και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, της ημερομηνίας των προτάσεων του,
- ιβ) συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών,
- ιγ) το σκεπτικό,
- ιδ) το διατακτικό, το οποίο περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και τα κριθέντα περί των δικαστικών εξόδων.

Άρθρο 88 Δημοσίευση και επίδοση της αποφάσεως

1. Η απόφαση δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση.
2. Το πρωτότυπο της αποφάσεως, υπογεγραμμένο από τον πρόεδρο, τους δικαστές που μετέσχαν στη διάσκεψη και τον γραμματέα, σφραγίζεται και κατατίθεται στη γραμματεία. Στους διαδίκους και, αναλόγως της περιπτώσεως, στο αιτούν δικαστήριο, στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους και στο Γενικό Δικαστήριο επιδίδεται κεκυρωμένο αντίγραφο.

Άρθρο 89 Περιεχόμενο της διατάξεως

1. Η διάταξη περιέχει:
  - α) μνεία ότι εκδίδεται από το Δικαστήριο,
  - β) μνεία του δικαστικού σχηματισμού,
  - γ) την ημερομηνία εκδόσεώς της,
  - δ) μνεία της νομικής βάσεώς της,
  - ε) τα ονόματα του προέδρου και, αναλόγως της περιπτώσεως, των δικαστών που μετέσχαν στη διάσκεψη, με μνεία του εισηγητή δικαστή,
  - στ) το όνομα του γενικού εισαγγελέα,
  - ζ) το όνομα του γραμματέα,
  - η) τον προσδιορισμό των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένων που μετέσχαν στη δίκη,
  - θ) τα ονόματα των εκπροσώπων τους,
  - ι) μνεία ότι το Δικαστήριο άκουσε τον γενικό εισαγγελέα,
  - ια) το διατακτικό, το οποίο περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και τα κριθέντα περί των δικαστικών εξόδων.
2. Όταν ο παρών κανονισμός προβλέπει ότι η διάταξη πρέπει να είναι αιτιολογημένη, αυτή περιέχει επιπλέον:
  - α) προκειμένου περί ευθειών προσφυγών και αναιρέσεων, τα αιτήματα των διαδίκων,
  - β) συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών,
  - γ) το σκεπτικό.

Άρθρο 90 Υπογραφή και επίδοση της διατάξεως

Το πρωτότυπο της διατάξεως, υπογεγραμμένο από τον πρόεδρο και τον γραμματέα, σφραγίζεται και κατατίθεται στη γραμματεία. Στους διαδίκους και, αναλόγως της περιπτώσεως, στο αιτούν δικαστήριο, στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους και στο Γενικό Δικαστήριο επιδίδεται κεκρωμένο αντίγραφο.

Άρθρο 91 Ισχύς των αποφάσεων και διατάξεων

1. Η απόφαση αποκτά ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής της.
2. Η διάταξη αποκτά ισχύ από την ημερομηνία επιδόσεώς της.

Άρθρο 92 Δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ανακοίνωση περιέχουσα την ημερομηνία και το διατακτικό των αποφάσεων και διατάξεων του Δικαστηρίου που περατώνουν τη δίκη δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

**ΤΙΤΛΟΣ 3
ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ**

Κεφάλαιο 1
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 93 Πεδίο εφαρμογής

Η διαδικασία διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος τίτλου:

- α) στις περιπτώσεις του άρθρου 23 του Οργανισμού,
- β) στις περιπτώσεις παραπομπής που προβλέπονται ενδεχομένως από άλλες συμφωνίες στις οποίες η Ένωση ή τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη.

Άρθρο 94 Περιεχόμενο της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Πλην του κειμένου των υποβαλλομένων στο Δικαστήριο προδικαστικών ερωτημάτων, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως περιλαμβάνει:

- α) συνοπτική έκθεση του αντικειμένου της διαφοράς, καθώς και των σχετικών διαπιστωθέντων από το αιτούν δικαστήριο πραγματικών περιστατικών ή, τουλάχιστον, έκθεση των πραγματικών στοιχείων στα οποία στηρίζονται τα ερωτήματα·
- β) το περιεχόμενο των δυνητικά εφαρμοστέων εν προκειμένω εθνικών διατάξεων και, ενδεχομένως, τη σχετική εθνική νομολογία·
- γ) έκθεση των λόγων που οδήγησαν το αιτούν δικαστήριο να υποβάλει ερωτήματα ως προς την ερμηνεία ή το κύρος ορισμένων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, καθώς και της κατά τη γνώμη του σχέσεως

μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εφαρμοστέας στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικής νομοθεσίας.

Άρθρο 95   Ανωνυμία

1. Αν το αιτούν δικαστήριο έχει αποφασίσει την τήρηση ανωνυμίας, το Δικαστήριο τηρεί την ανωνυμία αυτή στο πλαίσιο της ενώπιόν του διαδικασίας.
2. Εξάλλου, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος δικαστηρίου, διαδίκου της κύριας δίκης ή και αυτεπαγγέλτως, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη μη δημοσιοποίηση του ονόματος ενός ή πλειόνων προσώπων ή οντοτήτων που εμπλέκονται στη διαφορά.

Άρθρο 96   Συμμετοχή στη διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

1. Κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού, δικαίωμα καταθέσεως παρατηρήσεων ενώπιον του Δικαστηρίου έχουν:
  - α) οι διάδικοι της κύριας δίκης,
  - β) τα κράτη μέλη,
  - γ) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
  - δ) το θεσμικό όργανο που έχει εκδώσει την πράξη της οποίας το κύρος ή η ερμηνεία αμφισβητείται,
  - ε) τα συμβαλλόμενα στη Συμφωνία ΕΟΧ κράτη, πέραν των κρατών μελών, καθώς και η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ, οσάκις στο Δικαστήριο υποβάλλεται προδικαστικό ερώτημα που σχετίζεται με έναν από τους τομείς εφαρμογής της Συμφωνίας,
  - στ) τα συμβαλλόμενα σε συμφωνία που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο και αφορά συγκεκριμένο τομέα τρίτα κράτη, οσάκις η σχετική ευχέρεια προβλέπεται από τη συμφωνία και δικαστήριο κράτους μέλους υποβάλλει στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα που εμπίπτει στον τομέα εφαρμογής της συμφωνίας.
2. Η μη συμμετοχή στην έγγραφη διαδικασία δεν αποκλείει τη συμμετοχή στην προφορική διαδικασία.

Άρθρο 97   Διάδικοι της κύριας δίκης

1. Οι διάδικοι της κύριας δίκης είναι αυτοί τους οποίους καθορίζει το αιτούν δικαστήριο σύμφωνα με τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες.
2. Σε περίπτωση που το αιτούν δικαστήριο ενημερώσει το Δικαστήριο ότι, εκκρεμούσας της δίκης ενώπιον του Δικαστηρίου, νέος διάδικος έγινε δεκτός στη διαφορά της κύριας δίκης, ο διάδικος αυτός αποδέχεται τη διαδικασία στο στάδιο που βρίσκεται κατά τον χρόνο αυτής της ενημερώσεως. Στον διάδικο αυτόν ανακοινώνονται όλα τα έγγραφα της διαδικασίας που έχουν επιδοθεί στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους.
3. Όσον αφορά την εκπροσώπηση και εμφάνιση των διαδίκων της κύριας δίκης, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τους δικονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου το οποίο έχει υποβάλει την αίτηση. Σε περίπτωση αμφιβολιών ως προς την κατά το εθνικό δίκαιο

δυνατότητα ορισμένου προσώπου να εκπροσωπήσει διάδικο της κύριας δίκης, το Δικαστήριο μπορεί να ζητήσει πληροφορίες περί των εφαρμοστέων δικονομικών κανόνων από το αιτούν δικαστήριο.

*Άρθρο 98 Μετάφραση και επίδοση της αιτήσεως
προδικαστικής αποφάσεως*

1. Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως που προβλέπονται στον παρόντα τίτλο επιδίδονται στα κράτη μέλη στη γλώσσα που διατυπώθηκαν και συνοδεύονται από μετάφραση στην επίσημη γλώσσα του κράτους προς το οποίο επιδίδονται. Η μετάφραση αυτή αντικαθίσταται, αν η αντικατάσταση ενδείκνυται λόγω του μακροσκελούς της αιτήσεως, από μετάφραση της συνόψεως της εν λόγω αιτήσεως στην επίσημη γλώσσα του κράτους προς το οποίο επιδίδεται, η δε σύνοψη αυτή αποτελεί τη βάση για τη διατύπωση των παρατηρήσεων του εν λόγω κράτους. Στη σύνοψη παρατίθεται το πλήρες κείμενο των προδικαστικών ερωτημάτων. Στη σύνοψη αυτή περιλαμβάνονται ιδίως, στο μέτρο που τα στοιχεία αυτά παρατίθενται στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, τα κύρια επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης, σύντομη παρουσίαση της αιτιολογίας της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, καθώς και η νομολογία και οι διατάξεις του εθνικού δικαίου και του δικαίου της Ένωσης των οποίων γίνεται επίκληση.

2. Στις περιπτώσεις του τρίτου εδαφίου του άρθρου 23 του Οργανισμού, οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως επιδίδονται πέραν των κρατών μελών και στα συμβαλλόμενα στη Συμφωνία ΕΟΧ κράτη, καθώς και στην Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ, στη γλώσσα στην οποία διατυπώθηκαν αρχικώς, συνοδεύονται δε από μετάφραση της αιτήσεως, ή ενδεχομένως από μετάφραση συνόψεώς της, σε μία από τις αναφερόμενες στο άρθρο 36 γλώσσες, η οποία επιλέγεται από αυτόν προς τον οποίο γίνεται η επίδοση.

3. Όταν τρίτο κράτος δικαιούται να μετάσχει σε διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως σύμφωνα με το τέταρτο εδάφιο του άρθρου 23 του Οργανισμού, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως του επιδίδεται στη γλώσσα στην οποία διατυπώθηκε αρχικώς, συνοδευόμενη από μετάφραση της αιτήσεως, ή ενδεχομένως από μετάφραση συνόψεώς της, σε μία από τις γλώσσες που αναφέρει το άρθρο 36, την οποία επιλέγει το τρίτο αυτό κράτος.

Άρθρο 99 Απάντηση με αιτιολογημένη διάταξη

Όταν ερώτημα που υποβάλλεται με αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι ταυτόσημο με ερώτημα επί του οποίου το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί, όταν η απάντηση σε τέτοιο ερώτημα μπορεί να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία ή όταν δεν υπάρχει καμία εύλογη αμφιβολία ως προς την απάντηση που προσήκει στο υποβληθέν με αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ερώτημα, το Δικαστήριο, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί οποτεδήποτε να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

*Άρθρο 100 Διατήρηση της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου
να αποφανθεί επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως*

1. Ενόσω το αιτούν δικαστήριο δεν έχει ανακαλέσει την υποβληθείσα στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το Δικαστήριο οφείλει να αποφανθεί επ' αυτής. Η ανάκληση αιτήσεως μπορεί να ληφθεί υπόψη έως την επίδοση με την οποία γνωστοποιείται η ημερομηνία δημοσίευσής της αποφάσεως στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους.
2. Εντούτοις, το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε να διαπιστώσει ότι δεν συντρέχουν πλέον οι προϋποθέσεις αρμοδιότητάς του.

Άρθρο 101 Αίτηση παροχής διευκρινίσεων

1. Υπό την επιφύλαξη των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας και των αποδεικτικών μέσων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, το Δικαστήριο μπορεί, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να ζητήσει από το αιτούν δικαστήριο να του παράσχει διευκρινίσεις εντός της προθεσμίας που τάσσει.
2. Η απάντηση του αιτούντος δικαστηρίου στην αίτηση αυτή επιδίδεται στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους.

*Άρθρο 102 Έξοδα της διαδικασίας εκδόσεως
προδικαστικής αποφάσεως*

Αρμόδιο να αποφασίζει επί των εξόδων της διαδικασίας προδικαστικής αποφάσεως είναι το αιτούν δικαστήριο.

Άρθρο 103 Διόρθωση των αποφάσεων και διατάξεων

1. Το Δικαστήριο μπορεί να διορθώσει γραφικά ή λογιστικά λάθη ή προφανείς ανακρίβειες αποφάσεως ή διατάξεως, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως ενδιαφερομένου κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού, εφόσον η αίτηση αυτή υποβληθεί εντός δύο εβδομάδων από τη δημοσίευση της αποφάσεως ή την επίδοση της διατάξεως.
2. Το Δικαστήριο αποφασίζει αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα.
3. Το πρωτότυπο της διορθωτικής διατάξεως επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της αποφάσεως ή διατάξεως που διορθώνεται. Μνεία της διορθωτικής διατάξεως γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της αποφάσεως ή διατάξεως που διορθώνεται.

*Άρθρο 104 Ερμηνεία των προδικαστικών αποφάσεων και
διατάξεων*

1. Το άρθρο 158 του παρόντος κανονισμού, σχετικά με την ερμηνεία των αποφάσεων και διατάξεων, δεν έχει εφαρμογή στις αποφάσεις και διατάξεις που εκδίδονται επί αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως.
2. Στα εθνικά δικαστήρια εναπόκειται να εκτιμήσουν αν θεωρούν ότι έχουν επαρκώς διαφωτιστεί από την προδικαστική απόφαση ή αν κρίνουν αναγκαίο να απευθυνθούν εκ νέου στο Δικαστήριο.

Κεφάλαιο 2
ΤΑΧΕΙΑ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 105 Ταχεία διαδικασία

1. Κατόπιν αιτήματος του αιτούντος δικαστηρίου ή, σε εξαιρετική περίπτωση, αυτεπαγγέλτως, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου μπορεί, όταν η φύση της υποθέσεως απαιτεί να αποφανθεί το Δικαστήριο το συντομότερο δυνατόν, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, να αποφασίσει την υπαγωγή της προδικαστικής παραπομπής σε ταχεία διαδικασία κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.
2. Στην περίπτωση αυτή, ο πρόεδρος ορίζει αμέσως την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζήτησεως, η οποία γνωστοποιείται στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους κατά την επίδοση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
3. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο ενδιαφερόμενοι μπορούν να καταθέσουν υπομνήματα ή γραπτές παρατηρήσεις, εντός προθεσμίας που τάσσει ο πρόεδρος και η οποία δεν μπορεί να είναι βραχύτερη των δεκαπέντε ημερών. Ο πρόεδρος μπορεί να ζητήσει από τους εν λόγω ενδιαφερομένους να περιορίσουν τα υπομνήματα ή τις γραπτές παρατηρήσεις τους στα κύρια νομικά ζητήματα που εγείρει η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.
4. Τα τυχόν υπομνήματα ή οι γραπτές παρατηρήσεις κοινοποιούνται πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση σε όλους τους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους.
5. Το Δικαστήριο αποφαινεται αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα.

Άρθρο 106 Διαβίβαση των διαδικαστικών εγγράφων

1. Τα διαδικαστικά έγγραφα που προβλέπει το προηγούμενο άρθρο θεωρούνται ότι έχουν κατατεθεί με τη διαβίβαση στη γραμματεία, με τηλεομοιοτυπία ή με οποιοδήποτε άλλο τεχνικό μέσο επικοινωνίας που διαθέτει το Δικαστήριο, αντιγράφου του υπογεγραμμένου πρωτοτύπου και των λοιπών εγγράφων των οποίων γίνεται επίκληση, μαζί με τον κατάλογο περί του οποίου γίνεται λόγος στο άρθρο 57, παράγραφος 4. Το πρωτότυπο του δικογράφου και τα παραρτήματα που μνημονεύονται ανωτέρω διαβιβάζονται στη γραμματεία αμελλητί.
2. Οι επιδόσεις και οι κοινοποιήσεις που προβλέπει το προηγούμενο άρθρο μπορούν να πραγματοποιούνται με διαβίβαση αντιγράφου του οικείου εγγράφου με τηλεομοιοτυπία ή με οποιοδήποτε άλλο τεχνικό μέσο επικοινωνίας διαθέτουν το Δικαστήριο και ο αποδέκτης του εγγράφου.

Κεφάλαιο 3
ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

*Άρθρο 107 Πεδίο εφαρμογής της επείγουσας
προδικαστικής διαδικασίας*

1. Κατόπιν αιτήματος του αιτούντος δικαστηρίου ή, σε εξαιρετική περίπτωση, αυτεπαγγέλτως, αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που εγείρει ένα ή περισσότερα ζητήματα σχετικά με τους τομείς περί των οποίων

γίνεται λόγος στον τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να εξεταστεί με επείγουσα διαδικασία παρεκκλίνουσα από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

2. Το αιτούν δικαστήριο αναπτύσσει τα νομικά και πραγματικά στοιχεία που στοιχειοθετούν το επείγον και δικαιολογούν την κατά παρέκκλιση εφαρμογή της ως άνω διαδικασίας και εκθέτει, στο μέτρο του δυνατού, την απάντηση την οποία προτείνει να δοθεί στα προδικαστικά ερωτήματα.

3. Αν το αιτούν δικαστήριο δεν έχει υποβάλει αίτημα υπαγωγής στην επείγουσα διαδικασία, σε περίπτωση που η εφαρμογή της διαδικασίας αυτής κρίνεται εκ πρώτης όψεως επιβεβλημένη ο πρόεδρος του Δικαστηρίου μπορεί να ζητήσει από το τμήμα που αναφέρεται στο άρθρο 108 να εξετάσει αν είναι αναγκαίο να υπαχθεί η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στην εν λόγω διαδικασία.

Άρθρο 108 Απόφαση επί του επείγοντος

1. Η απόφαση να ακολουθηθεί η επείγουσα διαδικασία λαμβάνεται από το ορισθέν τμήμα, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακουστεί ο γενικός εισαγγελέας. Η σύνθεση του τμήματος καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 2, την ημέρα της αναθέσεως της υποθέσεως στον εισηγητή δικαστή, αν η εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας ζητείται από το αιτούν δικαστήριο, ή, αν η δυνατότητα εφαρμογής της διαδικασίας αυτής εξετάζεται αιτήσει του προέδρου του Δικαστηρίου, την ημέρα κατά την οποία ο πρόεδρος ζητεί την εφαρμογή της.

2. Αν η υπόθεση παρουσιάζει συνάφεια με εκκρεμή υπόθεση που έχει ανατεθεί σε εισηγητή δικαστή ο οποίος δεν μετέχει στο ορισθέν τμήμα, το τμήμα μπορεί να προτείνει στον πρόεδρο του Δικαστηρίου να αναθέσει την υπόθεση στον εν λόγω εισηγητή δικαστή. Σε περίπτωση αναθέσεως της υποθέσεως στον εν λόγω εισηγητή δικαστή, τα καθήκοντα του ορισθέντος τμήματος ως προς την υπόθεση αυτή ασκεί το πενταμελές τμήμα στο οποίο αυτός μετέχει. Το άρθρο 29, παράγραφος 1, έχει εν προκειμένω εφαρμογή.

Άρθρο 109 Έγγραφο στάδιο της επείγουσας διαδικασίας

1. Όταν το αιτούν δικαστήριο έχει ζητήσει την εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας ή όταν ο πρόεδρος ζητεί από το ορισθέν τμήμα να εξετάσει την ανάγκη εφαρμογής της διαδικασίας αυτής, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως επιδίδεται αμελλητί επιμελεία του γραμματέα στους διαδίκους της κύριας δίκης, στο κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται το αιτούν δικαστήριο, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και στο θεσμικό όργανο που έχει εκδώσει την πράξη της οποίας το κύρος ή η ερμηνεία αμφισβητείται.

2. Η απόφαση περί υπαγωγής ή μη υπαγωγής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην επείγουσα διαδικασία επιδίδεται πάραυτα στο αιτούν δικαστήριο και στους διαδίκους, στο κράτος μέλος και στα θεσμικά όργανα περί των οποίων γίνεται λόγος στην προηγούμενη παράγραφο. Η απόφαση περί εφαρμογής της επείγουσας διαδικασίας τάσσει προθεσμία εντός της οποίας οι ανωτέρω μπορούν να καταθέσουν υπομνήματα ή γραπτές παρατηρήσεις. Η απόφαση μπορεί να διευκρινίζει τα νομικά σημεία τα

οποία πρέπει να αφορούν τα υπομνήματα ή οι γραπτές παρατηρήσεις και μπορεί να καθορίζει τη μέγιστη έκταση των εγγράφων αυτών.

3. Σε περίπτωση που η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αναφέρεται σε διοικητική ή ένδικη διαδικασία η οποία έλαβε χώρα σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο υπάγεται το αιτούν δικαστήριο, το Δικαστήριο μπορεί να καλέσει το εν λόγω κράτος μέλος να παράσχει γραπτώς ή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση όλες τις αναγκαίες διευκρινίσεις.

4. Ευθύς μετά την κατά την παράγραφο 1 επίδοση, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ανακοινώνεται στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους, πέραν αυτών προς τους οποίους έγινε η επίδοση, η δε απόφαση περί υπαγωγής ή μη υπαγωγής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην επείγουσα διαδικασία ανακοινώνεται στους ίδιους ενδιαφερομένους ευθύς μετά την κατά την παράγραφο 2 επίδοση.

5. Οι κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται το συντομότερο δυνατόν για την προβλεπόμενη ημερομηνία διεξαγωγής της επ' ακροατηρίου συζήτησεως.

6. Σε περίπτωση μη υπαγωγής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην επείγουσα διαδικασία, η διαδικασία συνεχίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του Οργανισμού και τις εφαρμοστέες διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 110 Επίδοσεις και ανακοινώσεις μετά την περάτωση της έγγραφης διαδικασίας

1. Οσάκις προδικαστική παραπομπή έχει υπαχθεί στην επείγουσα διαδικασία, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως καθώς και τα υπομνήματα ή οι γραπτές παρατηρήσεις που έχουν κατατεθεί επιδίδονται στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους, πέραν των διαδίκων και των ενδιαφερομένων περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 109, παράγραφος 1. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως συνοδεύεται από μετάφραση της αιτήσεως, ή ενδεχομένως μετάφραση συνόψεώς της, υπό τους όρους του άρθρου 98.

2. Τα υπομνήματα ή οι γραπτές παρατηρήσεις που έχουν κατατεθεί επιδίδονται, επιπλέον, στους διαδίκους και στους λοιπούς ενδιαφερομένους περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 109, παράγραφος 1.

3. Η ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζήτησεως ανακοινώνεται στους κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένους με τις επιδόσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους.

Άρθρο 111 Παράλειψη της έγγραφης διαδικασίας

Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, το ορισθέν τμήμα μπορεί να αποφασίσει να παραλείψει την κατά το άρθρο 109, παράγραφος 2, έγγραφη διαδικασία.

Άρθρο 112 Απόφαση επί της ουσίας

Το ορισθέν τμήμα αποφαινεται αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα.

Άρθρο 113 Δικαστικός σχηματισμός

1. Το ορισθέν τμήμα μπορεί να αποφασίσει να εξετάσει την υπόθεση με τριμελή σύνθεση. Στην περίπτωση αυτή, συγκροτείται από τον πρόεδρο του ορισθέντος τμήματος, τον εισηγητή δικαστή και τον πρώτο ή, ενδεχομένως, τους δύο πρώτους δικαστές που ορίζονται με βάση τον πίνακα περί του οποίου γίνεται λόγος στο άρθρο 28, παράγραφος 2, κατά τον χρόνο προσδιορισμού της συνθέσεως του ορισθέντος τμήματος, σύμφωνα με το άρθρο 108, παράγραφος 1.
2. Το ορισθέν τμήμα μπορεί επίσης να ζητήσει από το Δικαστήριο να παραπέμψει την υπόθεση σε μεγαλύτερο δικαστικό σχηματισμό. Η επείγουσα διαδικασία συνεχίζεται ενώπιον του νέου δικαστικού σχηματισμού, αφού ενδεχομένως διεξαχθεί νέα προφορική διαδικασία.

Άρθρο 114 Διαβίβαση των διαδικαστικών εγγράφων

Τα διαδικαστικά έγγραφα διαβιβάζονται σύμφωνα με το άρθρο 106.

Κεφάλαιο 4 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΡΩΓΗ

Άρθρο 115 Αίτηση δικαστικής αρωγής

1. Αν διάδικος της κύριας δίκης βρίσκεται σε αδυναμία να αντιμετωπίσει το σύνολο ή μέρος των εξόδων της ενώπιον του Δικαστηρίου δίκης, μπορεί οποτεδήποτε να ζητήσει τη χορήγηση δικαστικής αρωγής.
2. Η αίτηση συνοδεύεται από κάθε στοιχείο και δικαιολογητικό έγγραφο βάσει των οποίων μπορεί να εκτιμηθεί η οικονομική κατάσταση του αιτούντος, όπως πιστοποιητικό αρμόδιας εθνικής αρχής που αποδεικνύει την εν λόγω οικονομική κατάσταση.
3. Αν ο αιτών έχει τύχει δικαστικής αρωγής ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, προσκομίζει την απόφαση του εν λόγω δικαστηρίου και προσδιορίζει τις δαπάνες που καλύπτουν τα ήδη χορηγηθέντα ποσά.

Άρθρο 116 Απόφαση περί χορηγήσεως δικαστικής αρωγής

1. Ευθύς μετά την υποβολή της, η αίτηση δικαστικής αρωγής ανατίθεται από τον πρόεδρο στον εισηγητή δικαστή που είναι αρμόδιος για την υπόθεση στο πλαίσιο της οποίας υποβλήθηκε η εν λόγω αίτηση.
2. Απόφαση για την ολική ή μερική χορήγηση δικαστικής αρωγής ή για τη μη χορήγησή της λαμβάνει το τριμελές τμήμα στο οποίο είναι τοποθετημένος ο εισηγητής δικαστής, κατόπιν προτάσεως του τελευταίου και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή ο δικαστικός σχηματισμός συγκροτείται από τον πρόεδρο του τμήματος, τον εισηγητή δικαστή και τον πρώτο ή, ενδεχομένως, τους δύο πρώτους δικαστές που ορίζονται με βάση τον πίνακα που προβλέπεται στο άρθρο 28, παράγραφος 3, κατά τον χρόνο κατά τον οποίο ο εισηγητής δικαστής θέτει υπόψη του τμήματος την αίτηση δικαστικής αρωγής.
3. Αν ο εισηγητής δικαστής δεν μετέχει σε τριμελές τμήμα, η απόφαση λαμβάνεται, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, από το πενταμελές τμήμα στο οποίο αυτός είναι τοποθετημένος. Πλην του εισηγητή δικαστή, ο δικαστικός

σχηματισμός συγκροτείται από τέσσερις δικαστές που ορίζονται με βάση τον πίνακα που προβλέπεται στο άρθρο 28, παράγραφος 2, κατά τον χρόνο κατά τον οποίο ο εισηγητής δικαστής θέτει υπόψη του τμήματος την αίτηση δικαστικής αρωγής.

4. Ο δικαστικός σχηματισμός αποφαινεται με διάταξη. Σε περίπτωση ολικής ή μερικής αρνήσεως χορηγήσεως δικαστικής αρωγής, η διάταξη αιτιολογεί την άρνηση.

Άρθρο 117 Ποσά που καταβάλλονται στο πλαίσιο της δικαστικής αρωγής

Σε περίπτωση χορηγήσεως του ευεργετήματος δικαστικής αρωγής, το ταμείο του Δικαστηρίου αναλαμβάνει, εντός των ορίων που καθορίζει ενδεχομένως ο δικαστικός σχηματισμός, τα έξοδα επικουρήσεως και εκπροσωπήσεως του αιτούντος ενώπιον του Δικαστηρίου. Προκαταβολή για τα έξοδα αυτά είναι δυνατή κατόπιν αιτήσεως του αιτούντος τη δικαστική αρωγή ή του εκπροσώπου του.

Άρθρο 118 Ανάκληση του ευεργετήματος δικαστικής αρωγής

Ο δικαστικός σχηματισμός που αποφάνθηκε επί της αιτήσεως δικαστικής αρωγής μπορεί οποτεδήποτε, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως, να ανακαλέσει το ευεργέτημα της αρωγής αυτής αν οι συνθήκες που οδήγησαν στην παροχή του μεταβληθούν κατά τη διάρκεια της δίκης.

**ΤΙΤΛΟΣ 4
ΕΥΘΕΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ**

**Κεφάλαιο 1
ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ**

Άρθρο 119 Υποχρέωση εκπροσωπήσεως

1. Οι διάδικοι εκπροσωπούνται μόνον από τον εκπρόσωπο ή τον δικηγόρο τους.
2. Οι εκπρόσωποι και οι δικηγόροι υποχρεούνται να καταθέσουν στη γραμματεία επίσημο έγγραφο ή εντολή του διαδίκου τον οποίον εκπροσωπούν.
3. Ο δικηγόρος ο οποίος επικουρεί ή εκπροσωπεί τον διάδικο οφείλει επιπλέον να καταθέσει στη γραμματεία αποδεικτικό νομιμοποιήσεώς του που να βεβαιώνει ότι έχει δικαίωμα παραστάσεως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους ή άλλου συμβαλλομένου στη Συμφωνία ΕΟΧ κράτους.
4. Σε περίπτωση μη καταθέσεως των εν λόγω εγγράφων, ο γραμματέας τάσσει στον διάδικο εύλογη προθεσμία για την προσκόμισή τους. Εφόσον εντός της προθεσμίας που έχει ταχθεί δεν προσκομιστούν τα στοιχεία, ο πρόεδρος κρίνει, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, κατά πόσον η μη τήρηση αυτής της προϋποθέσεως συνεπάγεται το απαράδεκτο της προσφυγής ή του υπομνήματος. Εφόσον το κρίνει απαραίτητο, ο πρόεδρος μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.

Κεφάλαιο 2 ΕΓΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 120 Περιεχόμενο της προσφυγής

Το δικόγραφο της προσφυγής που αναφέρεται στο άρθρο 21 του Οργανισμού περιέχει:

- α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του προσφεύγοντος·
- β) τον προσδιορισμό του καθού·
- γ) το αντικείμενο της διαφοράς, τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που προβάλλονται καθώς και συνοπτική έκθεση των εν λόγω ισχυρισμών·
- δ) τα αιτήματα του προσφεύγοντος·
- ε) ενδεχομένως, τα αποδεικτικά στοιχεία και τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

Άρθρο 121 Πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις

1. Για τις ανάγκες της δίκης, με το δικόγραφο της προσφυγής καθορίζεται τόπος επιδόσεων και ορίζεται αντίκλητος.
2. Αντί ή επιπλέον του προσδιορισμού αντικλήτου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το δικόγραφο της προσφυγής μπορεί να διευκρινίζει ότι ο δικηγόρος ή ο εκπρόσωπος αποδέχεται τη διενέργεια επιδόσεων με τηλεομοιοτυπία ή με οποιοδήποτε άλλο τεχνικό μέσο επικοινωνίας.
3. Αν το δικόγραφο της προσφυγής δεν είναι σύμφωνο με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή 2, όλες οι επιδόσεις για τους σκοπούς της διαδικασίας προς τον ενδιαφερόμενο διάδικο, επί όσο χρονικό διάστημα εξακολουθεί να υφίσταται η παράλειψη αυτή, πραγματοποιούνται με συστημένη ταχυδρομική επιστολή προς τον εκπρόσωπο ή τον δικηγόρο του διαδίκου. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 48, ως νομότυπη επίδοση λογίζεται στην περίπτωση αυτή η κατάθεση του συστημένου εγγράφου στο ταχυδρομείο του τόπου όπου εδρεύει το Δικαστήριο.

Άρθρο 122 Παραρτήματα του δικογράφου της προσφυγής

1. Το δικόγραφο της προσφυγής συνοδεύεται, όπου απαιτείται, από τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 21, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού.
2. Η προσφυγή που ασκείται δυνάμει του άρθρου 273 ΣΛΕΕ συνοδεύεται από αντίγραφο του συνυποσχετικού μεταξύ των ενδιαφερομένων κρατών μελών.
3. Αν το δικόγραφο της προσφυγής δεν είναι σύμφωνο με τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται στην παράγραφο 1 ή 2 του παρόντος άρθρου, ο γραμματέας τάσσει στον προσφεύγοντα εύλογη προθεσμία για την προσκόμιση των στοιχείων που αναφέρονται ανωτέρω. Αν δεν γίνει η τακτοποίηση αυτή, ο πρόεδρος κρίνει, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, κατά πόσον η μη τήρηση αυτών των προϋποθέσεων συνεπάγεται το απαράδεκτο της προσφυγής. Εφόσον το κρίνει απαραίτητο, ο πρόεδρος μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.

Άρθρο 123 Επίδοση του δικογράφου της προσφυγής

Το δικόγραφο της προσφυγής επιδίδεται στον καθού. Στις περιπτώσεις των άρθρων 119, παράγραφος 4, και 122, παράγραφος 3, η επίδοση γίνεται μετά την τακτοποίηση ή μόλις ο πρόεδρος ή το Δικαστήριο κρίνει την προσφυγή παραδεκτή από πλευράς των τυπικών προϋποθέσεων που απαριθμούνται στα δύο αυτά άρθρα.

Άρθρο 124 Περιεχόμενο του υπομνήματος αντικρούσεως

1. Εντός δύο μηνών από την επίδοση του δικογράφου της προσφυγής, ο καθού καταθέτει υπόμνημα αντικρούσεως. Το υπόμνημα αυτό περιέχει:

- α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του καθού·
- β) τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς και τα προβαλλόμενα επιχειρήματα·
- γ) τα αιτήματα του καθού·
- δ) ενδεχομένως, τα αποδεικτικά στοιχεία και τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

2. Το άρθρο 121 έχει εφαρμογή στο υπόμνημα αντικρούσεως.

3. Κατ' εξαίρεση, η προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 μπορεί να παραταθεί από τον πρόεδρο κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αιτήσεως του καθού.

Άρθρο 125 Διαβίβαση εγγράφων

Όταν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είναι διάδικοι σε μια υπόθεση, το Δικαστήριο τους διαβιβάζει αντίγραφο του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης και του υπομνήματος αντικρούσεως, όχι όμως και τα συνημμένα σ' αυτά, για να τους παράσχει τη δυνατότητα να εκτιμήσουν κατά πόσο γίνεται επίκληση του ανεφάρμοστου μιας πράξεώς τους, κατά την έννοια του άρθρου 277 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 126 Υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως

1. Η προσφυγή και το υπόμνημα αντικρούσεως μπορούν να συμπληρωθούν από υπόμνημα απαντήσεως του προσφεύγοντος και από υπόμνημα ανταπαντήσεως του καθού.

2. Ο πρόεδρος τάσσει τις προθεσμίες καταθέσεως των δικογράφων αυτών. Μπορεί να προσδιορίσει τα σημεία τα οποία θα πρέπει να αφορούν τα εν λόγω υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως.

Κεφάλαιο 3 ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΞΗ

Άρθρο 127 Νέοι ισχυρισμοί

1. Κατά τη διάρκεια της δίκης απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία.

2. Επιφυλασσόμενος να αποφασίσει επί του παραδεκτού του ισχυρισμού, ο πρόεδρος μπορεί, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού

ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να χορηγήσει στον αντίδικο προθεσμία για να απαντήσει.

Άρθρο 128 Προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων και πρόταση αποδεικτικών μέσων

1. Οι διάδικοι μπορούν, προς υποστήριξη της επιχειρηματολογίας τους, να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ή να προτείνουν αποδεικτικά μέσα και με τα υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως. Οι διάδικοι οφείλουν να αιτιολογήσουν την καθυστέρηση αυτή.

2. Κατ' εξαίρεση, οι διάδικοι μπορούν επίσης να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ή να προτείνουν αποδεικτικά μέσα και μετά την περάτωση της έγγραφης διαδικασίας. Οι διάδικοι οφείλουν να αιτιολογήσουν την καθυστέρηση. Ο πρόεδρος μπορεί, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να χορηγήσει στον αντίδικο προθεσμία για να λάβει θέση επί των αποδεικτικών αυτών στοιχείων.

Κεφάλαιο 4
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Άρθρο 129 Αντικείμενο και συνέπειες της παρεμβάσεως

1. Η παρέμβαση έχει ως αντικείμενο αποκλειστικά την υποστήριξη, εν όλω ή εν μέρει, των αιτημάτων του ενός των διαδίκων. Δεν συνεπάγεται τα ίδια δικονομικά δικαιώματα με εκείνα των διαδίκων, ιδίως δε το δικαίωμα να ζητηθεί η διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζήτησεως.

2. Η παρέμβαση είναι παρεπόμενη της κύριας διαφοράς. Καθίσταται άνευ αντικειμένου σε περίπτωση διαγραφής της υποθέσεως από το πρωτόκολλο του Δικαστηρίου, κατόπιν παραιτήσεως ή συμφωνίας μεταξύ των διαδίκων ή σε περίπτωση που η προσφυγή κριθεί απαράδεκτη.

3. Ο παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του.

4. Αίτηση παρεμβάσεως που υποβάλλεται μετά την εκπνοή της προθεσμίας του άρθρου 130, αλλά πριν την απόφαση για την έναρξη της προφορικής διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 60, παράγραφος 4, μπορεί να ληφθεί υπόψη. Στην περίπτωση αυτή, αν ο πρόεδρος επιτρέψει την παρέμβαση, ο παρεμβαίνων μπορεί να υποβάλει τις παρατηρήσεις του κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, εφόσον διεξαχθεί τέτοια συζήτηση.

Άρθρο 130 Αίτηση παρεμβάσεως

1. Η αίτηση παρεμβάσεως κατατίθεται εντός προθεσμίας έξι εβδομάδων, η οποία αρχίζει από τη δημοσίευση που προβλέπεται στο άρθρο 21, παράγραφος 4.

2. Η αίτηση παρεμβάσεως περιέχει:

- α) μνεία της υποθέσεως·
- β) μνεία των κύριων διαδίκων·
- γ) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του παρεμβαίνοντος·
- δ) τα αιτήματα προς υποστήριξη των οποίων ο παρεμβαίνων ζητεί να παρέμβει·

ε) έκθεση των περιστάσεων που θεμελιώνουν το δικαίωμα παρεμβάσεως, όταν η αίτηση υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 40, δεύτερο ή τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού.

3. Ο παρεμβαίνων εκπροσωπείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Οργανισμού.

4. Τα άρθρα 119, 121 και 122 του παρόντος κανονισμού έχουν εν προκειμένω εφαρμογή.

Άρθρο 131 Απόφαση επί της αιτήσεως παρεμβάσεως

1. Η αίτηση παρεμβάσεως επιδίδεται στους διαδίκους προκειμένου αυτοί να διατυπώσουν γραπτώς ή προφορικώς τις τυχόν παρατηρήσεις τους επί της αιτήσεως αυτής.

2. Όταν η αίτηση υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 40, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού, η παρέμβαση γίνεται δεκτή με απόφαση του προέδρου, στον δε παρεμβαίνοντα κοινοποιούνται όλα τα διαδικαστικά έγγραφα που έχουν επιδοθεί στους διαδίκους εκτός αν αυτοί επισημάνουν, εντός δέκα ημερών από την κατά την παράγραφο 1 επίδοση, απόρρητα ή εμπιστευτικά στοιχεία ή έγγραφα η κοινοποίηση των οποίων στον παρεμβαίνοντα θεωρούν ότι μπορεί να τους βλάψει. Στην περίπτωση αυτή, ο πρόεδρος αποφαινεται επί της αιτήσεως παρεμβάσεως με διάταξη, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, στον δε παρεμβαίνοντα κοινοποιούνται όλα τα διαδικαστικά έγγραφα που έχουν επιδοθεί στους διαδίκους, πλην, ενδεχομένως, των εξαιρούμενων από την κοινοποίηση αυτή απορρήτων ή εμπιστευτικών στοιχείων ή εγγράφων.

3. Όταν η αίτηση υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού, ο πρόεδρος αποφαινεται επί της αιτήσεως παρεμβάσεως με διάταξη, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, ή παραπέμπει την αίτηση στο Δικαστήριο. Αν η αίτηση παρεμβάσεως γίνει δεκτή, κοινοποιούνται στον παρεμβαίνοντα όλα τα διαδικαστικά έγγραφα που έχουν επιδοθεί στους διαδίκους, πλην, ενδεχομένως, των εξαιρούμενων από την κοινοποίηση αυτή απορρήτων ή εμπιστευτικών στοιχείων ή εγγράφων.

4. Όταν η αίτηση υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 40, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού, η παρέμβαση γίνεται δεκτή με απόφαση του προέδρου, στον δε παρεμβαίνοντα κοινοποιούνται όλα τα διαδικαστικά έγγραφα που έχουν επιδοθεί στους διαδίκους εκτός αν αυτοί διατύπωσαν παρατηρήσεις επί της αιτήσεως παρεμβάσεως εντός δέκα ημερών από την κατά την παράγραφο 1 επίδοση ή επισήμαναν, εντός της ίδιας προθεσμίας, απόρρητα ή εμπιστευτικά στοιχεία ή έγγραφα η κοινοποίηση των οποίων στον παρεμβαίνοντα θεωρούν ότι μπορεί να τους βλάψει. Στην περίπτωση αυτή, ο πρόεδρος αποφαινεται επί της αιτήσεως παρεμβάσεως με διάταξη, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, στον δε παρεμβαίνοντα κοινοποιούνται όλα τα διαδικαστικά έγγραφα που έχουν επιδοθεί στους διαδίκους, πλην, ενδεχομένως, των εξαιρούμενων από την κοινοποίηση αυτή απορρήτων ή εμπιστευτικών στοιχείων ή εγγράφων.

Άρθρο 132 Υποβολή των υπομνημάτων

1. Ο παρεμβαίνων μπορεί να υποβάλει υπόμνημα παρεμβάσεως εντός προθεσμίας ενός μηνός από την κοινοποίηση των κατά το προηγούμενο άρθρο διαδικαστικών εγγράφων. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί από τον πρόεδρο κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αιτήσεως του παρεμβαίνοντος.

2. Το υπόμνημα παρεμβάσεως περιέχει:

- α) τα αιτήματα του παρεμβαίνοντος, με τα οποία υποστηρίζονται εν όλω ή εν μέρει τα αιτήματα ενός των διαδίκων·
- β) τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα του παρεμβαίνοντος·
- γ) ενδεχομένως, τα αποδεικτικά στοιχεία και τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

3. Μετά την κατάθεση του υπομνήματος παρεμβάσεως, ο πρόεδρος τάσσει, ενδεχομένως, προθεσμία εντός της οποίας οι διάδικοι μπορούν να απαντήσουν στο υπόμνημα.

Κεφάλαιο 5 ΤΑΧΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 133 Απόφαση περί εφαρμογής της ταχείας διαδικασίας

1. Κατόπιν αιτήσεως είτε του προσφεύγοντος είτε του καθού, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου μπορεί, αφού ακούσει τον αντίδικο, τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, να αποφασίσει την εκδίκαση μιας υποθέσεως με ταχεία διαδικασία κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, όταν η φύση της υποθέσεως απαιτεί να αποφανθεί το Δικαστήριο το συντομότερο δυνατόν.

2. Η αίτηση εκδίκασεως της υποθέσεως με ταχεία διαδικασία υποβάλλεται με χωριστό δικόγραφο κατά την κατάθεση, αντιστοίχως, του δικογράφου της προσφυγής ή του υπομνήματος αντικρούσεως.

3. Κατ' εξαίρεση, ο πρόεδρος μπορεί επίσης να λάβει αυτεπαγγέλτως τέτοια απόφαση, αφού ακούσει τους διαδίκους, τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα.

Άρθρο 134 Έγγραφη διαδικασία

1. Σε περίπτωση εφαρμογής της ταχείας διαδικασίας, το δικόγραφο της προσφυγής και το υπόμνημα αντικρούσεως δεν μπορούν να συμπληρωθούν με υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως παρά μόνον αν ο πρόεδρος το κρίνει αναγκαίο, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα.

2. Ο παρεμβαίνων δεν μπορεί να υποβάλει υπόμνημα παρεμβάσεως παρά μόνον αν ο πρόεδρος το κρίνει αναγκαίο, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα.

Άρθρο 135 Προφορική διαδικασία

1. Ευθύς μετά την κατάθεση του υπομνήματος αντικρούσεως ή, αν η απόφαση περί εκδίκασεως υποθέσεως με την ταχεία διαδικασία ληφθεί μετά

την κατάθεση του υπομνήματος αυτού, ευθύς μετά τη λήψη της αποφάσεως αυτής, ο πρόεδρος καθορίζει την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως η οποία ανακοινώνεται αμέσως στους διαδίκους. Ο πρόεδρος μπορεί να αναβάλει την επ' ακροατηρίου συζήτηση οσάκις απαιτείται η διεξαγωγή αποδείξεων ή οσάκις το επιβάλλουν μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 127 και 128, οι διάδικοι μπορούν να συμπληρώσουν τα επιχειρήματά τους και να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ή να προτείνουν αποδεικτικά μέσα κατά την προφορική διαδικασία. Οι διάδικοι αιτιολογούν την καθυστερημένη προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων ή πρόταση αποδεικτικών μέσων.

Άρθρο 136 Απόφαση επί της ουσίας

Το Δικαστήριο αποφασίζει αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα.

Κεφάλαιο 6 ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Άρθρο 137 Απόφαση για τα έξοδα

Το Δικαστήριο αποφασίζει για τα έξοδα με την απόφαση ή τη διάταξη που περατώνει τη δίκη.

Άρθρο 138 Γενικοί κανόνες για την κατανομή των εξόδων

1. Ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
2. Όταν οι ηττηθέντες διάδικοι είναι περισσότεροι του ενός, το Δικαστήριο αποφασίζει για την κατανομή των εξόδων.
3. Σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων, κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του. Πάντως, αν τούτο δικαιολογείται από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ένας διάδικος, πέραν των δικαστικών εξόδων του, φέρει και μέρος των εξόδων του αντιδίκου.

Άρθρο 139 Έξοδα προκαλούμενα χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως

Το Δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει ακόμα και τον νικήσαντα διάδικο στην καταβολή των εξόδων στα οποία αναγκάστηκε να υποβληθεί ο αντίδικός του, αν κρίνει ότι τα έξοδα αυτά προκλήθηκαν χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως.

Άρθρο 140 Έξοδα των παρεμβαίνόντων

1. Τα κράτη μέλη και τα όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.
2. Ομοίως, τα συμβαλλόμενα στη Συμφωνία ΕΟΧ κράτη, πέραν των κρατών μελών, καθώς και η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ, όταν παρεμβαίνουν στη δίκη, φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

3. Το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, ακόμα και όταν είναι άλλος από τους αναφερόμενους στις προηγούμενες παραγράφους, θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Άρθρο 141 Έξοδα σε περίπτωση παραιτήσεως

1. Ο παραιτούμενος διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον ο αντίδικος διατύπωσε σχετικό αίτημα με τις παρατηρήσεις του επί της παραιτήσεως.
2. Ωστόσο, κατόπιν αιτήσεως του παραιτουμένου διαδίκου, καταδικάζεται στα έξοδα ο αντίδικος, αν τούτο δικαιολογείται από τη στάση του.
3. Σε περίπτωση συμφωνίας των διαδίκων ως προς τα έξοδα, λαμβάνεται απόφαση κατά τη συμφωνία.
4. Εν απουσία αιτημάτων ως προς τα δικαστικά έξοδα, κάθε διάδικος φέρει τα έξοδά του.

Άρθρο 142 Έξοδα σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης

Σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης, το Δικαστήριο κανονίζει τα έξοδα κατά την κρίση του.

Άρθρο 143 Έξοδα διαδικασίας

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου χωρεί δωρεάν, υπό την επιφύλαξη των κατωτέρω διατάξεων:

- α) αν το Δικαστήριο υποβλήθηκε σε έξοδα που θα μπορούσαν να αποφευχθούν, μπορεί, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να καταδικάσει τον διάδικο που τα προκάλεσε στην πληρωμή τους·
- β) τα έξοδα για τις αντιγραφικές και μεταφραστικές εργασίες που έγιναν κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, αν θεωρηθούν από τον γραμματέα ως υπερβολικά, καταβάλλονται από τον διάδικο αυτόν σύμφωνα με τον κανονισμό τελών της γραμματείας που προβλέπεται στο άρθρο 22.

Άρθρο 144 Έξοδα δυνάμενα να αναζητηθούν

Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του προηγούμενου άρθρου, θεωρούνται ως έξοδα που μπορούν να αναζητηθούν:

- α) τα ποσά που οφείλονται στους μάρτυρες και πραγματογνώμονες δυνάμει του άρθρου 73 του παρόντος κανονισμού·
- β) τα αναγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι λόγω της δίκης, και ιδίως τα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής και η αμοιβή των εκπροσώπων, συμβούλων ή δικηγόρων.

Άρθρο 145 Αμφισβήτηση σχετικά με τα δυνάμενα να αναζητηθούν έξοδα

1. Σε περίπτωση αμφισβήτησεως σχετικά με τα έξοδα που μπορούν να αναζητηθούν, το τριμελές τμήμα στο οποίο μετέχει ο εισηγητής δικαστής που είχε αναλάβει την υπόθεση αποφαινεται με διάταξη, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου διαδίκου και αφού ο αντίδικος υποβάλει τις

παρατηρήσεις του και ακουστεί ο γενικός εισαγγελέας. Στην περίπτωση αυτή ο δικαστικός σχηματισμός συγκροτείται από τον πρόεδρο του τμήματος, τον εισηγητή δικαστή και τον πρώτο ή, ενδεχομένως, τους δύο πρώτους δικαστές που ορίζονται με βάση τον πίνακα που προβλέπεται στο άρθρο 28, παράγραφος 3, κατά τον χρόνο κατά τον οποίο ο εισηγητής δικαστής θέτει υπόψη του τμήματος την αμφισβήτηση.

2. Αν ο εισηγητής δικαστής δεν μετέχει σε τριμελές τμήμα, η απόφαση λαμβάνεται, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, από το πενταμελές τμήμα στο οποίο είναι τοποθετημένος. Πλην του εισηγητή δικαστή, ο δικαστικός σχηματισμός συγκροτείται από τέσσερις δικαστές που ορίζονται με βάση τον πίνακα που προβλέπεται στο άρθρο 28, παράγραφος 2, κατά τον χρόνο κατά τον οποίο ο εισηγητής δικαστής θέτει υπόψη του τμήματος την αμφισβήτηση.

3. Οι διάδικοι μπορούν, προκειμένου να χωρήσει εκτέλεση, να ζητήσουν κεκρωμένο αντίγραφο της διατάξεως αυτής.

Άρθρο 146 Τρόπος πληρωμής

1. Το ταμείο του Δικαστηρίου και οι οφειλέτες του διενεργούν τις πληρωμές τους σε ευρώ.

2. Αν τα προς απόδοση έξοδα έγιναν σε άλλο νόμισμα και όχι σε ευρώ ή οι πράξεις που συνεπάγονται αποζημίωση έγιναν σε χώρα η οποία δεν έχει το ευρώ ως νόμισμά της, η μετατροπή γίνεται σύμφωνα με την επίσημη τιμή συναλλάγματος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της ημέρας της πληρωμής.

Κεφάλαιο 7

ΦΙΛΙΚΟΣ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ, ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ, ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΠΙΠΤΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Άρθρο 147 Φιλικός διακανονισμός

1. Αν, προτού το Δικαστήριο εκδώσει την απόφασή του, οι διάδικοι συμφωνήσουν στη λύση της διαφοράς και γνωστοποιήσουν στο Δικαστήριο ότι παραιτούνται από κάθε αξίωση, ο πρόεδρος διατάσσει τη διαγραφή της υποθέσεως από το πρωτόκολλο και αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 141, λαμβάνοντας, ενδεχομένως, υπόψη τις σχετικές προτάσεις των διαδίκων.

2. Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή στις προσφυγές που προβλέπονται από τα άρθρα 263 και 265 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 148 Παραίτηση

Αν ο προσφεύγων γνωστοποιήσει στο Δικαστήριο γραπτώς ή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι παραιτείται από τη δίκη, ο πρόεδρος διατάσσει τη διαγραφή της υποθέσεως από το πρωτόκολλο και αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 141.

Άρθρο 149 Κατάργηση της δίκης

Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου και ότι η δίκη πρέπει να καταργηθεί, μπορεί οποτεδήποτε, αυτεπαγγέλτως, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τους διαδίκους και τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη. Το Δικαστήριο αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων.

Άρθρο 150 Λόγοι απαραδέκτου δημοσίας τάξεως

Το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αυτεπαγγέλτως, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τους διαδίκους και τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη επί των λόγων απαραδέκτου δημοσίας τάξεως.

Άρθρο 151 Ενστάσεις και παρεμπύπτοντα ζητήματα

1. Αν ένας διάδικος ζητήσει από το Δικαστήριο να κρίνει επί ενστάσεως ή παρεμπύπτοντος ζητήματος χωρίς να εισέλθει στην ουσία, υποβάλλει την αίτησή του με χωριστό δικόγραφο.
2. Η αίτηση περιέχει έκθεση των επιχειρημάτων και ισχυρισμών επί των οποίων βασίζεται, τα αιτήματα και, συνημμένως, τα προς υποστήριξή της στοιχεία και έγγραφα.
3. Ευθύς μετά την κατάθεση της αιτήσεως, ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία στον αντίδικο προκειμένου να διατυπώσει γραπτώς τους ισχυρισμούς και τα αιτήματά του.
4. Η διαδικασία επί της αιτήσεως συνεχίζεται προφορικά, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει άλλως.
5. Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, αποφασίζει το ταχύτερο δυνατόν επί της αιτήσεως ή, αν τούτο δικαιολογείται από ιδιαίτερες περιστάσεις, επιφυλάσσεται να την εξετάσει μαζί με την ουσία της υποθέσεως.
6. Αν το Δικαστήριο απορρίψει την αίτηση ή επιφυλαχθεί να την εξετάσει μαζί με την ουσία της υποθέσεως, ο πρόεδρος ορίζει νέες προθεσμίες για τη συνέχιση της δίκης.

Κεφάλαιο 8 ΕΡΗΜΗΝ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Άρθρο 152 Ερήμην αποφάσεις

1. Αν ο καθού, που κλητεύθηκε προσηκόντως, δεν απαντήσει στην προσφυγή νομοτύπως και εμπροθέσμως, ο προσφεύγων μπορεί να ζητήσει από το Δικαστήριο να του επιδικάσει τα αιτήματά του.
2. Η σχετική αίτηση επιδίδεται στον καθού. Το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας επί της αιτήσεως.
3. Πριν εκδώσει ερήμην απόφαση, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, εξετάζει το παραδεκτό της προσφυγής και εξακριβώνει κατά πόσον οι διατυπώσεις έχουν τηρηθεί κανονικά καθώς και αν τα αιτήματα του προσφεύγοντος φαίνονται βάσιμα. Το Δικαστήριο μπορεί να λάβει μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας ή να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων.

4. Η ερήμην απόφαση είναι εκτελεστή. Το Δικαστήριο μπορεί, όμως, να αναστείλει την εκτέλεσή της μέχρις ότου αποφανθεί επί της ανακοπής που ασκείται δυνάμει του άρθρου 156 ή μπορεί να εξαρτήσει την εκτέλεση από εγγυοδοσία, το ποσό και οι όροι της οποίας καθορίζονται ανάλογα με τις περιστάσεις. Η εγγύηση αποδίδεται αν δεν ασκηθεί ανακοπή ή σε περίπτωση απορρίψεώς της.

Κεφάλαιο 9 ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 153   Αρμόδιος δικαστικός σχηματισμός

1. Οι αιτήσεις και τα ένδικα μέσα που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο, με εξαίρεση τις αιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 159, ανατίθενται στον εισηγητή δικαστή στον οποίον είχε ανατεθεί η υπόθεση με την οποία σχετίζεται η αίτηση ή το ένδικο μέσο και παραπέμπονται προς εκδίκαση ενώπιον του δικαστικού σχηματισμού που αποφάνθηκε επί της εν λόγω υποθέσεως.
2. Σε περίπτωση κωλύματος του εισηγητή δικαστή, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου αναθέτει την αίτηση ή το ένδικο μέσο που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο σε άλλον δικαστή ο οποίος ήταν μέλος του δικαστικού σχηματισμού που αποφάνθηκε επί της υποθέσεως την οποία αφορά η εν λόγω αίτηση ή το ένδικο μέσο.
3. Αν αποδεικνύεται αδύνατο να επιτευχθεί η απαρτία που προβλέπεται στο άρθρο 17 του Οργανισμού, το Δικαστήριο, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, παραπέμπει την αίτηση ή το ένδικο μέσο σε άλλον δικαστικό σχηματισμό.

Άρθρο 154   Διόρθωση

1. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων περί ερμηνείας των αποφάσεων και διατάξεων, το Δικαστήριο μπορεί να διορθώσει γραφικά ή λογιστικά λάθη ή προφανείς ανακρίβειες αποφάσεως ή διατάξεως, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, εφόσον η αίτηση αυτή υποβληθεί εντός δύο εβδομάδων από τη δημοσίευση της αποφάσεως ή την επίδοση της διατάξεως.
2. Όταν η αίτηση διορθώσεως αφορά το διατακτικό ή κάποιο σημείο του σκεπτικού που αποτελεί αναγκαίο έρεισμα του διατακτικού, οι διάδικοι, αφού ειδοποιηθούν προσηκόντως από τον γραμματέα, μπορούν να καταθέσουν γραπτές παρατηρήσεις εντός προθεσμίας που τάσσεται από τον πρόεδρο.
3. Το Δικαστήριο αποφασίζει αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα.
4. Το πρωτότυπο της διατάξεως περί διορθώσεως επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της αποφάσεως ή διατάξεως που διορθώνεται. Σημείωση της διατάξεως αυτής γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της αποφάσεως ή διατάξεως που διορθώνεται.

Άρθρο 155 Παράλειψη του Δικαστηρίου να αποφανθεί

1. Αν το Δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί είτε ως προς ένα μεμονωμένο σημείο των αιτημάτων είτε ως προς τα δικαστικά έξοδα, ο ενδιαφερόμενος διάδικος υποβάλλει αίτηση στο Δικαστήριο εντός μηνός από την επίδοση της απόφασεως ή διατάξεως.
2. Η αίτηση επιδίδεται στον αντίδικο, στον οποίο ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία για την υποβολή των γραπτών παρατηρήσεών του.
3. Μετά την υποβολή των παρατηρήσεων αυτών, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, αποφασίζει τόσο για το παραδεκτό όσο και για το βάσιμο του αιτήματος.

Άρθρο 156 Ανακοπή

1. Κατά το άρθρο 41 του Οργανισμού, η ερήμην απόφαση υπόκειται σε ανακοπή.
2. Η ανακοπή ασκείται εντός μηνός από την επίδοση της απόφασεως, κατατίθεται δε σύμφωνα με τα άρθρα 120 έως 122 του παρόντος κανονισμού.
3. Μετά την επίδοση της ανακοπής, ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία στον αντίδικο για την υποβολή των γραπτών παρατηρήσεών του.
4. Η διαδικασία συνεχίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 59 έως 92 του παρόντος κανονισμού.
5. Το Δικαστήριο εκδίδει απόφαση που δεν υπόκειται σε ανακοπή.
6. Το πρωτότυπο της απόφασεως αυτής επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της απόφασεως που εκδόθηκε ερήμην. Σημείωση της απόφασεως που εκδίδεται επί της ανακοπής γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της ερήμην αποφάσεως.

Άρθρο 157 Τριτανακοπή

1. Οι διατάξεις των άρθρων 120 έως 122 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή στην τριτανακοπή που ασκείται δυνάμει του άρθρου 42 του Οργανισμού. Αυτή πρέπει επιπλέον να:
  - α) προσδιορίζει την προσβαλλόμενη απόφαση ή διάταξη·
  - β) αναφέρει κατά τί η προσβαλλόμενη απόφαση ή διάταξη βλάπτει τα δικαιώματα του τριτανακόπτοντος·
  - γ) αναφέρει τους λόγους για τους οποίους ο τριτανακόπτων δεν μπόρεσε να συμμετάσχει στη δίκη.
2. Η τριτανακοπή στρέφεται καθ' όλων των διαδίκων.
3. Η τριτανακοπή ασκείται εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση της αποφάσεως ή της διατάξεως στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
4. Κατόπιν αιτήσεως του τριτανακόπτοντος, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναστολή της εκτελέσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως ή διατάξεως. Οι διατάξεις του κεφαλαίου 10 του παρόντος τίτλου έχουν εν προκειμένω εφαρμογή.
5. Η προσβαλλόμενη απόφαση ή διάταξη μεταρρυθμίζεται κατά το μέρος που γίνεται δεκτή η τριτανακοπή.
6. Το πρωτότυπο της αποφάσεως επί της τριτανακοπής επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της προσβαλλομένης αποφάσεως ή διατάξεως. Σημείωση της

αποφάσεως επί της τριτανακοπής γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της προσβαλλομένης αποφάσεως ή διατάξεως.

Άρθρο 158 Ερμηνεία

1. Κατά το άρθρο 43 του Οργανισμού, το Δικαστήριο, σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς την έννοια και την έκταση των αποτελεσμάτων αποφάσεως ή διατάξεως, είναι αρμόδιο για την ερμηνεία της, κατόπιν αιτήσεως διαδίκου ή θεσμικού οργάνου της Ένωσης που έχουν έννομο συμφέρον προς τούτο.
2. Η αίτηση ερμηνείας υποβάλλεται εντός δύο ετών από τη δημοσίευση της αποφάσεως ή την επίδοση της διατάξεως.
3. Η αίτηση ερμηνείας κατατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 120 έως 122 του παρόντος κανονισμού. Η αίτηση αυτή προσδιορίζει επιπλέον:
  - α) την προς ερμηνεία απόφαση ή διάταξη·
  - β) τα χωρία των οποίων ζητείται η ερμηνεία.
4. Η αίτηση στρέφεται καθ' όλων των διαδίκων τους οποίους αφορά η απόφαση ή διάταξη της οποίας ζητείται η ερμηνεία.
5. Το Δικαστήριο αποφαινεται, αφού παράσχει στους διαδίκους τη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους και ακούσει τον γενικό εισαγγελέα.
6. Το πρωτότυπο της ερμηνευτικής αποφάσεως ή διατάξεως επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της ερμηνευομένης αποφάσεως ή διατάξεως. Σημείωση της ερμηνευτικής αποφάσεως ή διατάξεως γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της ερμηνευομένης αποφάσεως ή διατάξεως.

Άρθρο 159 Αναθεώρηση

1. Η αναθεώρηση αποφάσεως ή διατάξεως του Δικαστηρίου μπορεί να ζητηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 44 του Οργανισμού, μόνον εφόσον γίνει γνωστό γεγονός αποφασιστικής σημασίας το οποίο, πριν από τη δημοσίευση της αποφάσεως ή την επίδοση της διατάξεως, ήταν άγνωστο στο Δικαστήριο και στον διάδικο που ζητεί την αναθεώρηση.
2. Υπό την επιφύλαξη της δεκαετούς προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 44, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού, η αναθεώρηση ζητείται εντός τριών μηνών από την ημέρα που ο αιτών έλαβε γνώση του γεγονότος στο οποίο στηρίζεται η αίτηση αναθεωρήσεως.
3. Οι διατάξεις των άρθρων 120 έως 122 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή στην αίτηση αναθεωρήσεως. Η αίτηση πρέπει επιπλέον να:
  - α) προσδιορίζει την προσβαλλόμενη απόφαση ή διάταξη·
  - β) αναφέρει τα σημεία στα οποία προσβάλλεται η απόφαση ή διάταξη·
  - γ) περιγράφει τα γεγονότα στα οποία στηρίζεται η αίτηση·
  - δ) καθορίζει τα μέσα με τα οποία μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη γεγονότων που δικαιολογούν την αναθεώρηση και από τα οποία συνάγεται ότι η προθεσμία της παραγράφου 2 έχει τηρηθεί.
4. Η αίτηση αναθεωρήσεως στρέφεται καθ' όλων των διαδίκων που αναφέρονται στην απόφαση ή διάταξη της οποίας ζητείται η αναθεώρηση.

5. Χωρίς να προδικάσει την ουσία, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα και λάβει υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις των διαδίκων, εκδίδει διάταξη περί του παραδεκτού της αιτήσεως.

6. Αν το Δικαστήριο κρίνει την αίτηση παραδεκτή, χωρεί στην εξέταση επί της ουσίας και εκδίδει απόφαση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

7. Το πρωτότυπο της αποφάσεως επί της αναθεωρήσεως επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της αναθεωρουμένης αποφάσεως ή διατάξεως. Σημείωση της αποφάσεως επί της αναθεωρήσεως γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της αναθεωρουμένης αποφάσεως ή διατάξεως.

*Άρθρο 159α Αιτήσεις και ένδικα μέσα προδήλως
απαράδεκτα ή προδήλως αβάσιμα*

Όταν αίτηση ή ένδικο μέσο που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο είναι, εν όλω ή εν μέρει, προδήλως απαράδεκτο ή προδήλως αβάσιμο, το Δικαστήριο μπορεί, οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, να αποφασίσει την ολική ή μερική απόρριψή του, με αιτιολογημένη διάταξη.

Κεφάλαιο 10

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

*Άρθρο 160 Αίτηση αναστολής εκτελέσεως ή λήψεως
προσωρινών μέτρων*

1. Αίτηση αναστολής εκτελέσεως της πράξεως οργάνου, σύμφωνα με τα άρθρα 278 ΣΛΕΕ και 157 ΣΕΚΑΕ, είναι παραδεκτή μόνον αν ο αιτών προσέβαλε την πράξη αυτή με προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου.

2. Αίτηση για άλλα προσωρινά μέτρα μεταξύ αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 279 ΣΛΕΕ είναι παραδεκτή μόνον αν προέρχεται από διάδικο σε υπόθεση ήδη εκκρεμή ενώπιον του Δικαστηρίου και αφορά την υπόθεση αυτή.

3. Οι αιτήσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους προσδιορίζουν το αντικείμενο της διαφοράς, τα περιστατικά από τα οποία προκύπτει το επείγον της υποθέσεως, καθώς και τους πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως, τη λήψη του προσωρινού μέτρου το οποίο ζητείται.

4. Η αίτηση υποβάλλεται με χωριστό δικόγραφο και υπό τις προϋποθέσεις των άρθρων 120 έως 122 του παρόντος κανονισμού.

5. Η αίτηση επιδίδεται στον αντίδικο, στον οποίο ο πρόεδρος τάσσει σύντομη προθεσμία για την υποβολή γραπτών ή προφορικών παρατηρήσεων.

6. Ο πρόεδρος εκτιμά κατά πόσον συντρέχει λόγος να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων.

7. Ο πρόεδρος μπορεί να κάνει δεκτή την αίτηση και πριν ακόμα ο αντίδικος υποβάλει τις παρατηρήσεις του. Το μέτρο αυτό μπορεί μεταγενέστερα να μεταρρυθμιστεί ή να ανακληθεί ακόμα και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 161 Απόφαση επί της αιτήσεως

1. Ο πρόεδρος αποφασίζει ο ίδιος ή φέρει αμελλητί την αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου.
2. Σε περίπτωση κωλύματος του προέδρου έχουν εφαρμογή τα άρθρα 10 και 13 του παρόντος κανονισμού.
3. Αν η αίτηση αχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου, τούτο αποφασίζει αμελλητί, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα.

Άρθρο 162 Διάταξη περί αναστολής εκτελέσεως ή λήψεως άλλων προσωρινών μέτρων

1. Απόφαση επί της αιτήσεως λαμβάνεται με αιτιολογημένη διάταξη που δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο. Η διάταξη αυτή επιδίδεται αμέσως στους διαδίκους.
2. Η εκτέλεση της διατάξεως μπορεί να εξαρτηθεί από εγγυοδοσία του αιτούντος, το ποσό και οι όροι της οποίας καθορίζονται ανάλογα με τις περιστάσεις.
3. Η διάταξη μπορεί να καθορίζει ημερομηνία, μετά την πάροδο της οποίας το μέτρο παύει να ισχύει. Στην αντίθετη περίπτωση το μέτρο παύει να ισχύει από τη δημοσίευση της αποφάσεως με την οποία τερματίζεται η δίκη.
4. Η διάταξη έχει προσωρινό μόνο χαρακτήρα και ουδόλως προδικάζει την κρίση του Δικαστηρίου επί της κύριας υποθέσεως.

Άρθρο 163 Μεταβολή των περιστάσεων

Κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, η διάταξη μπορεί οποτεδήποτε να μεταρρυθμιστεί ή να ανακληθεί λόγω μεταβολής των περιστάσεων.

Άρθρο 164 Νέα αίτηση

Η απόρριψη της αιτήσεως για τη λήψη προσωρινού μέτρου δεν κωλύει τον διάδικο που την είχε υποβάλει να καταθέσει άλλη αίτηση στηριζόμενη σε νέα περιστατικά.

Άρθρο 165 Αίτηση δυνάμει των άρθρων 280 και 299 ΣΛΕΕ και 164 ΣΕΚΑΕ

1. Η αίτηση αναστολής της αναγκαστικής εκτελέσεως αποφάσεως ή διατάξεως του Δικαστηρίου ή πράξεως του Συμβουλίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, που υποβάλλεται δυνάμει των άρθρων 280 και 299 ΣΛΕΕ και 164 ΣΕΚΑΕ, διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.
2. Η διάταξη που κάνει δεκτή την αίτηση καθορίζει, ενδεχομένως, την ημερομηνία από την οποία το προσωρινό μέτρο παύει να ισχύει.

Άρθρο 166 Αίτηση δυνάμει του άρθρου 81 ΣΕΚΑΕ

1. Η αίτηση που προβλέπεται στο άρθρο 81, τρίτο και τέταρτο εδάφιο, ΣΕΚΑΕ περιέχει:

- α) το όνομα και τη διεύθυνση των προσώπων ή επιχειρήσεων που υπόκεινται στον έλεγχο·
  - β) το αντικείμενο και τον σκοπό του ελέγχου.
2. Ο πρόεδρος αποφαινεται με διάταξη. Οι διατάξεις του άρθρου 162 του παρόντος κανονισμού έχουν εν προκειμένω εφαρμογή.
3. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου έχουν εφαρμογή τα άρθρα 10 και 13 του παρόντος κανονισμού.

ΤΙΤΛΟΣ 5

ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Κεφάλαιο 1 ΤΥΠΟΣ, ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ

Άρθρο 167 Κατάθεση της αιτήσεως αναίρεσεως

1. Η αναίρεση ασκείται με την κατάθεση δικογράφου στη γραμματεία του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Όταν κατατίθεται στη γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, η αίτηση αναίρεσεως διαβιβάζεται αμέσως στη γραμματεία του Δικαστηρίου.
2. Μόλις ενημερωθεί για την ύπαρξη αιτήσεως αναίρεσεως, η γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου διαβιβάζει αμέσως στη γραμματεία του Δικαστηρίου τη δικογραφία της πρωτοβάθμιας δίκης και, κατά περίπτωση, τον φάκελο της ενώπιον του τμήματος προσφυγών διαδικασίας ο οποίος διαβιβάστηκε στο Γενικό Δικαστήριο κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του κανονισμού διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με τις διαφορές περί τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Άρθρο 168 Περιεχόμενο της αιτήσεως αναίρεσεως

1. Η αίτηση αναίρεσεως περιέχει:
- α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του διαδίκου που ασκεί την αναίρεση, ο οποίος καλείται ανααιρεσείων·
  - β) προσδιορισμό της ανααιρεσιβαλλομένης αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου·
  - γ) προσδιορισμό των λοιπών διαδίκων της συγκεκριμένης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου υποθέσεως·
  - δ) τους προβαλλόμενους λόγους και επιχειρήματα, καθώς και συνοπτική έκθεση των λόγων αυτών·
  - ε) τα αιτήματα του ανααιρεσείοντος.
2. Τα άρθρα 119, 121 και 122, παράγραφος 1, του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή επί αναίρεσεων.
3. Πρέπει να γίνεται μνεία της ημερομηνίας κατά την οποία η ανααιρεσιβαλλόμενη απόφαση ή διάταξη επιδόθηκε στον ανααιρεσείοντα.
4. Αν το δικόγραφο της αιτήσεως αναίρεσεως δεν είναι σύμφωνο με τις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος άρθρου, ο γραμματέας τάσσει στον ανααιρεσείοντα εύλογη προθεσμία για την τακτοποίησή του. Εφόσον εντός της προθεσμίας που έχει ταχθεί δεν γίνει η τακτοποίηση, ο πρόεδρος κρίνει,

αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, κατά πόσον η μη τήρηση αυτών των διατυπώσεων συνεπάγεται το απαράδεκτο της αιτήσεως αναιρέσεως. Εφόσον το κρίνει απαραίτητο, ο πρόεδρος μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.

Άρθρο 169 Αιτήματα, λόγοι και επιχειρήματα της αιτήσεως αναιρέσεως

1. Τα αιτήματα της αναιρέσεως έχουν ως αντικείμενο την ολική ή μερική ανάιρωση της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου, όπως αυτή περιλαμβάνεται στο διατακτικό της.
2. Οι προβαλλόμενοι λόγοι και επιχειρήματα προσδιορίζουν με ακρίβεια τα σημεία του σκεπτικού της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου που αμφισβητούνται.

Άρθρο 170 Αιτήματα σε περίπτωση που κριθεί βάσιμη η αίτηση αναιρέσεως

1. Τα αιτήματα της αναιρέσεως έχουν ως αντικείμενο, αν αυτή κριθεί βάσιμη, την ολική ή μερική αποδοχή των αιτημάτων που υποβλήθηκαν πρωτοδίκως, αποκλειομένης της υποβολής νέου αιτήματος. Η αίτηση αναιρέσεως δεν μπορεί να μεταβάλει το αντικείμενο της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δίκης.
2. Όταν ο αναιρεσείων, σε περίπτωση αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ή διατάξεως, ζητεί την αναπομπή της υποθέσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, εκθέτει τους λόγους για τους οποίους η διαφορά δεν είναι ώριμη προς εκδίκαση από το Δικαστήριο.

Κεφάλαιο 1α

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ
ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 58α ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 170α Αίτηση για την έγκριση της εξέτασεως της αιτήσεως αναιρέσεως

1. Στις περιπτώσεις του άρθρου 58α, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού, ο αναιρεσείων επισυνάπτει στο δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως αίτηση για την έγκριση της εξέτασεως της αιτήσεως αναιρέσεως στην οποία εκτίθεται το σημαντικό ζήτημα που εγείρει η ανάιρωση για την ενότητα, τη συνοχή ή την εξέλιξη του δικαίου της Ένωσης και στην οποία περιλαμβάνονται όλα τα αναγκαία στοιχεία προκειμένου το Δικαστήριο να είναι σε θέση να αποφανθεί επί της εν λόγω αιτήσεως εγκρίσεως. Ελλείψει τέτοιας αιτήσεως εγκρίσεως, ο αντιπρόεδρος του Δικαστηρίου κηρύσσει απαράδεκτη την αίτηση αναιρέσεως.
2. Η αίτηση εγκρίσεως δεν υπερβαίνει τις επτά σελίδες, οι οποίες συντάσσονται λαμβανομένων υπόψη όλων των τυπικών απαιτήσεων που περιλαμβάνονται στις πρακτικές οδηγίες προς τους διαδίκους, σχετικά με τις υποθέσεις που άγονται ενώπιον του Δικαστηρίου, οι οποίες θεσπίζονται βάσει του παρόντος κανονισμού.
3. Αν η αίτηση εγκρίσεως δεν είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της προηγούμενης παραγράφου, ο γραμματέας τάσσει στον αναιρεσείοντα

σύνομη προθεσμία για την τακτοποίησή της. Εφόσον εντός της προθεσμίας αυτής δεν γίνει η τακτοποίηση, ο αντιπρόεδρος του Δικαστηρίου αποφασίζει, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, κατά πόσον η μη τήρηση των διατυπώσεων αυτών συνεπάγεται το απαράδεκτο της αιτήσεως αναιρέσεως.

Άρθρο 170β Απόφαση επί της αιτήσεως εγκρίσεως

1. Το Δικαστήριο αποφασίζει επί της αιτήσεως εγκρίσεως το συντομότερο δυνατόν.
2. Η απόφαση επί της αιτήσεως αυτής λαμβάνεται, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακουστεί ο γενικός εισαγγελέας, από τμήμα που συγκροτείται ειδικά προς τον σκοπό αυτόν στο οποίο προεδρεύει ο αντιπρόεδρος του Δικαστηρίου και μετέχουν επίσης ο εισηγητής δικαστής και ο πρόεδρος του τριμελούς τμήματος στο οποίο είναι τοποθετημένος ο εισηγητής δικαστής κατά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως εγκρίσεως.
3. Το Δικαστήριο αποφαινεται επί της αιτήσεως εγκρίσεως με αιτιολογημένη διάταξη.
4. Εφόσον η εξέταση της αιτήσεως αναιρέσεως εγκριθεί, εν όλω ή εν μέρει, υπό το πρίσμα των κριτηρίων του άρθρου 58α, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού, η διαδικασία συνεχίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 171 έως 190α του παρόντος κανονισμού. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου επιδίδεται, μαζί με την αίτηση αναιρέσεως, στους διαδίκους της συγκεκριμένης υποθέσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και προσδιορίζει, όταν η εξέταση της αιτήσεως αναιρέσεως εγκρίνεται εν μέρει, τους λόγους αναιρέσεως ή τα σκέλη των λόγων αναιρέσεως τα οποία θα πρέπει να αφορά το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως.
5. Ο γραμματέας ενημερώνει αμέσως το Γενικό Δικαστήριο, καθώς και τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον δεν ήταν διάδικοι της συγκεκριμένης υποθέσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, για την απόφαση να εγκριθεί η εξέταση της αιτήσεως αναιρέσεως.

Κεφάλαιο 2

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΑΝΤΗΣΕΩΣ

Άρθρο 171 Επίδοση της αιτήσεως αναιρέσεως

1. Η αίτηση αναιρέσεως επιδίδεται στους λοιπούς διαδίκους της συγκεκριμένης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου υποθέσεως.
2. Στην περίπτωση του άρθρου 168, παράγραφος 4, του παρόντος κανονισμού, η επίδοση γίνεται μετά την τακτοποίηση ή μόλις ο πρόεδρος ή το Δικαστήριο κρίνει την αίτηση αναιρέσεως παραδεκτή από πλευράς των τυπικών προϋποθέσεων που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

*Άρθρο 172 Διάδικοι που επιτρέπεται να καταθέσουν
υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως*

Κάθε διάδικος της συγκεκριμένης ενόπιον του Γενικού Δικαστηρίου υποθέσεως που έχει συμφέρον να γίνει δεκτή ή να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως μπορεί να υποβάλει υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως εντός δύο μηνών από την επίδοσή της. Η προθεσμία αυτή δεν παρατείνεται.

*Άρθρο 173 Περιεχόμενο του υπομνήματος επί της
αιτήσεως αναιρέσεως*

1. Το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως περιέχει:
  - α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του διαδίκου που το υποβάλλει·
  - β) την ημερομηνία κατά την οποία του επιδόθηκε η αίτηση αναιρέσεως·
  - γ) τους προβαλλόμενους λόγους και επιχειρήματα·
  - δ) τα αιτήματα.
2. Τα άρθρα 119 και 121 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή επί του υπομνήματος επί της αιτήσεως αναιρέσεως.

*Άρθρο 174 Αιτήματα του υπομνήματος επί της αιτήσεως
αναιρέσεως*

Με το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως ζητείται να γίνει δεκτή ή να απορριφθεί ολικώς ή μερικώς η αίτηση αναιρέσεως.

Άρθρο 175 Υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως

1. Το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως και το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως μπορούν να συμπληρωθούν με υπόμνημα απαντήσεως και ανταπαντήσεως μόνον αν ο πρόεδρος, κατόπιν σχετικής δεόντως αιτιολογημένης αιτήσεως του αναιρεσιόντος που υποβάλλεται εντός επτά ημερών από την επίδοση του υπομνήματος επί της αιτήσεως αναιρέσεως και αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, το κρίνει αναγκαίο, προκειμένου ιδίως να επιτρέψει στον αναιρεσιόντα να λάβει θέση επί ενστάσεως απαραδέκτου ή επί νέων στοιχείων που προβάλλονται με το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως.
2. Ο πρόεδρος καθορίζει την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να κατατεθεί το υπόμνημα απαντήσεως και, κατά την επίδοση του υπομνήματος αυτού, την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να κατατεθεί το υπόμνημα ανταπαντήσεως. Μπορεί να περιορίσει τον αριθμό των σελίδων και το αντικείμενο των εν λόγω υπομνημάτων.

Κεφάλαιο 3

ΤΥΠΟΣ, ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ

Άρθρο 176 Αντανάιρεση

1. Οι διάδικοι που αναφέρονται στο άρθρο 172 του παρόντος κανονισμού μπορούν να ασκήσουν αντανάιρεση εντός της ίδιας προθεσμίας με αυτή που

προβλέπεται για την υποβολή του υπομνήματος επί της αιτήσεως αναιρέσεως.

2. Η αντανάιρηση ασκείται με χωριστό δικόγραφο, το οποίο διαφέρει από το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως.

*Άρθρο 177 Περιεχόμενο του δικογράφου της
ανταναιρέσεως*

1. Το δικόγραφο της ανταναιρέσεως περιέχει:

- α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του ανταναιρεσειόντος·
- β) την ημερομηνία κατά την οποία του επιδόθηκε η αίτηση αναιρέσεως·
- γ) τους προβαλλόμενους λόγους και επιχειρήματα·
- δ) τα αιτήματα.

2. Τα άρθρα 119, 121 και 122, παράγραφοι 1 και 3, του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή επί της ανταναιρέσεως.

*Άρθρο 178 Αιτήματα, λόγοι και επιχειρήματα της
ανταναιρέσεως*

1. Τα αιτήματα της ανταναιρέσεως έχουν ως αντικείμενο την ολική ή μερική αναίρεση της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου.

2. Μπορούν επίσης να έχουν ως αντικείμενο την αναίρεση ρητής ή σιωπηρής αποφάνσεως περί του παραδεκτού της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγής.

3. Οι προβαλλόμενοι λόγοι και επιχειρήματα προσδιορίζουν με ακρίβεια τα σημεία του σκεπτικού της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου που αμφισβητούνται. Πρέπει να διαφέρουν από τους λόγους και τα επιχειρήματα που προβάλλονται με το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως.

Κεφάλαιο 4

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

Άρθρο 179 Υπόμνημα επί της ανταναιρέσεως

Όταν ασκείται αντανάιρηση, ο αναιρεσειών ή κάθε άλλος διάδικος της συγκεκριμένης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου υποθέσεως που έχει συμφέρον να γίνει δεκτή ή να απορριφθεί η αντανάιρηση μπορεί να υποβάλει, εντός δύο μηνών από την επίδοση του δικογράφου της ανταναιρέσεως, υπόμνημα επί της ανταναιρέσεως το οποίο περιορίζεται στους προβαλλόμενους με την αντανάιρηση λόγους. Η προθεσμία αυτή δεν παρατείνεται.

*Άρθρο 180 Υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως
επί ανταναιρέσεως*

1. Το δικόγραφο της ανταναιρέσεως και το υπόμνημα επί της ανταναιρέσεως μπορούν να συμπληρωθούν με υπόμνημα απαντήσεως και υπόμνημα ανταπαντήσεως μόνον αν ο πρόεδρος, κατόπιν σχετικής δεόντως αιτιολογημένης αιτήσεως του ανταναιρεσειόντος που υποβάλλεται εντός

επτά ημερών από την επίδοση του υπομνήματος επί της ανταναιρέσεως και αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, το κρίνει αναγκαίο, προκειμένου ιδίως να επιτρέψει στον ανταναιρεσείοντα να λάβει θέση επί ενστάσεως απαραδέκτου ή επί νέων στοιχείων που προβάλλονται με το υπόμνημα επί της ανταναιρέσεως.

2. Ο πρόεδρος καθορίζει την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να κατατεθεί το υπόμνημα απαντήσεως και, κατά την επίδοση του υπομνήματος αυτού, την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να κατατεθεί το υπόμνημα ανταπαντήσεως. Μπορεί να περιορίσει τον αριθμό των σελίδων και το αντικείμενο των εν λόγω υπομνημάτων.

Κεφάλαιο 5

ΑΠΟΦΑΝΣΗ ΕΠΙ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ Ή ΕΠΙ ΑΝΤΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΜΕ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 181 Αίτηση αναιρέσεως ή αντανάιρηση προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη

Όταν η αίτηση αναιρέσεως ή η αντανάιρηση είναι, εν όλω ή εν μέρει, προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη, το Δικαστήριο μπορεί, οποτεδήποτε, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να αποφασίσει την ολική ή μερική απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως ή της ανταναιρέσεως με αιτιολογημένη διάταξη.

Άρθρο 182 Αίτηση αναιρέσεως ή αντανάιρηση προδήλως βάσιμη

Όταν το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί επί ενός ή περισσότερων νομικών ζητημάτων ταυτόσημων με αυτά που τίθενται με τους λόγους της αιτήσεως αναιρέσεως ή της ανταναιρέσεως και κρίνει ότι η αίτηση αναιρέσεως ή η αντανάιρηση είναι προδήλως βάσιμη, μπορεί, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τους διαδίκους και τον γενικό εισαγγελέα, να κηρύξει την αίτηση αναιρέσεως ή την αντανάιρηση προδήλως βάσιμη με αιτιολογημένη διάταξη παραπέμπουσα στη σχετική νομολογία.

Κεφάλαιο 6

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΝΑΙΡΕΣΗ

Άρθρο 183 Συνέπειες, όσον αφορά την αντανάιρηση, της παραιτήσεως του αναιρεσείοντος ή του προδήλως απαράδεκτου της αιτήσεως αναιρέσεως

Η αντανάιρηση λογίζεται ως άνευ αντικειμένου:

- α) όταν ο αναιρεσείων παραιτείται από την αίτηση αναιρέσεως·
- β) όταν η αίτηση αναιρέσεως κρίνεται προδήλως απαράδεκτη λόγω μη τηρήσεως της προθεσμίας ασκήσεως αναιρέσεως·
- γ) όταν η αίτηση αναιρέσεως κρίνεται προδήλως απαράδεκτη για μόνο τον λόγο ότι δεν βάλλει κατά οριστικής αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου ή κατά αποφάσεως ή διατάξεως που επιλύει εν

μέρει τη διαφορά ως προς την ουσία ή επιλύει δικονομικό ζήτημα που αφορά ένσταση αναρμοδιότητας ή απαραδέκτου, κατά την έννοια του άρθρου 56, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού.

Κεφάλαιο 7 ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΡΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΡΕΤΙΚΗ ΔΙΚΗ

Άρθρο 184 Καθορισμός των εξόδων στην αναιρετική δίκη

1. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων που ακολουθούν, τα άρθρα 137 έως 146 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται, κατ' αναλογία, στην ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία που έχει ως αντικείμενο αναίρεση κατά αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου.
2. Όταν η αίτηση αναίρεσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη ή όταν γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αυτό αποφαινεται επί των εξόδων.
3. Αν η αναίρεση που άσκησε κράτος μέλος ή όργανο της Ένωσης που δεν παρενέβη στην ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δίκη γίνει δεκτή, το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα μεταξύ των διαδίκων ή να καταδικάσει τον νικήσαντα αναιρεσειόντα στην καταβολή προς τον ηττηθέντα αντίδικο των εξόδων στα οποία αναγκάστηκε να υποβληθεί εξαιτίας της αναίρεσεως.
4. Όταν η αναίρεση δεν ασκήθηκε από παρεμβαίνοντα πρωτοδίκως, αυτός μπορεί να καταδικαστεί στα έξοδα της αναιρετικής δίκης μόνον αν έλαβε μέρος στην ενώπιον του Δικαστηρίου έγγραφη ή προφορική διαδικασία. Όταν ο εν λόγω διάδικος μετέχει στη δίκη, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι αυτός φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Άρθρο 185 Δικαστική αρωγή

1. Αν ένας διάδικος βρίσκεται σε αδυναμία να αντιμετωπίσει το σύνολο ή μέρος των εξόδων της δίκης, μπορεί οποτεδήποτε να ζητήσει τη χορήγηση δικαστικής αρωγής.
2. Η αίτηση συνοδεύεται από κάθε στοιχείο και δικαιολογητικό έγγραφο βάσει των οποίων μπορεί να εκτιμηθεί η οικονομική κατάσταση του αιτούντος, όπως πιστοποιητικό αρμόδιας εθνικής αρχής που αποδεικνύει την εν λόγω οικονομική κατάσταση.

Άρθρο 186 Αίτηση δικαστικής αρωγής πριν από την άσκηση αναίρεσεως

1. Αν η αίτηση υποβληθεί πριν από την άσκηση αναίρεσεως, εκθέτει συνοπτικώς το αντικείμενο της αναίρεσεως που ο αιτών προτίθεται να ασκήσει.
2. Η αίτηση δεν απαιτεί σύμπραξη δικηγόρου.
3. Η υποβολή αιτήσεως δικαστικής αρωγής αναστέλλει, για τον αιτούντα, την προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσεως μέχρι την ημερομηνία επιδόσεως της διατάξεως η οποία αποφαινεται επί της αιτήσεως αυτής.
4. Ο πρόεδρος αναθέτει την αίτηση, μόλις αυτή υποβληθεί, σε εισηγητή δικαστή ο οποίος διατυπώνει, το συντομότερο, πρόταση σχετικά με τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί στην αίτηση.

Άρθρο 187 Απόφαση περί χορηγήσεως δικαστικής αρωγής

1. Απόφαση για την ολική ή μερική χορήγηση δικαστικής αρωγής ή για τη μη χορήγησή της λαμβάνει το τριμελές τμήμα στο οποίο είναι τοποθετημένος ο εισηγητής δικαστής, κατόπιν προτάσεως του τελευταίου και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή ο δικαστικός σχηματισμός συγκροτείται από τον πρόεδρο του τμήματος, τον εισηγητή δικαστή και τον πρώτο ή, ενδεχομένως, τους δύο πρώτους δικαστές που ορίζονται με βάση τον πίνακα περί του οποίου γίνεται λόγος στο άρθρο 28, παράγραφος 3, κατά τον χρόνο κατά τον οποίο ο εισηγητής δικαστής θέτει υπόψη του τμήματος την αίτηση δικαστικής αρωγής. Το τμήμα εξετάζει αν, ενδεχομένως, η αναίρεση είναι προδήλως αβάσιμη.
2. Αν ο εισηγητής δικαστής δεν μετέχει σε τριμελές τμήμα, η απόφαση λαμβάνεται, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, από το πενταμελές τμήμα στο οποίο είναι τοποθετημένος. Πλην του εισηγητή δικαστή, ο δικαστικός σχηματισμός συγκροτείται από τέσσερις δικαστές που ορίζονται με βάση τον πίνακα περί του οποίου γίνεται λόγος στο άρθρο 28, παράγραφος 2, κατά τον χρόνο κατά τον οποίο ο εισηγητής δικαστής θέτει υπόψη του τμήματος την αίτηση δικαστικής αρωγής.
3. Ο δικαστικός σχηματισμός αποφασίζει με διάταξη. Σε περίπτωση ολικής ή μερικής απορρίψεως της αιτήσεως δικαστικής αρωγής, η διάταξη αιτιολογεί την απόρριψη.

Άρθρο 188 Ποσά που καταβάλλονται στο πλαίσιο της δικαστικής αρωγής

1. Σε περίπτωση χορηγήσεως του ευεργετήματος δικαστικής αρωγής, το ταμείο του Δικαστηρίου αναλαμβάνει, εντός των ορίων που καθορίζει ενδεχομένως ο δικαστικός σχηματισμός, τα έξοδα επικουρήσεως και εκπροσωπήσεως του αιτούντος ενώπιον του Δικαστηρίου. Προκαταβολή για τα έξοδα αυτά είναι δυνατή κατόπιν αιτήσεως του αιτούντος τη δικαστική αρωγή ή του εκπροσώπου του.
2. Η απόφαση ή διάταξη που περιέχει κρίση για τα δικαστικά έξοδα μπορεί να ορίζει ότι αφαιρούνται από αυτά, υπέρ του ταμείου του Δικαστηρίου, ποσά που προκαταβλήθηκαν στο πλαίσιο της δικαστικής αρωγής.
3. Ο γραμματέας φροντίζει για την είσπραξη των ποσών αυτών από τον διάδικο που καταδικάστηκε στην καταβολή τους.

Άρθρο 189 Ανάκληση του ευεργετήματος δικαστικής αρωγής

Ο δικαστικός σχηματισμός που αποφάνθηκε επί της αιτήσεως δικαστικής αρωγής μπορεί οποτεδήποτε, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως, να ανακαλέσει το ευεργέτημα αυτό αν οι συνθήκες που οδήγησαν στην παροχή του μεταβληθούν κατά τη διάρκεια της δίκης.

ΤΙΤΛΟΣ 6
ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 191 Τμήμα επανεξετάσεως

Πενταμελές τμήμα που ορίζεται για περίοδο ενός έτους εξετάζει, υπό τις προϋποθέσεις των άρθρων 193 και 194 του παρόντος κανονισμού, κατά πόσον συντρέχει λόγος να επανεξετασθεί απόφαση ή διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 62 του Οργανισμού.

Άρθρο 192 Ενημέρωση σχετικά με τις αποφάσεις ή διατάξεις που δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο επανεξετάσεως και κοινοποίησή τους

1. Μόλις καθοριστεί η ημερομηνία δημοσίευσής ή υπογραφής απόφασης ή διατάξεως που πρόκειται να εκδοθεί δυνάμει του άρθρου 256, παράγραφος 2 ή 3, ΣΛΕΕ, η γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου ενημερώνει συναφώς τη γραμματεία του Δικαστηρίου.
2. Μόλις δημοσιευθεί ή υπογραφεί η απόφαση ή διάταξη αυτή, η γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου την κοινοποιεί στη γραμματεία του Δικαστηρίου, όπως και τη δικογραφία η οποία τίθεται αμέσως στη διάθεση του πρώτου γενικού εισαγγελέα.

Άρθρο 193 Επανεξέταση των εκδιδόμενων επί αναιρέσεως αποφάσεων και διατάξεων

1. Η πρόταση του πρώτου γενικού εισαγγελέα να επανεξετασθεί μια απόφαση ή διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου που έχει εκδοθεί δυνάμει του άρθρου 256, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ διαβιβάζεται στον πρόεδρο του Δικαστηρίου και στον πρόεδρο του τμήματος επανεξετάσεως. Συγχρόνως, ο γραμματέας ενημερώνεται για τη διαβίβαση αυτή.
2. Μόλις ενημερωθεί για την ύπαρξη τέτοιας προτάσεως, ο γραμματέας διαβιβάζει την ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δικογραφία στα μέλη του τμήματος επανεξετάσεως.
3. Μόλις λάβει την πρόταση επανεξετάσεως, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ορίζει τον εισηγητή δικαστή μεταξύ των δικαστών του τμήματος επανεξετάσεως, κατόπιν προτάσεως του προέδρου του εν λόγω τμήματος. Η σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού καθορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 2, του παρόντος κανονισμού, την ημέρα της αναθέσεως της υποθέσεως στον εισηγητή δικαστή.
4. Το τμήμα αυτό αποφασίζει, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, κατά πόσον συντρέχει λόγος επανεξετάσεως της απόφασης ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Στην απόφαση περί επανεξετάσεως της απόφασης ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου εκτίθενται μόνον τα προς επανεξέταση ζητήματα.
5. Ο γραμματέας ενημερώνει αμέσως το Γενικό Δικαστήριο, τους διαδίκους της ενώπιόν του δίκης, καθώς και τους λοιπούς κατά το άρθρο 62α, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού ενδιαφερομένους, για την απόφαση του

Δικαστηρίου να επανεξετάσει την απόφαση ή διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου.

6. Ανακοίνωση σχετικά με την ημερομηνία της αποφάσεως περί επανεξετάσεως της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου και τα προς επανεξέταση ζητήματα δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 194 Επανεξέταση των προδικαστικών αποφάσεων και διατάξεων

1. Η πρόταση του πρώτου γενικού εισαγγελέα για επανεξέταση αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου που έχει εκδοθεί δυνάμει του άρθρου 256, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ διαβιβάζεται στον πρόεδρο του Δικαστηρίου και στον πρόεδρο του τμήματος επανεξετάσεως. Συγχρόνως, ο γραμματέας ενημερώνεται για τη διαβίβαση αυτή.

2. Μόλις ενημερωθεί για την ύπαρξη τέτοιας προτάσεως, ο γραμματέας διαβιβάζει την ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δικογραφία στα μέλη του τμήματος επανεξετάσεως.

3. Ο γραμματέας ενημερώνει επίσης το Γενικό Δικαστήριο, το αιτούν δικαστήριο, τους διαδίκους της κύριας δίκης, καθώς και τους λοιπούς κατά το άρθρο 62α, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού ενδιαφερομένους, σχετικά με την ύπαρξη προτάσεως επανεξετάσεως.

4. Μόλις λάβει την πρόταση επανεξετάσεως, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ορίζει τον εισηγητή δικαστή μεταξύ των δικαστών του τμήματος επανεξετάσεως, κατόπιν προτάσεως του προέδρου του εν λόγω τμήματος. Η σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού καθορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 2, του παρόντος κανονισμού, την ημέρα της αναθέσεως της υποθέσεως στον εισηγητή δικαστή.

5. Το τμήμα αυτό αποφασίζει, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, κατά πόσον συντρέχει λόγος επανεξετάσεως της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Στην απόφαση περί επανεξετάσεως της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου εκτίθενται μόνον τα προς επανεξέταση ζητήματα.

6. Ο γραμματέας ενημερώνει αμέσως το Γενικό Δικαστήριο και το αιτούν δικαστήριο, τους διαδίκους της κύριας δίκης, καθώς και τους λοιπούς κατά το άρθρο 62α, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού ενδιαφερομένους, για την απόφαση του Δικαστηρίου να επανεξετάσει ή να μην επανεξετάσει την απόφαση ή διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου.

7. Ανακοίνωση σχετικά με την ημερομηνία της αποφάσεως περί επανεξετάσεως της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου και τα προς επανεξέταση ζητήματα δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 195 Απόφαση επί της ουσίας κατόπιν αποφάσεως περί επανεξετάσεως

1. Η απόφαση περί επανεξετάσεως αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου επιδίδεται στους διαδίκους και στους λοιπούς κατά το άρθρο 62α, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού ενδιαφερομένους. Η επίδοση στα κράτη μέλη και στα συμβαλλόμενα στη Συμφωνία ΕΟΧ κράτη, εκτός των

κρατών μελών, καθώς και στην Εποπεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ, συνοδεύεται από μετάφραση της απόφασεως του Δικαστηρίου, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 98 του παρόντος κανονισμού. Επιπλέον, η απόφαση του Δικαστηρίου κοινοποιείται στο Γενικό Δικαστήριο και, κατά περίπτωση, στο αιτούν δικαστήριο.

2. Εντός προθεσμίας ενός μηνός από την κατά την παράγραφο 1 επίδοση, οι διάδικοι και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι στους οποίους επιδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου μπορούν να καταθέσουν γραπτές παρατηρήσεις επί των προς επανεξέταση ζητημάτων.

3. Μόλις ληφθεί η απόφαση περί επανεξετάσεως αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου, ο πρώτος γενικός εισαγγελέας αναθέτει την επανεξέταση σε γενικό εισαγγελέα.

4. Το τμήμα επανεξετάσεως αποφαινεται επί της ουσίας, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα.

5. Το ορισθέν τμήμα μπορεί πάντως να ζητήσει από το Δικαστήριο την παραπομπή της υποθέσεως σε μεγαλύτερο δικαστικό σχηματισμό.

6. Εφόσον η απόφαση ή διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου που αποτελεί αντικείμενο επανεξετάσεως έχει εκδοθεί δυνάμει του άρθρου 256, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων.

ΤΙΤΛΟΣ 7 **ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ**

Άρθρο 196 Έγγραφο διαδικασία

1. Κατά το άρθρο 218, παράγραφος 11, ΣΛΕΕ, αίτηση γνωμοδοτήσεως μπορεί να υποβληθεί από κράτος μέλος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2. Η αίτηση γνωμοδοτήσεως μπορεί να αφορά τόσο το αν η συμφωνία που πρόκειται να συναφθεί συμβιβάζεται με τις διατάξεις των Συνθηκών όσο και το αν η Ένωση ή ένα από τα όργανά της έχουν την εξουσία να συνάψουν τη συμφωνία αυτή.

3. Η αίτηση επιδίδεται στα κράτη μέλη και στα όργανα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στα οποία ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία για να καταθέσουν γραπτές παρατηρήσεις.

Άρθρο 197 Ορισμός του εισηγητή δικαστή και του γενικού εισαγγελέα

Ευθύς μετά την κατάθεση της αιτήσεως γνωμοδοτήσεως ο πρόεδρος ορίζει εισηγητή δικαστή και ο πρώτος γενικός εισαγγελέας αναθέτει την υπόθεση σε γενικό εισαγγελέα.

Άρθρο 198 Επ' ακροατηρίου συζήτηση

Το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι η ενώπιόν του διαδικασία περιλαμβάνει και επ' ακροατηρίου συζήτηση.

Άρθρο 199 Προθεσμία προς έκδοση της γνωμοδότησεως

Το Δικαστήριο εκδίδει τη γνωμοδότησή του το συντομότερο δυνατόν, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα.

Άρθρο 200 Δημοσίευση της γνωμοδότησεως

1. Η γνωμοδότηση, υπογεγραμμένη από τον πρόεδρο, τους δικαστές που μετέσχαν στη διάσκεψη και τον γραμματέα, δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση.
2. Επιδίδεται σε όλα τα κράτη μέλη καθώς και στα όργανα που προβλέπονται στο άρθρο 196, παράγραφος 1.

ΤΙΤΛΟΣ 8
ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Άρθρο 201 Προσφυγές κατά των αποφάσεων της επιτροπής διαιτησίας

1. Το δικόγραφο της προσφυγής που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 18 ΣΕΚΑΕ περιέχει:
  - α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του προσφεύγοντος·
  - β) την ιδιότητα του υπογράφοντος·
  - γ) προσδιορισμό της προσβαλλομένης αποφάσεως της Επιτροπής Διαιτησίας·
  - δ) προσδιορισμό των αντιδίκων·
  - ε) συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών·
  - στ) τους προβαλλόμενους λόγους και επιχειρήματα, καθώς και συνοπτική έκθεση των λόγων αυτών·
  - ζ) τα αιτήματα του προσφεύγοντος.
2. Οι διατάξεις των άρθρων 119 και 121 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή επί της εν λόγω προσφυγής.
3. Επιπλέον, κεκρωμένο αντίγραφο της προσβαλλομένης αποφάσεως επισυνάπτεται στο δικόγραφο της προσφυγής.
4. Μόλις κατατεθεί το δικόγραφο, ο γραμματέας του Δικαστηρίου ειδοποιεί τη γραμματεία της Επιτροπής Διαιτησίας να διαβιβάσει στο Δικαστήριο τη δικογραφία.
5. Τα άρθρα 123 και 124 του παρόντος κανονισμού έχουν εφαρμογή στη διαδικασία αυτή. Το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ενώπιόν του διεξάγεται και επ' ακροατηρίου συζήτηση.
6. Το Δικαστήριο κρίνει εκδίδοντας απόφαση. Σε περίπτωση ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής Διαιτησίας, το Δικαστήριο αναπέμπει, αν συντρέχει λόγος, την υπόθεση σ' αυτή.

Άρθρο 202 Διαδικασία του άρθρου 103 ΣΕΚΑΕ

1. Στην περίπτωση του άρθρου 103, τρίτο εδάφιο, ΣΕΚΑΕ, το δικόγραφο της αιτήσεως υποβάλλεται σε τέσσερα κεκρωμένα αντίγραφα. Το δικόγραφο συνοδεύεται από το σχέδιο της σχετικής συμφωνίας ή συμβάσεως, από τις παρατηρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το ενδιαφερόμενο κράτος και από κάθε άλλο στοιχείο προς υποστήριξή του.

2. Η αίτηση και τα παραρτήματά της επιδίδονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή που διαθέτει προθεσμία δέκα ημερών από την επίδοση αυτή προκειμένου να καταθέσει τις γραπτές παρατηρήσεις της. Ο πρόεδρος μπορεί να παρατείνει την προθεσμία, αφού ακούσει το ενδιαφερόμενο κράτος.

3. Μετά την κατάθεση των γραπτών παρατηρήσεων, που επιδίδονται στο ενδιαφερόμενο κράτος, το Δικαστήριο αποφαινεται το συντομότερο δυνατό, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα και, εφόσον το ζητήσουν, το ενδιαφερόμενο κράτος και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 203 Διαδικασίες των άρθρων 104 και 105 ΣΕΚΑΕ

Οι αιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 104, τρίτο εδάφιο, και 105, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΚΑΕ διέπονται από τις διατάξεις των τίτλων II και IV του παρόντος κανονισμού. Επιδίδονται επίσης στο κράτος την ιθαγένεια του οποίου έχει το πρόσωπο ή η επιχείρηση κατά των οποίων στρέφεται η αίτηση.

Άρθρο 204 Διαδικασία του άρθρου 111, παράγραφος 3, της Συμφωνίας ΕΟΧ

1. Στην περίπτωση του άρθρου 111, παράγραφος 3, της Συμφωνίας ΕΟΧ, το Δικαστήριο επιλαμβάνεται κατόπιν αιτήσεως των συμβαλλομένων μερών που εμπλέκονται στη διαφορά. Η αίτηση επιδίδεται στα λοιπά συμβαλλόμενα μέρη, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ και, ενδεχομένως, στους λοιπούς ενδιαφερομένους προς τους οποίους θα επιδιδόταν αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορώσα το ίδιο ζήτημα ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης.

2. Ο πρόεδρος τάσσει στα συμβαλλόμενα μέρη και στους λοιπούς ενδιαφερομένους στους οποίους επιδίδεται η αίτηση προθεσμία για την κατάθεση γραπτών παρατηρήσεων.

3. Η αίτηση συντάσσεται σε μία από τις αναφερόμενες στο άρθρο 36 του παρόντος κανονισμού γλώσσες. Το άρθρο 38 έχει εν προκειμένω εφαρμογή. Οι διατάξεις του άρθρου 98 εφαρμόζονται κατ' αναλογία.

4. Μόλις κατατεθεί η κατά την παράγραφο 1 αίτηση, ο πρόεδρος ορίζει εισηγητή δικαστή. Ευθύς μετά, ο πρώτος γενικός εισαγγελέας αναθέτει την αίτηση σε γενικό εισαγγελέα.

5. Το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση επί της αιτήσεως.

6. Η απόφαση του Δικαστηρίου, υπογεγραμμένη από τον πρόεδρο, τους δικαστές που μετέσχαν στη διάσκεψη και τον γραμματέα, επιδίδεται στα συμβαλλόμενα μέρη και στους λοιπούς κατά τις παραγράφους 1 και 2 ενδιαφερομένους.

Άρθρο 205 Επίλυση των διαφορών που αναφέρονται στο άρθρο 35 ΣΕΕ, όπως αυτό ίσχυε πριν από την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας

[καταργήθηκε]

Άρθρο 206 Αιτήσεις του άρθρου 269 ΣΛΕΕ

1. Στην περίπτωση του άρθρου 269 ΣΛΕΕ, η αίτηση κατατίθεται σε τέσσερα κεκρωμένα αντίγραφα. Το δικόγραφο συνοδεύεται από κάθε σχετικό έγγραφο και, ιδίως, από τις παρατηρήσεις και τις συστάσεις που έχουν τυχόν διατυπωθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 ΣΕΕ.

2. Η αίτηση και τα παραρτήματά της επιδίδονται, κατά περίπτωση, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή στο Συμβούλιο που διαθέτει δεκαήμερη μη επιδεχόμενη παράταση προθεσμία από την επίδοση προκειμένου να καταθέσει τις γραπτές παρατηρήσεις του. Το άρθρο 51 δεν έχει εφαρμογή επί της προθεσμίας αυτής.

3. Η αίτηση και τα παραρτήματά της κοινοποιούνται επίσης στα λοιπά κράτη μέλη, καθώς και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4. Μετά την κατάθεση των γραπτών παρατηρήσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 2 και οι οποίες επιδίδονται στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος καθώς και στα κράτη και όργανα που αναφέρονται στην παράγραφο 3, το Δικαστήριο αποφαινεται εντός ενός μηνός από την κατάθεση της αιτήσεως, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα. Κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου κράτους μέλους, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ή του Συμβουλίου, ή αυτεπαγγέλτως, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι η ενώπιόν του διαδικασία περιλαμβάνει και επ' ακροατηρίου συζήτηση, στην οποία καλείται το σύνολο των κρατών και οργάνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 207 Συμπληρωματικός κανονισμός

Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 253 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο, κατόπιν διαβουλεύσεως με τις ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις, θεσπίζει, σε ό,τι το αφορά, συμπληρωματικό κανονισμό σχετικά με:

α) τις αιτήσεις διενέργειας διαδικαστικών πράξεων·

β) τις αιτήσεις δικαστικής αρωγής·

γ) την καταγγελία από το Δικαστήριο των παραβάσεων του όρκου των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων σύμφωνα με το άρθρο 30 του Οργανισμού.

Άρθρο 208 Εκτελεστικές διατάξεις

Το Δικαστήριο μπορεί, με χωριστή πράξη, να θεσπίσει διατάξεις για τη ρύθμιση πρακτικών ζητημάτων σχετικών με την εκτέλεση του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 209 Κατάργηση

Ο παρών κανονισμός αντικαθιστά τον Κανονισμό Διαδικασίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 19ης Ιουνίου 1991, όπως τροποποιήθηκε για τελευταία φορά στις 24 Μαΐου 2011 (*Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, L 162 της 22ας Ιουνίου 2011, σ. 17).

Άρθρο 210 Δημοσίευση και έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού

Ο παρών κανονισμός, το κείμενο του οποίου είναι αυθεντικό στις γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 36 του κανονισμού, δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που έπεται της δημοσίευσής του.